

JIJ EN DE KERK

Rudi Hakvoort

www.rudihakvoort.nl

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord	4
1. Wat is de gemeente?.....	6
'Ik zal mijn gemeente bouwen'	6
De gemeente door de eeuwen heen.....	12
Waar is de gemeente vandaag?	29
2. De gemeente als lichaam: Gebruik je gaven!	37
Over een lichaam en een Hoofd	37
Jouw plaats in het lichaam	45
Gaven in de gemeente	51
Jij en jouw gaven.....	63
3. De gemeente als huis: Bouw je mee?.....	73
Gods huis op aarde.....	73
Hoe wordt de gemeente bestuurd?.....	85
Straf in de gemeente?.....	98
Waarvoor dient het 'huis'?	107
4. De gemeente in de praktijk.....	113
De gemeente in dagen van verval	113
Tot mijn naam... ..	129
De samenkomsten van de gemeente	134
5. De gemeente in onze tijd.....	149

Over christenen die slapen.....	149
De gemeente als kandelaar	156
Op zoek naar de juiste kerk.....	166
Ten slotte	178

Voorwoord

In het boekje 'Voor wie leef je?' heb ik geprobeerd jullie uit te leggen wat een leven met God inhoudt. We hebben toen stil gestaan bij allerlei onderwerpen die met je persoonlijk geloof te maken hebben. Dit boekje vormt een soort vervolg daarop, hoewel je het ook prima kunt lezen zonder dat je mijn eerste boekje kent. We gaan het nu hebben over wat de bijbel de 'gemeente' noemt.

Als je je bekeerd hebt, mag je weten dat God je zonden vergeven heeft. Toch is het dan nog best moeilijk om als christen te leven. Maar gelukkig: we staan er niet alleen voor! Er zijn medechristenen om ons heen die dezelfde vragen hebben als wij. God heeft ons aan elkaar gegeven om elkaar te helpen. Samen vormen we namelijk de 'gemeente van God'.

In dit boekje wil ik je proberen duidelijk te maken wat de 'gemeente' nu precies is. Er zijn bovendien zo veel kerken dat je je misschien ook wel eens afvraagt wat nu de juiste kerk is. Ik ga je daar geen direct antwoord op geven. Maar ik wil wel samen met jou de bijbel erop naslaan om te zien hoe God de gemeente bedoeld heeft. Ik denk dat je dan ook vanzelf zult begrijpen waaraan je een goede kerk kunt herkennen en waar God wil dat je naartoe gaat.

Net als bij mijn vorige boekje hoop ik dat het je echt zal helpen om voor God te leven, niet in je eentje, maar

verbonden met andere christenen die óók van de Heer
Jezus houden!

Hartelijke groeten,

Rudi Hakvoort.

1. Wat is de gemeente?

In de bijbel staat heel wat geschreven over de 'gemeente van God'. Alle christenen vormen samen deze gemeente. In dit hoofdstuk zullen we het hebben over hoe de gemeente is ontstaan, op de pinksterdag bijna 2000 jaar geleden. En verder zullen we proberen te ontdekken waaróm de gemeente bestaat en wat er in de toekomst mee zal gebeuren. Al met al heel belangrijke dingen, want, als je je bekeerd hebt, behoort jij óók tot de gemeente!

'Ik zal mijn gemeente bouwen'

Waar vind je de 'gemeente' in de bijbel?

De schuingedrukte tekst boven dit eerste stukje kun je terugvinden in Mattheüs 16:18. Dat is een heel bijzonder vers, want het is de eerste keer dat er in de bijbel over de 'gemeente' gesproken wordt.

'Nou ja', zul je misschien zeggen, 'in mijn bijbeltje lees ik in het Oude Testament ook vaak over de 'gemeente', bijvoorbeeld in Psalm 22:23, waar staat: 'In het midden van de gemeente zal ik U lofzingen'. Dat klopt dus niet.

Ja, daar heb je gelijk in. Ook in het Oude Testament vind je heel vaak het *woord* 'gemeente'. Maar dat wil natuurlijk niet zeggen dat daar hetzelfde mee wordt bedoeld als in Mattheüs 16! Dat kan ik je heel eenvoudig aantonen: De Heer Jezus leefde lang nadat Psalm 22 gedicht was, maar

toch sprak Hij over de gemeente als iets *toekomstigs*. Hij zei namelijk: 'Ik zal mijn gemeente bouwen'. Bovendien had de Heer Jezus het niet zomaar over 'een gemeente', maar over 'zijn gemeente'. Daarmee bedoelde Hij blijkbaar een nieuw soort gemeente, een andere dan de gemeente die al in het Oude Testament genoemd werd.

Met hetzelfde woord gemeente kunnen in de bijbel dus verschillende groepen mensen aangeduid worden. In het Oude Testament wijst het op het volk Israël, maar in het Nieuwe Testament wordt een andere groep mensen bedoeld.

Het Griekse woord dat in het Nieuwe Testament voor 'gemeente' wordt gebruikt, 'ekklesia' – het Nieuwe Testament was oorspronkelijk in het Grieks geschreven. *Ekklesia* betekent zoveel als 'een groep mensen die een vergadering beleggen'. Maar eigenlijk bijna altijd wordt het woord in het Nieuwe Testament gebruikt met de heel bijzondere betekenis van: 'de groep mensen die in de Heer Jezus geloven'. Slechts driemaal in het Nieuwe Testament geeft het woord 'ekklesia' een andere groep mensen aan dan de gemeente van de Heer Jezus. Dat is namelijk alleen zo in Handelingen 7:38 en 19:32 en 39, waar het steeds met 'vergadering' vertaald is.

Nu mag je het woord 'ekklesia' verder vergeten. We zullen het niet meer nodig hebben. Ik wilde je eigenlijk alleen laten zien, dat, als een bepaald woord voorkomt, je niet moet denken dat het steeds over hetzelfde begrip gaat. Maar wat de gemeente betreft, kan ik je meteen geruststellen: In het

hele Nieuwe Testament behalve in de drie teksten die ik hierboven noemde, wordt met het woord 'gemeente' telkens hetzelfde bedoeld: de groep christenen op aarde. En in veel andere teksten wordt óók over de 'gemeente' gesproken, hoewel je daar niet altijd het woord 'gemeente' aantreft.

Het is je inmiddels wel duidelijk: Als je de bijbel leest, moet je steeds proberen uit het verband op te maken waar het precies over gaat.

Petrus getuigt van de Heer Jezus

Goed, na dit wat ingewikkelde uitstapje gaan we terug naar die tekst uit Mattheüs 16.

In het evangelie van Mattheüs lees je hoe de Heer Jezus naar zijn volk Israël kwam om hun koning te worden. Eigenlijk hadden de Joden met de wijzen uit het Oosten naar Bethlehem moeten trekken om de 'koning der Joden' te zoeken, maar dat deden ze niet (zie Mattheüs 2:1–12).

In Mattheüs 5 tot en met 7 vind je vervolgens de 'Bergrede'. Daarin vertelt de Heer Jezus hoe zijn koninkrijk eruit moet zien (tussen twee haakjes: dit gedeelte vertelt je heel veel over je leven voor God!). In de daaropvolgende hoofdstukken lees je dat de Heer Jezus een groot aantal wonderen deed, waaruit duidelijk bleek dat Hij inderdaad door God naar de aarde gezonden was om koning van Israël te worden.

Hoewel de Joden dus konden weten wie de Heer Jezus was, hebben zij Hem niet als hun koning aangenomen. Ze zeiden zelfs dat Hij een boze geest had! (zie Mattheüs

12:22–32). Uiteindelijk kwam het zover dat de leiders van het volk Israël de Heer Jezus aan de Romeinen uitleverden om Hem te kruisigen. Ze wilden Hem gewoonweg niet als hun koning aannemen. Maar op het bordje boven het kruis kon iedereen lezen wie Hij in werkelijkheid was: ‘Deze is Jezus, de koning der Joden’ (Mattheüs 27:37).

Het leek alsof Gods plan mislukt was: De Heer Jezus werd géén koning.

Toch was dat niet zo. God laat echt niet met zich spotten. In de toekomst zal de Heer Jezus tóch koning worden, niet alleen over Israël, maar over de hele aarde! Na zijn opstanding werd aan de Heer Jezus ‘alle macht in de hemel en op de aarde gegeven’ (Mattheüs 28:18). En bijna aan het einde van de bijbel, in Openbaring 19:11–20:6, kun je lezen hoe de Heer Jezus als de ‘Koning der koningen’ zijn koninkrijk op aarde zal oprichten.

Toch zul je wel begrijpen dat het vreselijk moeilijk voor de Heer Jezus geweest is, dat bijna niemand wilde geloven dat Hij de beloofde koning was. Als Hij de vraag stelde wie de mensen dachten dat Hij was, kwamen er allerlei antwoorden, maar niet het goede. Maar toen Hij ditzelfde aan zijn discipelen vroeg, zei Petrus iets heel moois:

Toen Jezus in de streken van Caesaréa-Filippi gekomen was, vroeg Hij zijn discipelen: “Wie zeggen de mensen dat de Zoon des mensen is?” Zij nu zeiden: “Sommigen zeggen: ‘Johannes de doper’; en anderen: ‘Elia’; en weer anderen: ‘Jeremia of één van de profeten’.” Hij zei tot hen:

“U echter, wie zegt u dat Ik ben?” Simon Petrus antwoordde en zei: “U bent de Christus, de Zoon van de levende God”.

(Mattheüs 16:13–16)

Petrus zag wat de anderen niet zagen: De Heer Jezus was ‘de Christus’, de lang beloofde koning van Israël. Maar meer nog dan dat: Hij was bovenal Gods eigen Zoon, de ‘Zoon van de levende God’!

De gemeente aangekondigd

Toen Petrus dit had gezegd, prees de Heer Jezus hem: ‘Gelukkig ben je, Simon, zoon van Jona, want mensen hebben jou dit niet geopenbaard, maar mijn Vader die in de hemelen is’ (Mattheüs 16:17).

En daarna vertelde de Heer Jezus Petrus over het stichten van de gemeente:

Ik zeg je dat jij Petrus bent, en op deze rots zal Ik mijn gemeente bouwen, en de poorten van het dodenrijk zullen haar niet overweldigen.

(Mattheüs 16:18)

Toen Israël Hem had verworpen, kon de Heer Jezus over een andere groep mensen spreken, die in een heel bijzondere relatie tot God zouden staan: de gemeente.

De Heer Jezus zou de gemeente bouwen, zoals je een huis bouwt op een rots. In hoofdstuk 3 zullen we merken dat de gemeente op nog meer plaatsen met een huis vergeleken wordt. Maar nu wil ik je laten zien wat de rots voorstelt.

Daarvoor moeten we een paar teksten uit het Oude Testament lezen.

In Deuteronomium 32:3–4 wordt God met een rots vergeleken: ‘Geeft grootheid aan onze God, de *Rots*, wiens werk volkomen is’. Datzelfde lees je ook in Psalm 18:3: ‘O HERE, mijn *steenrots*, mijn vesting en bevrijder, mijn God, mijn *Rots*, bij wie ik schuil’.

Ik denk dat de rots in Mattheüs 16 óók naar God verwijst, of beter: de rots is een beeld van de Heer Jezus als de ‘Zoon van de levende God’ (zie vers 16!). De gemeente van de Heer Jezus staat niet op zand, maar rust als het ware op God zelf!

Dit klopt heel goed met een andere tekst. Als Paulus over de gemeente spreekt, zegt hij op een gegeven moment: ‘Niemand kan een ander fundament leggen dan wat er ligt, dat is Jezus Christus’ (1 Korinthiërs 3:11).

De gemeente is gebouwd op de rots, die dus de Heer Jezus voorstelt. Dat betekent dat de gemeente alleen door de Heer Jezus kan bestaan. Hij heeft door zijn werk op het kruis van Golgotha mensen geschikt gemaakt om tot de gemeente te behoren. En, zoals we zullen zien, Hij heeft ook nu zo’n speciale band met de gemeente, dat de gemeente zonder Hem niet zou kunnen bestaan.

Daarom spreekt de Heer Jezus hier over ‘*zijn* gemeente’. Op andere plaatsen lees je over de ‘gemeente van *God*’ (bijvoorbeeld in Handelingen 20:28 en 1 Timotheüs 3:15), maar het gaat over dezelfde gemeente: de gemeente die op de Heer Jezus ‘gebouwd’ is, en die aan God toebehoort.

Tenslotte wil ik je op nog een bijzonderheid wijzen in de belangrijke tekst uit Mattheüs 16:18. De Heer Jezus zegt daar dat de ‘poorten van het dodenrijk’ de gemeente niet zullen ‘overweldigen’. Dat betekent dat de gemeente voor altijd zal blijven bestaan. Zelfs de macht van het dodenrijk zal er niets tegen kunnen doen.

Zoals je straks zult zien, ook in de verre toekomst zal de gemeente nog iets heel bijzonders zijn: Alle mensen die tot de gemeente behoren, zullen straks in de hemel mogen wonen, heel dicht bij de Heer Jezus!

De gemeente door de eeuwen heen

Een geheim van God

Voordat we het gaan hebben over hoe de gemeente op de eerste pinksterdag is ontstaan, wil ik je nog op iets heel bijzonders wijzen: Dat is dat het eigenlijk heel lang een geheim was dat God de gemeente zou stichten.

In de tijd van het Oude Testament was het niet bekend dat God ooit een ander volk dan het volk Israël zou roepen. De eerste keer dat mensen iets over de gemeente hoorden, was toen de Heer Jezus dat aan Petrus vertelde.

Dit is belangrijk om te weten, want veel christenen denken vandaag dat de gemeente een soort Israël in een nieuw jasje is. Nee, God ‘repareerde’ Israël niet toen het zijn koning kruisigde, maar Hij begon iets nieuws (zie ook Markus 2:21–22!).

Zoals ik al zei, in het Oude Testament lees je nergens over de gemeente. Je vindt wel profetieën over de Heer Jezus, over hoe Hij voor onze zonden zou sterven – bijvoorbeeld in het bekende hoofdstuk Jesaja 53 – en over hoe Hij straks zal regeren (dit staat bijvoorbeeld in Jesaja 11 en 32). Maar je leest nergens iets over Gods nieuwe volk: de gemeente, en over wat voor bijzondere groep mensen dat zou zijn. Israël moest tevreden zijn met wat God hun wèl openbaarde. ‘Maar de verborgen dingen zijn voor de HERE, onze God’ (Deuteronomium 29:29).

Veel later, pas aan de apostel Paulus, zou God uitleggen wat zijn plannen met de gemeente zijn. Aan Paulus werd ‘door openbaring de *verborgenheid* bekend gemaakt’ (Efeziërs 3:3). Over welke ‘verborgenheid’, over welk geheim heeft Paulus het? Laten we het hele stukje eens lezen:

U hebt gehoord dat mij door openbaring de verborgenheid bekend gemaakt is ... : de verborgenheid van Christus – die in andere geslachten de zonen van de mensen niet bekend is gemaakt, zoals zij nu in de Geest geopenbaard is aan zijn heilige apostelen en profeten: dat de volken mede-erfgenamen zijn en mede-ingelijfd en mede-deelgenoten van de belofte in Christus Jezus door het evangelie. ... Mij is deze genade gegeven om de onnaspeurlijke rijkdom van Christus aan de volken te verkondigen, en voor allen in het licht te stellen wat het rentmeesterschap is van de verborgenheid die

van alle eeuwen verborgen was in God, die alle dingen geschapen heeft.

(Efeziërs 3:2–9)

Ik denk dat je het maar een ingewikkeld stukje vindt. Nou, troost je, want je bevindt je in goed gezelschap: Ook de apostel Petrus, een eenvoudige visser, klaagde over de moeilijke brieven die Paulus schreef (zie 2 Petrus 3:15–16).

Toch moeten we proberen te begrijpen wat Paulus precies bedoelt. Per slot van rekening wil hij ons Gods gedachten over de gemeente uitleggen.

Het aardse en hemelse volk van God

Allereerst noemt Paulus in Efeziërs 3 een ‘geheim’ (vers 3–4), dat ‘van alle eeuwen verborgen was in God’ (vers 9). Het geheim was niet in de schepping verborgen, of in de bijbel, maar in God zelf. Geen enkel mens wist er dus van. Het was ‘in andere geslachten de zonen van de mensen niet bekendgemaakt’ (vers 5).

Het tweede wat Paulus zegt, is dat dit geheim ‘nu in de Geest geopenbaard is aan zijn heilige apostelen en profeten’ (vers 5). God heeft aan speciale mensen, de bijbelschrijvers, zijn geheim bekendgemaakt met de opdracht het aan andere mensen door te geven. Dit staat trouwens precies zo in Romeinen 16: De ‘verborgenheid die in de tijden van de eeuwen verzwegen is geweest’, is ‘nu geopenbaard en door profetische Schriften [de bijbel], naar het bevel van de eeuwige God, bekendgemaakt’ (Romeinen 16:25–26).

Het derde wat Efeziërs 3 ons vertelt, is wát dat geheim was: dat 'de volken' (daarmee worden alle niet-Joden bedoeld) óók deel kunnen krijgen aan het werk van de Heer Jezus. 'De volken zijn mede-erfgenamen, mede-ingelijfd en mede-deelgenoten van de belofte in Christus Jezus' (vers 6), want:

[In Christus] is geen Jood of Griek, geen slaaf of vrije, geen man of vrouw; want u bent allen één in Christus Jezus.

(Galaten 3:28)

Dit is één van de grote kenmerken van de gemeente. In het Oude Testament zegende God vooral het volk Israël (zie Deuteronomium 7:6 en Amos 3:2), maar in onze tijd zegent God álle mensen die in de Heer Jezus geloven, van wat voor volk ook. En niet met zomaar wat zegeningen, maar God zegent ons met de hoogste zegeningen die je je kunt voorstellen: Hij geeft ons een plaats bij de Heer Jezus in de hemel! Lees maar:

Gezegend zij de God en Vader van onze Heer Jezus Christus, die ons gezegend heeft met alle geestelijke zegening in de hemelse gewesten in Christus...

(Efeziërs 1:3)

Nu zie je het grote verschil tussen Israël en de gemeente. Israël vormde het aardse volk van God. Het leefde in het land Palestina. Als het gezegend werd, waren dat voornamelijk *aardse* zegeningen. Behalve de

zondenvergeving die met de offerdienst verbonden was, zegende God Israël bijvoorbeeld met vruchtbaarheid, goede oogsten, gezondheid en vrede (zie Leviticus 26 en Deuteronomium 28). De gemeente is nu het volk van God, maar de zegeningen van de gemeente zijn niet verbonden met de aarde, maar met de *hemel!*

Gods oudtestamentische volk was een bepaald volk op aarde: de Israëlieten, maar de gemeente is 'een volk uit de volken' (Handelingen 15:14). Om tot de gemeente te behoren is het, zoals we later nog zullen zien, niet belangrijk uit welk land je komt, maar wel of je in de Heer Jezus gelooft. En zodra je gelooft, word je een 'hemelbewoner': Je hoort dan niet meer op de aarde, maar jouw 'thuis' is in de hemel, waar de Heer Jezus is. Daarom zal Hij, als Hij straks terugkomt, ons naar de hemel brengen! (zie Filippiërs 3:20–21).

Het ontstaan van de gemeente

Nu wordt het tijd om naar Handelingen 2 te gaan, waar de vorming van de gemeente beschreven wordt.

Voordat de gemeente kon ontstaan, moesten er twee dingen gebeurd zijn: Ten eerste, omdat de gemeente een heel speciale band met de Heer Jezus in de hemel heeft, moest Hij eerst in de hemel teruggekeerd zijn; en ten tweede, omdat de gemeente Gods woonplaats op aarde vormt, moest de Heilige Geest op aarde zijn komen wonen. Beide kenmerken zal ik nu toelichten.

Het eerste gebeurde veertig dagen nadat de Heer Jezus uit de dood was opgestaan. Na zijn opstanding verscheen de Heer Jezus vele malen aan zijn discipelen en vertelde hun over de komst van de Heilige Geest: De discipelen zouden 'niet vele dagen later met de Heilige Geest gedoopt worden' (Handelingen 1:5). En verder kondigde de Heer Jezus aan dat zij 'kracht zouden ontvangen wanneer de Heilige Geest over hen kwam'. Daardoor zouden zij 'zijn getuigen zijn in Jeruzalem, in Judéa en Samaria en tot aan het einde van de aarde' (Handelingen 1:8).

Daarna gebeurde het volgende:

Terwijl Hij dit zei, werd Hij opgenomen terwijl zij toeketen, en een wolk onttrok Hem aan hun ogen.

(Handelingen 1:9)

De Heer Jezus ging naar de hemel. Hij had precies gedaan wat zijn Vader Hem had bevolen. De Heer Jezus had zijn leven op het kruis van Golgotha afgelegd en het later weer opgenomen (Johannes 10:17–18). Omdat Hij alles had volbracht, keerde Hij naar de hemel terug. Nu zit Hij op een troon en wacht totdat Hij over de aarde mag regeren (Hebreeën 10:12–13). Eigenlijk is alles Hem nu al onderworpen, maar het wordt pas voor iedereen zichtbaar als Hij uit de hemel zal terugkomen.

De Heer Jezus is nu dus 'Hoofd over alles', dat wil zeggen dat Hij de toekomstige Heerser van de aarde is. Maar Efeziërs 1:22–23 zegt dat Hij 'als Hoofd-over-alles gegeven is aan de gemeente, die zijn lichaam is'. De Heer Jezus is niet alleen 'Hoofd' van de schepping, maar óók 'Hoofd' van

de gemeente! De Heer Jezus is in de hemel, maar Hij is verbonden met zijn gemeente op aarde, zoals een hoofd met een lichaam verbonden is! De gemeente hoort als het ware zo bij de hemel, dat zij niet kon ontstaan voordat de Heer Jezus, het Hoofd van de gemeente, na zijn opstanding in de hemel was teruggekeerd!

Het tweede wat voor het ontstaan van de gemeente nodig was, de komst van de Heilige Geest op aarde, is tien dagen later gebeurd, op het pinksterfeest. Dat lees je in Handelingen 2, waar we het nu over gaan hebben.

De Heilige Geest op aarde

Al voordat de Heer Jezus gekruisigd werd, had Hij zijn discipelen beloofd dat de Heilige Geest zou komen:

Ik zal de Vader vragen en Hij zal u een andere Voorspraak geven, zodat die met u zal zijn tot in eeuwigheid: de Geest van de waarheid.

(Johannes 14:16)

Deze belofte is vervuld op de eerste pinksterdag. Toen werden de discipelen met de Heilige Geest gedoopt, zoals de Heer Jezus beloofd had:

Op de dag van het pinksterfeest waren zij allen bijeen. En er kwam plotseling uit de hemel een geluid als van een geweldige, voortgedreven wind en deze vulde het hele huis waar zij zaten. En er vertoonden zich aan hen tongen als van vuur, die zich verdeelden, en het zette zich op ieder van

hen. En zij werden allen vervuld met de Heilige Geest en begonnen in andere talen te spreken, zoals de Geest hun gaf uit te spreken.

(Handelingen 2:1–4)

Er gebeurden op de pinksterdag drie belangrijke dingen:

Ten eerste ontvingen alle gelovigen op die dag de Heilige Geest. Later zou Paulus dit zo opschrijven:

Weet u niet, dat uw lichaam de tempel is van de Heilige Geest die in u is, die u van God hebt, en dat u niet van uzelf bent? Want u bent voor een prijs gekocht; verheerlijkt dan God in uw lichaam!

(1 Korinthiërs 6:19–20)

De Heilige Geest *woont* in jou en mij! In de tijd van het Oude Testament *werkte* de Heilige Geest wel op aarde, maar Hij *woonde* er nog niet. Daarom bad David: ‘Neem uw Heilige Geest niet van mij’ (Psalm 51:13). Wij hoeven dat niet te bidden, want de Heer Jezus heeft ons beloofd dat de Heilige Geest ‘tot in eeuwigheid’ bij ons zal zijn (Johannes 14:16).

Het tweede wat op de pinksterdag gebeurde, was dat alle gelovigen die er toen waren, aan elkaar verbonden werden: Alle mensen die in de Heer Jezus geloofden, de ‘verstrooide kinderen van God’, werden ‘tot één vergaderd’, zoals de Heer Jezus al gezegd had (Johannes 11:52). Of, met de woorden van Paulus:

Wij allen zijn door één Geest tot één lichaam gedoopt, hetzij Joden hetzij Grieken, hetzij slaven hetzij vrijen, en ons allen is van één Geest te drinken gegeven.

(1 Korinthiërs 12:13)

De gemeente vormt een eenheid. Je gelooft niet in je eentje, maar je bent door het geloof met alle andere christenen verbonden. En eigenlijk niet alleen met andere christenen, maar ook met de Heer Jezus in de hemel zelf.

Tot slot het derde wat op de pinksterdag gebeurde: De Heilige Geest kwam niet alleen in ons persoonlijk wonen, maar ook in de gemeente als geheel! De gemeente is óók een tempel, een 'tempel van God' (1 Korinthiërs 3:16). Zoals God in het Oude Testament in de tempel in Jeruzalem woonde, zo woont God vandaag óók bij zijn volk, of beter: *in zijn volk*, want wij *hebben* geen tempel, maar wij *zijn* de tempel! Lees maar:

(...) Jezus Christus, in wie het hele gebouw opgroeit tot een heilige tempel in de Heer, in wie ook u mee opgebouwd wordt tot een woonplaats van God in de Geest.

(Efeziërs 2:22–23)

Er veranderde dus veel met de komst van de Heilige Geest. Ik zou je daarom, voordat we verder gaan, nog op een bijzondere tekst willen wijzen. In Psalm 115:16 lees je:

De hemel is de hemel van de HERE, maar de aarde heeft Hij de mensenkinderen gegeven.

Dit was wel waar in de tijd van het Oude Testament, maar nu eigenlijk niet meer: God woont nu óók op de aarde, in de Heilige Geest die in de gemeente woont; en er is nu óók een mens in de hemel, want de Heer Jezus zit aan de rechterhand van God!

De gemeente groeit

Zodra de gemeente gevormd was, ging de Heilige Geest werken. Toen Petrus op de eerste pinksterdag van de Heer Jezus getuigde, groeide de gemeente direct.

De mensen hadden gevraagd wat ze moesten doen om gered te worden. Daarop had Petrus geantwoord:

Bekeert u, en laat ieder van u gedoopt worden in de naam van Jezus Christus tot vergeving van uw zonden, en u zult de gave van de Heilige Geest ontvangen. Want voor u is de belofte [van de Heilige Geest] en voor uw kinderen en voor allen die veraf zijn, zovelen de Heer onze God ertoe zal roepen.

(Handelingen 2:38–39)

Iedereen die in de Heer Jezus gelooft, ontvangt dus de Heilige Geest. Op die eerste dag waren dat er al 3000! (Handelingen 2:41). De gemeente groeide dus hard.

Vandaag is het nog precies zo: Iedereen die in de Heer Jezus gelooft, behoort tot de gemeente. Want op het moment dat je tot geloof komt, ontvang je meteen de Heilige Geest. Daar hoeft je niet eerst een tijdje op te

wachten, maar dat gebeurt direct. De Heilige Geest is als het ware zo blij dat er mensen in de Heer Jezus geloven en weten dat Hij Gods koning is, dat Hij meteen een 'stempel' op die mensen zet: Alle gelovigen worden met de Heilige Geest 'verzegeld', een teken dat zij aan God toebehoren:

Christus, in wie ook u, toen u het woord van de waarheid, het evangelie van uw behoudenis, hebt gehoord, en toen u geloofd hebt, verzegeld bent met de Heilige Geest van de belofte.

(Efeziërs 1:13)

Dus als vandaag het evangelie gepredikt wordt en er komen mensen tot geloof, ontvangen ze direct de Heilige Geest, of het nu Nederlanders, Duitsers, Fransen of Joden zijn. Hierdoor worden ze aan de gemeente toegevoegd.

Moeilijke teksten in het boek Handelingen

Ik heb zojuist gezegd dat iedereen die tot geloof komt, onmiddellijk de Heilige Geest ontvangt. Maar misschien heb je nu problemen met een paar teksten in het boek Handelingen, waar staat dat sommigen pas enige tijd ná hun bekering de Heilige Geest kregen.

Ik wil die teksten nu kort bespreken, want het is belangrijk om dit goed te begrijpen. Maar als je dit gedeelte te moeilijk vindt, mag je het ook overslaan.

Ik heb je al uitgelegd dat de gemeente iets heel anders is dan het volk Israël. Welnu, dan voel je ook wel aan dat de discipelen van de Heer Jezus niet ineens begrepen hoeveel

er met de uitstorting van de Heilige Geest veranderde. Zo was het bijvoorbeeld voor Joden ondenkbaar dat mensen uit andere volken óók gered konden worden. Maar je weet inmiddels dat het één van de grote bijzonderheden van de gemeente is, dat het totaal niet uitmaakt uit welk volk je komt.

Daarom kon het voor de discipelen wel eventjes duren voor ze dit zouden inzien. God maakte hun langzaam maar zeker duidelijk dat óók mensen uit andere volken de Heilige Geest konden ontvangen.

Dat is nu precies wat je in het boek Handelingen leest. Handelingen is eigenlijk een heel bijzonder bijbelboek, want het beschrijft behalve het ontstaan van de gemeente ook de overgangstijd: De gelovige Joden moesten leren dat de gemeente geen voortzetting van het volk Israël was, maar iets nieuws. Daarom lees je bijvoorbeeld in Handelingen 15 dat de Joodse christenen zich afvroegen of de wet van Mozes ook voor de gelovigen uit de volken geldt. De conclusie was dat de gemeente andere 'wetten' heeft dan Israël (zie vers 28–29).

De eerste gemeente in Handelingen 2 bestond alleen nog maar uit Joden. Pas in Handelingen 8 werd het evangelie voor het eerst aan niet-Joden gepredikt, namelijk aan Samaritanen, een soort 'halfjoden'. Veel Samaritanen kwamen toen tot geloof (Handelingen 8:5–8). Maar omdat het de eerste keer was dat niet-Joden christen wilden worden, kregen zij de Heilige Geest niet onmiddellijk. Als God die wel gegeven had, zou je namelijk kunnen denken

dat er twee gemeenten waren gesticht: één voor de Joden en één voor de Samaritanen.

Zodra de apostelen in Jeruzalem hoorden wat er in Samaria gebeurd was, stuurden zij Petrus en Johannes naar hen toe. Pas toen dezen met de bekeerde Samaritanen baden, ontvingen zij ook de Heilige Geest (Handelingen 8:14–17). Nu was het duidelijk dat de gelovige Samaritanen tot dezelfde gemeente behoorden als de gelovige Joden, want de Samaritanen ontvingen de Heilige Geest in het bijzijn van de apostelen die op de pinksterdag ook aan de Joden het evangelie hadden verkondigd.

Iets dergelijks lees je ook in Handelingen 10. Daar breidde het evangelie zich nog verder uit, want nu kwam voor de eerste keer iemand uit de volken tot geloof: Cornelius, een Romein. Maar toen die zich bekeerde, was de apostel Petrus aanwezig. Daarom kreeg Cornelius wél onmiddellijk de Heilige Geest, waardoor hij aan de ene gemeente werd toegevoegd (Handelingen 10:44–48). Petrus, die dit zag, wist hierdoor ‘dat ook op de volken de gave van de Heilige Geest werd uitgestort’, waarvan hij later in Jeruzalem getuigde (Handelingen 10:45 en 11:17–18).

De laatste bijzondere geschiedenis lees je in Handelingen 19. Toen Paulus in Efeze was, ontmoette hij daar mensen die wel ‘geloofden’, maar nooit van de Heer Jezus gehoord hadden. Paulus vertelde hun toen over de Heer Jezus, waarop zij in Hem geloofden en gedoopt werden (Handelingen 19:1–5). Ze waren wel eens eerder gedoopt, maar dat was de doop waarmee Johannes de dooper had

gedoopt (zie daarvoor Mattheüs 3). Om duidelijk te maken dat de doop van Johannes met Israël te maken had, maar de doop van de apostelen met de gemeente, legde Paulus deze mannen de handen op, waarop ook zij de Heilige Geest ontvingen. Ook dit was dus een eenmalige gebeurtenis met een bijzondere betekenis.

Deze geschiedenissen uit het boek Handelingen geven dus niet aan hoe iemand *vandaag* de Heilige Geest ontvangt, maar alleen hoe dat in een aantal bijzondere gevallen *in de begintijd van de gemeente* plaatsvond. Het antwoord op de vraag wanneer iemand in deze tijd de Heilige Geest ontvangt, moet je in de brieven zoeken, vooral in de brieven van Paulus.

De bruid van de Heer Jezus

We hebben gezien hoe de gemeente door de Heer Jezus aangekondigd werd en op de eerste pinksterdag ontstond. Wat ik je nu wil laten zien, is misschien wel het meest bijzondere van de gemeente: De Heer Jezus *houdt van de gemeente*. De gemeente is zelfs de *bruid* van de Heer Jezus!

Laten we eens drie teksten lezen die heel veel op elkaar lijken. De eerste vind je in Galaten en gaat over jou en mij persoonlijk, de andere twee staan in Efeziërs en handelen over de gemeente:

Ik ben met Christus gekruisigd en ik leef niet meer, maar Christus leeft in mij; en wat ik nu leef in het vlees, leef ik door het geloof in de Zoon van God,

die mij heeft liefgehad en zichzelf voor mij heeft overgegeven.

(Galaten 2:20)

Wandelt in liefde, zoals ook Christus ons heeft liefgehad en zichzelf voor ons heeft overgegeven.

(Efeziërs 5:2)

Mannen, hebt uw vrouwen lief, evenals ook Christus de gemeente heeft liefgehad en zichzelf voor haar heeft overgegeven.

(Efeziërs 5:25)

In al deze teksten lees je dat de liefde van de Heer Jezus zo groot was dat Hij zich voor anderen in de dood heeft overgegeven. De eerste tekst zegt dat Hij *mij* heeft liefgehad; in de tweede staat *ons*, terwijl de derde over *de gemeente* spreekt.

Toen de Heer Jezus nog op aarde was, heeft Hij de gemeente met een dure parel vergeleken. En zichzelf vergeleek Hij met een koopman die die parel zo graag wilde hebben, dat Hij daar zijn hele bezit voor verkocht (je kunt dit in Mattheüs 13:45–46 lezen). De Heer Jezus wilde de gemeente zo graag ‘bezitten’, dat Hij zichzelf daarvoor in de dood wilde overgeven.

De Heer Jezus houdt dus niet alleen van jou en mij persoonlijk, maar ook van de gemeente als geheel! Zoals een man zoveel van een vrouw kan houden, dat hij met haar wil trouwen, zo houdt de Heer Jezus zo ontzaglijk veel van de gemeente, van *zijn* gemeente, dat Hij haar straks als

zijn vrouw bij zich in de hemel wil hebben. Daar bad de Heer Jezus ook voor:

Vader, wat U Mij hebt gegeven [dat is de gemeente] – Ik wil dat waar Ik zal zijn [in de hemel], ook zij bij Mij zijn, zodat zij mijn heerlijkheid aanschouwen.

(Johannes 17:24)

Of zoals Paulus het in 2 Korinthiërs 11:2 zegt:

Ik heb u aan één man verloofd om u als een reine maagd voor Christus te stellen.

Met andere woorden: De gemeente is de bruid van de Heer Jezus!

De toekomst van de gemeente

Daarmee komen we bij de toekomst van de gemeente. Paulus zegt dat de Heer Jezus de gemeente nu ‘door de wassing met water, door het woord’ reinigt (zie Efeziërs 5:26). Hiermee bedoelt hij dat de Heer Jezus ons door de bijbel leert hoe wij moeten leven. De bijbel laat ons zien waarin wij moeten veranderen, want wij zijn de *vrouw* van de Heer Jezus van de Heer Jezus. Dat moeten we dan natuurlijk wel waard zijn!

‘Maar ik zondig nog zo vaak’, zul je misschien zeggen.

Maak je niet ongerust, de Heer Jezus helpt je om je zonden in te zien en ze te belijden. En Hij heeft op het kruis zelf onze zonden gedragen, zodat God ze ook allemaal vergeeft. De Heer Jezus zorgt er dus zelf voor dat wij

straks, in de hemel, volmaakt zijn om zijn vrouw te worden. Als het van óns afhing, werd het natuurlijk nooit wat, maar de Heer Jezus werkt door de Heilige Geest in ons, zodat

Hij de gemeente voor zich stelt, heerlijk, zonder vlek of rimpel of iets dergelijks, maar zodat zij heilig en onberispelijk is.

(Efeziërs 5:27)

Wil je weten hoe dit afloopt?

Lees dan Openbaring 19 maar. Vlak voordat de Heer Jezus over de aarde zal gaan regeren – de gemeente is dan al in de hemel – wordt het huwelijk tussen de Heer Jezus en de gemeente voltrokken. Dan is de gemeente inderdaad volmaakt:

En ik hoorde als een stem van een grote menigte en als een stem van vele wateren en als een stem van zware donderslagen, die zeiden: Halleluja! Want de Heer, onze God, de Almachtige, heeft zijn koningschap aanvaard. Laten wij blij zijn en ons verheugen en Hem de heerlijkheid geven, want de bruiloft van het Lam [de Heer Jezus] is gekomen en zijn vrouw [de gemeente] heeft zich gereedgemaakt; en haar is gegeven bekleed te zijn met blinkend, rein, fijn linnen, want het fijne linnen zijn de gerechtigheden van de heiligen.

(Openbaring 19:6–8)

Zie je dat het straks allemaal goed komt? In de volgende hoofdstukken zullen we nog vaak genoeg merken dat er nu

heel wat aan de gemeente (en aan ons) ontbreekt. Maar dankzij het werk dat de Heer Jezus vroeger op het kruis van Golgotha verrichtte en het werk dat Hij nu in de hemel doet, is de toekomst van de gemeente (en dus ook van jou en mij) zeker. De gemeente is de 'vrouw van het Lam'. Daarom zullen wij straks altijd bij de Heer Jezus zijn, want Hij houdt van ons!

Waar is de gemeente vandaag?

Wat bedoelen we met het woord 'gemeente'?

Het wordt hoog tijd om nog eens na te gaan waarover we het nu precies hebben als we het woord 'gemeente' gebruiken.

Ik denk dat je inmiddels wel door hebt dat we tot nu toe steeds over de gemeente hebben gesproken als de groep van alle gelovigen over de hele aarde. Als je het zo bekijkt is de gemeente dus *onzichtbaar*, want je vindt de gemeente niet op een bepaalde plaats. Maar overal waar gelovigen zijn, *is* de gemeente.

Als iemand je vraagt wat de gemeente is, mag je dus antwoorden: De gemeente van God bestaat uit alle mensen over de hele aarde die in de Heer Jezus geloven en dus de Heilige Geest bezitten. Dit is de gemeente zoals *God* die ziet.

Je zou, als je het heel precies wilt weten, nog een onderscheid kunnen maken: Op sommige plaatsen in de bijbel wordt over de gemeente gesproken als alle gelovigen

die *nu* op aarde leven (zo bijvoorbeeld in die tekst uit 1 Korinthiërs 12:13). Maar op andere plaatsen gaat het niet alleen om de gelovigen die nu leven, maar om alle christenen *van alle tijden*. De bruid uit Openbaring 19 wordt bijvoorbeeld gevormd door alle mensen die sinds de pinksterdag tot geloof gekomen zijn.

Maar er is nog een derde manier waarop het woord 'gemeente' wordt gebruikt, en dat komt dichterbij ons spraakgebruik: Het woord 'gemeente' kan ook een *plaatselijke gemeente* aangeven. Als Paulus het heeft over 'de gemeente van God die in Korinthe is' (1 Korinthiërs 1:2), dan bedoelt hij daarmee alle mensen die tot de gemeente van God behoren en in Korinthe wonen.

'Maar', zul je je misschien afvragen, 'hoe zit dat dan met de vele kerken die er in een bepaalde stad kunnen zijn? Zijn dat allemaal losse gemeenten?'

Dit is een moeilijke vraag, want in de tijd van Paulus was de gemeente nog niet zo verdeeld als nu. Je hebt nu allerlei verschillende kerken: Er zijn gereformeerde en hervormde kerken, er bestaan evangelische en pinkstergemeenten, en ga zo maar door.

Toch denk ik, dat, als Paulus in deze tijd naar Nederland zou komen, hij ons erop zou wijzen dat de gemeente van de Heer Jezus niet *verdeeld* is, maar *één geheel* vormt. Iets dergelijks schreef hij ook aan de Korinthiërs:

Ieder van u zegt: 'Ik ben van Paulus', 'ik van Apollos', 'ik van Kefas', en 'ik van Christus'. Is Christus soms gedeeld?

(1 Korinthiërs 1:12–13)

Hoe groot de verdeeldheid vandaag ook is, God ziet één gemeente. Hoeveel verschillende namen de christenen ook voor hun kerken mogen hebben en in wat voor gebouw zij 's zondags ook bij elkaar mogen komen, voor God is er maar één gemeente! Je moet namelijk niet denken dat het gebed van de Heer Jezus, waarin Hij zijn Vader vroeg of alle gelovigen 'één' zouden zijn, onverhoord is gebleven:

*Ik vraag niet alleen voor dezen [de discipelen],
maar ook voor hen die door hun woord in Mij
geloven [dus alle andere christenen], zodat zij
allen één zijn...*

(Johannes 17:20–21)

Deze eenheid is er, want op de pinksterdag werden alle gelovigen door de Heilige Geest aan elkaar verbonden. Alle christenen hebben immers dezelfde Heiland.

Toch is deze eenheid in de praktijk niet altijd te zien. Dat ligt echter niet aan God, maar aan ons! Wij kennen wel veel verschillende kerken – soms in één stad – maar God ziet nog steeds één gemeente!

Nu begrijp je waarom ik in dit boekje liever het woord 'gemeente' gebruik dan het woord 'kerk', hoewel beide woorden hetzelfde betekenen. Bij het woord 'kerk' denk je snel aan een bepaalde kerk, terwijl de bijbel maar één kerk kent, de 'Kerk' met een grote 'K': de gemeente van de Heer Jezus Christus.

Je kunt dus zeggen dat het woord 'gemeente' vier dingen kan aangeven:

- Alle mensen op de hele aarde, die na de eerste pinksterdag leefden en in de Heer Jezus hebben geloofd.
- Alle mensen op de hele aarde, die nu leven en in de Heer Jezus geloven.
- Alle gelovigen in een bepaalde plaats ('de gemeente die in Korinthe is').
- *Niet* in de bijbel, maar wel bij ons: Een bepaalde kerk in een bepaalde plaats.

Misschien kun je de betekenissen moeilijk uit elkaar houden, maar je zult zien dat in de praktijk meestal heel snel duidelijk wordt over welke betekenis het gaat.

Gemeente-zijn in de twintigste eeuw

We komen langzaam wat meer aan de praktijk toe. Het grootste deel van dit hoofdstuk hebben we het namelijk gehad over de gemeente zoals de Heer Jezus die bouwt, en die is natuurlijk volmaakt. Maar in het dagelijkse leven hebben wij te maken met andere christenen, en die zijn onvolmaakt, net als wijzelf...

Wij behoren tot de wereldwijde, eeuwige gemeente van God, maar op zondag gaan we naar *onze* gemeente, onze eigen kerk. De kerken zijn eigenlijk menselijke pogingen om iets van de grote Goddelijke gemeente in de praktijk zichtbaar te maken. Dat betekent dus dat de kerken *niet* volmaakt zijn!

We zijn met andere christenen verbonden en proberen met elkaar 'gemeente te zijn' zoals God het bedoeld heeft. Maar, zoals je weet, gaat dat met vallen en opstaan. Voor ons persoonlijk is het al zo moeilijk om voor God te leven. Denk je dan dat het ons gemeenschappelijk makkelijker afgaat?

Ik denk dat het in onze tijd om minstens drie redenen niet zo gemakkelijk meer is om nog op de juiste wijze gemeente te zijn:

Het eerste probleem is dat er vandaag veel christenen zijn die zich wel christen *noemen*, maar die zich nooit hebben bekeerd. Ik zal die christenen in het vervolg '*naamchristenen*' noemen.

Alle mensen die in de Heer Jezus geloven, behoren tot de gemeente van God. Maar mensen die niet geloven en toch om de één of andere reden naar de kerk gaan (bijvoorbeeld omdat ze dat zo gewend zijn), zingen wel de liederen mee, maar hebben geen deel aan het verlossingswerk van de Heer Jezus en behoren dus ook niet tot de gemeente van de Heer Jezus. Natuurlijk, ze hoeven niet weg te blijven, want dan horen ze niets meer over de Heer Jezus en bekeren ze zich misschien wel nooit. Maar als mensen die niet van de Heer Jezus houden, net zoveel in de kerk te zeggen hebben als de echte christenen (wat natuurlijk niet zo hoort), kan dat in de praktijk moeilijkheden opleveren.

Een tweede probleem waar we mee zitten, is dat er zoveel verdeeldheid de christenen is. In Korinthe was ook onenigheid, maar daar was tenminste nog maar één 'kerk'!

Nu zijn er zoveel kerken, met allemaal een eigen mening over hoe het moet en hoe het niet moet, dat het moeilijk is om aan de mensen in de wereld duidelijk te maken dat wij met elkaar de ene gemeente van de Heer Jezus vormen.

De derde reden die ik wil noemen, is het gebrek aan enthousiasme voor de Heer Jezus. Als alle christenen net zoveel van de Heer Jezus zouden houden als in de begintijd, kwamen er misschien dagelijks nog steeds duizenden mensen tot geloof. Maar ik denk dat de 'eerste liefde' voor de Heer Jezus in onze tijd een beetje bekoeld is (zie Openbaring 2:4). Daardoor is het moeilijk (maar niet onmogelijk!) om met elkaar gemeente te zijn zoals God dat bedoelt.

Er is werk aan de winkel!

Christenen vormen samen de gemeente van de Heer Jezus Christus. Samen houden zij 's zondags de eredienst en danken de Heer Jezus dan voor wat Hij op het kruis van Golgotha heeft gedaan.

Maar er is nog veel meer te doen. Zo moet bijvoorbeeld ook het evangelie aan de mensen verkondigd worden. En natuurlijk zijn er ook binnen de gemeente een hoop 'klusjes' te doen: zieken bezoeken, zondagsschool houden, met een koor in bejaardentehuizen zingen, dagjes uit organiseren, enzovoort. Elke christen heeft zijn eigen bekwaamheden en kan een deel van het werk in de gemeente voor zijn rekening nemen. Daarover later meer, maar tot besluit van dit hoofdstuk nog een kort verhaaltje over hoe het *niet* moet:

Er was eens een heel kleine gemeente, waar maar vier christenen waren. Ze heetten: Iedereen, Iemand, Ieder en Niemand.

Op een gegeven moment was er een klusje te doen: de administratie moest bijgewerkt worden. Iedereen werd gevraagd te helpen. Maar Iedereen was ervan overtuigd dat Iemand het wel zou doen. Ieder had het wel gekund, maar weet je wie het uiteindelijk deed? Niemand. Het eindigde ermee dat Iedereen Iemand beschuldigde toen Niemand gedaan had wat Ieder kon.

Een tijdje later moest de tuin rond de kerk wat bijgeharkt worden, en Iemand werd gevraagd te helpen. Maar Iemand werd boos, omdat Ieder het even goed kon doen, hoewel het natuurlijk de taak van Iedereen was. Het eindigde er weer mee, net als de vorige keer, dat Niemand het werk deed.

Deze geschiedenis herhaalde zich steeds opnieuw. Zodra er werk aan de winkel was, kon men altijd op Niemand rekenen. Niemand bezocht de zieken.

Niemand deed veel in de collecte. Niemand getuigde van zijn geloof. Ja, Niemand was, wat je noemt, een trouw gemeentelid.

Uiteindelijk kwam de dag dat Iemand de kerk de rug toekeerde. Hij nam Iedereen en Ieder met zich mee. Raad eens wie er over bleef? Niemand!

In de rest van dit boekje zullen we proberen te ontdekken hoe God wil dat wij 'gemeente zijn'. We zullen nagaan wat

Gods bedoelingen met de gemeente zijn en hoe jij en ik aan de gemeente kunnen 'meebouwen'. Hopelijk worden we daardoor allebei weer enthousiaste christenen en gaan we meer van de Heer Jezus houden!

Vragen om over na te denken:

Aan het eind van elk hoofdstuk vind je een paar vragen, die helpen om de onderwerpen die we besproken hebben, in de praktijk toe te passen. Of, als je nog naar een kerk op zoek bent, kunnen de vragen je misschien helpen bij het vinden van een goede kerk.

- De Heer Jezus noemt de gemeente '*zijn* gemeente'. In hoeverre staat Hij in jouw kerk centraal?
- De gemeente was in de tijd van het Oude Testament nog een geheim. Is de gemeente voor de mensen in de wereld nog steeds een geheim?
- De gemeente is de bruid van de Heer Jezus. Hoe, denk je, wil de Heer Jezus dat zijn bruid is?
- Is jouw kerk zich ervan bewust dat zij deel uitmaakt van de wereldwijde gemeente van God? Of beschouwt zij zichzelf als de 'enige, ware kerk'?
- Waarom, denk je, zijn de verschillende kerken het over zoveel dingen oneens?
- Hoeveel enthousiasme is er bij jou in de gemeente voor de verschillende klusjes die gedaan moeten worden? Hoe kun je elkaar stimuleren om meer voor de Heer Jezus en zijn gemeente te doen?

2. De gemeente als lichaam: Gebruik je gaven!

De gemeente is een eenheid. Om dat te laten zien gebruikt de bijbel het beeld van een lichaam. Alle christenen zijn als lichaamsdelen aan elkaar verbonden. En zoals een lichaam door het hoofd bestuurd wordt, zo vormt de Heer Jezus het hemelse Hoofd van de gemeente. Hij heeft ieder van ons een eigen taak gegeven. In dit hoofdstuk gaan we het daarom onder andere over onze 'gaven' hebben. Ik zal je vertellen wat 'gaven' zijn en waarvoor ze dienen. Maar ook hoe je erachter komt wat nu j ouw gave is.

Over een lichaam en een Hoofd

Eén nieuwe mens

In het vorige hoofdstuk hebben we al gezien dat de gemeente niet uit een aantal losse christenen bestaat, maar dat ze een eenheid vormt. Als het om deze eenheid gaat, gebruikt de bijbel heel vaak het beeld van een *lichaam*.

Zoals je met afzonderlijke lichaamsdelen niet zoveel kunt beginnen – wat heb je aan een losse arm of aan een neus zonder hoofd? – zo kan de ene christen ook niet zonder de andere. We hebben elkaar nodig. Vandaar dat de bijbel de eenheid van de gemeente sterk benadrukt.

In het vorige hoofdstuk hebben we gezien hoe de gemeente op de pinksterdag ontstaan is, niet als een voortzetting van

het volk Israël, maar als iets nieuws. We hebben gezien dat het niet uitmaakt uit welk land je komt, want ook niet-Israëlieten behoren tot de gemeente als ze in de Heer Jezus geloven.

Paulus schrijft dit bijvoorbeeld aan de Efeziërs. De stad Efeze lag in Klein-Azië (dat is nu Turkije). Voordat de Heer Jezus kwam, konden de Efeziërs niet bij Gods volk horen, want er stond als het ware een muur om Israël heen die de volken buitensloot. Maar die ‘scheidsmuur’ – die de wet voorstelt die God wél aan Israël had gegeven maar níet aan de volken (zie bijvoorbeeld Psalm 147:19–20) – is nu weggebroken, en zowel bekeerde Joden als bekeerde niet-Joden behoren nu tot de gemeente, de ‘nieuwe mens’:

Maar nu, in Christus Jezus, bent u [de Efeziërs] die vroeger veraf was, nabij gekomen door het bloed van Christus. Want Hij is onze vrede, die de beiden [de gelovige Jood én de gelovige niet-Jood] één gemaakt heeft en de scheidsmuur van de omheining heeft weggebroken, toen Hij in zijn vlees de vijandschap, de wet, te niet gedaan had. Daardoor heeft Hij die twee tot één nieuwe mens geschapen en die beiden door het kruis in één lichaam met God verzoend.

(Efeziërs 2:13–16)

De ‘nieuwe mens’ die in dit stukje genoemd wordt, is de gemeente. Gelovigen uit allerlei volken vormen tezamen één ‘lichaam’, het ‘lichaam van Christus’:

Want zoals wij in één lichaam vele leden hebben, en de leden niet alle dezelfde werking hebben, zo zijn wij, de velen, één lichaam in Christus, en elk afzonderlijk leden van elkaar.

(Romeinen 12:4–5)

De gemeente wordt in de bijbel dus met een 'lichaam' vergeleken. Dit maakt drie bijzonderheden van de gemeente duidelijk:

- Zoals een lichaam een eenheid is, zo vormt de gemeente ook een eenheid.
- Zoals een lichaam bestuurd wordt door het hoofd, zo wordt de gemeente bestuurd door haar hemelse Hoofd: de Heer Jezus.
- Zoals een lichaam uit allerlei verschillende lichaamsdelen bestaat, zo is er ook in de gemeente een grote verscheidenheid: iedereen heeft zijn eigen taak en gave.

We zullen deze drie punten nu afzonderlijk bekijken.

De eenheid van de gemeente

Het eerste kenmerk van een lichaam is dat het een eenheid vormt. Zo is ook de gemeente een eenheid.

In de begintijd, de tijd vlak na het ontstaan op de pinksterdag, vormde de gemeente duidelijk een eenheid. Lees de volgende twee gedeelten uit het boek Handelingen maar:

Zij nu bleven volharden in de leer van de apostelen en in de gemeenschap, in de breking van het brood [het Avondmaal] en in de gebeden.

En er kwam vrees over elk mens, en er gebeurden vele wonderen en tekenen door de apostelen. Allen nu die geloofden, waren bijeen en hadden alle dingen gemeenschappelijk. En zij verkochten hun goederen en bezittingen en deelden ze uit aan allen, naardat iemand nodig had. En met volharding waren zij dagelijks eendrachtig in de tempel en braken brood aan huis en namen samen voedsel met vreugdegejuich en eenvoud van hart, terwijl zij God prezen en gunst hadden bij het hele volk.

Zij nu die geloofden waren één van hart en ziel en niemand zei dat iets van zijn bezittingen zijn eigendom was, maar zij hadden alle dingen gemeenschappelijk. En met grote kracht getuigden de apostelen van de opstanding van de Heer Jezus. En er was grote genade over hen allen.

(Handelingen 2:42–47 en 4:32–33)

Wat moet het een geweldige tijd geweest zijn! De toewijding van deze eerste christenen aan de Heer Jezus en hun onderlinge eenheid maakte een diepe indruk op de andere mensen: 'Van de overigen van het volk durfde niemand zich bij hen te voegen, maar het volk achtte hen hoog' (Handelingen 5:13).

Helaas, de zichtbare eenheid van de gemeente is in de loop van de eeuwen grotendeels verloren gegaan. Paulus zag

dat aankomen en waarschuwde ervoor (zie Handelingen 20:29–30). Maar al in Paulus' tijd ontstonden er bijvoorbeeld in de gemeente van Korinthe scheuringen (zie 1 Korinthiërs 11:18–19).

Toch is de gemeente innerlijk nog steeds een eenheid, want *de gemeente vormt nog steeds één lichaam!*

De eenheid van het 'lichaam' blijft. Maar de bijbel noemt nog een andere eenheid: de 'eenheid van de Geest'. De 'eenheid van het lichaam' is de eenheid die *God* van de gemeente heeft gemaakt. Deze eenheid zal altijd blijven bestaan. Maar de 'eenheid van de Geest' is de eenheid die *wij* in de praktijk moeten laten zien. En die eenheid is vaak zoek.

Vandaar dat nergens in de bijbel een opdracht staat om de 'eenheid van het lichaam' te herstellen (want die bestaat nog steeds), maar je leest wél dat wij de 'eenheid van de Geest' moeten bewaren:

Verdraagt elkaar in alle nederigheid, zachtmoedigheid en liefde, met geduld, en beijvert u [zo] de eenheid van de Geest te bewaren in de band van de vrede: [want er is maar] één lichaam en één Geest, zoals u ook geroepen bent in één hoop van uw roeping; [er is maar] één Heer, één geloof, één doop; [en ook] één God en Vader van allen.

(Efeziërs 4:2–6)

Paulus zegt hiermee dat we onze mede-christenen gewoon moeten aannemen zoals ze zijn. We hebben allemaal dezelfde God en Vader; onze zonden zijn allemaal door de Heer Jezus gedragen, terwijl we allemaal de Heilige Geest bezitten en tot hetzelfde 'lichaam', de gemeente, behoren (zie ook Kolossers 3:15). We vormen dus een eenheid. 'Laat die eenheid dan ook uiterlijk zichtbaar zijn!', roept Paulus ons toe.

Het Hoofd van het lichaam

Het tweede kenmerk van een lichaam waar we het over willen hebben, is dat een lichaam bestuurd wordt door het hoofd. De instructies van de hersens bereiken via de zenuwen de lichaamsdelen. Zo wordt ook de gemeente door een 'Hoofd' bestuurd, de Heer Jezus. 'Hij is het Hoofd van het lichaam, de gemeente' (Kolossers 1:18; zie ook Efeziërs 1:22–23).

Het merkwaardige is echter, dat het lichaam, de gemeente, op aarde is, maar het 'Hoofd', de Heer Jezus, in de hemel! De eenheid tussen de Heer Jezus en zijn gemeente is als het ware groter dan de afstand van de hemel tot de aarde!

Weet je wanneer Paulus deze eenheid voor de eerste keer merkte? Dat was toen hij nog ongelovig was en als ijverige farizeeër de eerste christenen vervolgde. In die tijd achtervolgde Paulus de christenen met het doel ze gevangen te nemen en ter dood te brengen (zie bijvoorbeeld Handelingen 26:4–11). Hij reisde daarvoor zelfs naar steden in andere landen!

Maar toen hij een keer naar Damascus onderweg was, ontmoette hij de Heer Jezus. Midden op de dag kwam er plotseling een licht uit de hemel, nog veel feller dan de brandende zon. Toen Paulus van angst op de grond viel, hoorde hij de stem van de Heer Jezus: ‘Saul, Saul, waarom vervolg je Mij?’ (Handelingen 9:1–4). Op dat moment kwam de christenvervolger tot geloof en werd zo de grote apostel in dienst van de Heer Jezus (zie ook Handelingen 26:12–20).

Maar zie je wat voor merkwaardigs de Heer Jezus tegen Paulus zei? Hij zei niet: ‘Waarom vervolg je *mijn discipelen?*’, of: ‘Waarom vervolg je *mijn gemeente?*’. Maar de Heer Jezus zei: ‘Waarom vervolg je *Mij?*’. Als je aan de gemeente komt, kom je aan de Heer Jezus zelf, want de gemeente en de Heer Jezus zijn één! De gemeente vormt immers het lichaam waarvan Hij het Hoofd is.

Tot besluit van dit stukje nog een praktische toepassing. In Kolossers 2:18–19 staat:

Laat niemand u bedriegen doordat hij behagen scheidt in nederigheid en engelenverering, ingewijd in wat hij gezien heeft, zonder reden opgeblazen door zijn vleselijke denken, terwijl hij niet vasthoudt aan het Hoofd, uit wie het hele lichaam opgroeit met de groei van God.

In de stad Kolosse, waar de christenen woonden aan wie Paulus deze brief schreef, waren mensen die allerlei verkeerde leringen de gemeente binnenbrachten. We hebben een paar voorbeelden gelezen: valse ‘nederigheid’,

de heidense ‘verering van engelen’, ‘opgeblazenheid’ (dat is jezelf belangrijker vinden dan anderen), en nog veel meer.

Als Paulus dit hoort, waarschuwt hij de christenen in Kolosse dat deze leringen ons van de Heer Jezus aftrekken. Het lichaam moet niet ‘verminkt’ worden, maar juist ‘opgroeien’ (Efeziërs 4:13). Daarom moeten we ‘aan het Hoofd vasthouden’. Dat wil zeggen dat we alleen moeten luisteren naar wat de Heer Jezus ons leert, en niet naar wat anderen zeggen:

Zoekt de dingen die boven zijn, waar Christus is, gezeten aan Gods rechterhand. Bedenkt de dingen die boven zijn, niet die op de aarde zijn. Want u bent gestorven en uw leven is met Christus verborgen in God.

(Kolossers 3:1–3)

De leden van het lichaam

Nu het derde kenmerk van een lichaam: In een lichaam zijn geen twee lichaamsdelen gelijk.

Zo is het ook in de gemeente. De christenen zijn allemaal anders. Elke christen is uniek en heeft zijn eigen bekwaamheden en dus ook zijn eigen taak, net zoals bij een lichaam, dat uit handen, voeten, en wat al niet meer bestaat. ‘Wij, de velen, zijn één lichaam in Christus, en elk afzonderlijk leden van elkaar’ (Romeinen 12:5).

Juist aan de gemeente in Korinthe heeft Paulus hierover veel geschreven, want de Korinthiërs vonden zichzelf zó

belangrijk dat ze dachten het wel zonder hun medechristenen af te kunnen. In een lang hoofdstuk, 1 Korinthiërs 12, legt Paulus hun daarom uit dat de gemeente op een lichaam lijkt:

Want zoals een lichaam één [geheel] is en [toch] vele leden heeft, en alle leden van het lichaam, hoewel [het er] vele [zijn], één lichaam vormen, zo ook Christus. Immers, wij zijn allen door één Geest tot één lichaam gedoopt. Want ook het lichaam bestaat niet uit één lid, maar uit vele leden.

(1 Korinthiërs 12:12–14)

De gemeente lijkt op een lichaam. Er zijn verschillende soorten lichaamsdelen, wat meer ‘belangrijke’ (zoals handen, voeten) en wat ‘onbelangrijkere’ (kleine teen, navel); zowel in het oog springende (ogen, neus) als meer verborgene (buik, hart, long). Maar hoe verschillend ze ook mogen zijn, samen vormen ze toch één lichaam. En zoals jouw lichaamsdelen er ook geen strijd over voeren wie nu het belangrijkste is, maar ze elkaar juist aanvullen, zo moet dat ook in de gemeente zijn.

Jouw plaats in het lichaam

Belangrijk of onbelangrijk?

De gemeente vormt dus een lichaam, waarvan elke christen deel uitmaakt. Ieder heeft zijn eigen plaats, jij en ik ook.

Maar er zijn nu twee gevaren: Je zou jezelf kunnen *onderschatten* en je kunt jezelf *overschatten*. Je kunt

minderwaardig over je plaats in de gemeente doen. Maar je kunt jezelf ook belangrijker vinden dan je mede-christenen.

Beide houdingen zijn niet goed. Over beide heeft Paulus daarom iets te zeggen.

‘Ik ben zo weinig, ik ben niet nodig...’

Er zijn christenen die zichzelf *onderschatten*. Ze denken dat ze maar zulke onbenullige gelovigen zijn, dat de anderen (en misschien de Heer ook wel...) het gemakkelijk zónder hen zouden kunnen doen. Misschien denk jij dat ook wel eens van jezelf. Al die andere christenen zijn zoveel toegewijder dan jij..., ze presteren veel meer dan jij..., en ga zo maar door. De gemeente zou het gemakkelijk zónder jou afkunnen...

Als je dit denkt, moet je eens goed opletten wat Paulus tegen zulke gelovigen zegt:

Als de voet zegt: ‘Omdat ik geen hand ben, ben ik niet van het lichaam’ – is hij daarom niet van het lichaam? En als het oor zegt: ‘Omdat ik geen oog ben, ben ik niet van het lichaam’ – is het daarom niet van het lichaam?

Als het hele lichaam oog was, waar zou het gehoor zijn? Als het helemaal gehoor was, waar zou de reuk zijn? Maar nu heeft God elk van de leden in het lichaam gesteld zoals Hij heeft gewild. Waren zij alle hetzelfde, waar zou het lichaam zijn? Maar nu zijn er veel verschillende lichaamsdelen, maar ze vormen samen één lichaam.

(1 Korinthiërs 12:15–20)

Met andere woorden: Als het lichaam alleen uit (zogenaamd) belangrijke lichaamsdelen bestond, bijvoorbeeld alleen uit ogen, dan zou het toch geen 'lichaam' meer zijn? Een lichaam dat helemaal oog is, kan vast heel goed *zien*, maar *horen*, ho maar!

Iedere christen heeft dus een bepaalde functie in de gemeente. De één misschien wat meer op de voorgrond, de ander wat meer op de achtergrond, maar ze zijn allemaal even hard nodig. Ook jij dus! Het kan zijn dat je nog niet precies weet wat jouw taak in de gemeente is, maar dat betekent niet dat je 'dus onnodig bent'.

Misschien ben je trouwens wel een 'gewricht'. Als je aan een lichaam denkt, komen de gewrichten waarschijnlijk niet als eerste bij je op. Maar ze zijn wel degelijk nodig, anders zou het hele boeltje zo stijf zijn als een hark. Gewrichten zorgen er immers voor dat armen kunnen bewegen en benen kunnen lopen.

Zo zijn er in de gemeente ook mensen die 'ondersteuning verlenen' (zie Efeziërs 4:16). Zij zorgen ervoor dat de andere christenen hun taken goed kunnen uitvoeren. Dit soort mensen treedt nooit op de voorgrond, maar ze zijn in de gemeente toch heel belangrijk! Je kunt hierbij bijvoorbeeld denken aan mensen die andere christenen verzorgen (ook door simpele dingen als regelmatig koffiezetten). Of aan christenen die voor anderen bidden.

Laat je dus niet ontmoedigen. Ook jij bent echt in de gemeente nodig! En wat voor taak je ook hebt, wees daar

tevreden mee, want het is de taak die Gó d aan jou heeft gegeven (lees nogmaals 1 Korinthiërs 12:18!). Als de Heer Jezus wil dat je een ‘arm’ of een ‘been’ bent, waarom zou je dat dan te weinig vinden?

‘Ik ben zo veel, ik heb jou niet nodig...’

Nu iets over het andere geval. Er zijn niet alleen christenen die zichzelf onderschatten, maar er zijn helaas ook christenen die zichzelf *overschatten*. Ze vinden zichzelf om de één of andere reden belangrijker dan de anderen.

Ook dit soort christenen heeft Paulus iets te zeggen:

Het oog nu kan niet zeggen tot de hand: ‘Ik heb je niet nodig’; of ook het hoofd tot de voeten: ‘Ik heb jullie niet nodig’. Integendeel, de lichaamsdelen die de zwakkere schijnen te zijn, zijn des te noodzakelijker; en de minder eerbare lichaamsdelen bekleden wij met overvloediger eer; en onze onaantrekkelijke leden hebben overvloediger versiering; maar onze aantrekkelijke hebben die niet nodig. Maar God heeft het lichaam zó samengesteld, dat Hij aan het mindere overvloediger eer gegeven heeft, zodat er geen verdeeldheid in het lichaam is, maar de leden voor elkaar gelijke zorg dragen.

(1 Korinthiërs 12:21–25)

Met andere woorden: Een gelovige die zichzelf belangrijker vindt dan de andere christenen, heeft nog niet veel van de gemeente begrepen.

De gemeente werkt immers net als een lichaam: De zwakkere lichaamsdelen (denk aan het hart of de long) zijn eigenlijk nog veel belangrijker dan de 'sterke' handen of voeten. Je kunt een hand namelijk gemakkelijker missen dan je hart. Dus is het beslist niet zo dat christenen die een opvallende taak hebben, belangrijker zijn dan de anderen. Soms zijn juist de gelovigen die niet opvallen, belangrijk!

Maar Paulus zegt nog meer. In ons lichaam besteden wij meer aandacht aan de minder eerbare delen (zoals onze voortplantingsorganen) dan aan de eerbare delen (zoals handen en voeten). Dat merk je onder andere aan je kleren: Je handen en voeten hoef je niet te bedekken, maar je buik kleed je bijvoorbeeld wél. De in het oog springende lichaamsdelen hebben geen 'versiering' nodig, maar andere delen wel.

Paulus zegt hiermee dat de christenen die trots zijn omdat ze zo'n opvallende

taak hebben, eigenlijk de christenen met de minst belangrijke taken zijn. Daarentegen zijn gelovigen met schijnbaar onbenullige taken het belangrijkste. Deze laatsten hóeven niet op te vallen, want ze *zijn* gewoon belangrijk. Maar gelovigen met een wat minder belangrijke taak wilde God niet achterstellen. Daarom heeft Hij hen maar een opvallende plaats in de gemeente gegeven!

Christenen die een in het oog springende taak hebben, mogen dus wel wat bescheidener zijn. Een opvallende taak betekent namelijk niet dat het een *belangrijke* taak is, maar

juist dat het een *minder belangrijke* taak is, die wat extra 'versiering' nodig heeft!

De timmermanswerkplaats

Stel je eens voor dat het gereedschap in een timmermanswerkplaats een vergadering belegt.

Broeder Hamer is de voorzitter, maar een aantal leden vindt eigenlijk dat hij maar moet vertrekken omdat hij te luidruchtig is. Broeder Hamer antwoordt daarop: 'Dan moet broeder Schaaf ook vertrekken. Die is veel te oppervlakkig. Daar zit totaal geen diepte in.'

'Ja, maar dan moet broeder Duimstok óók verdwijnen', zegt broeder Schaaf, 'want die meet anderen altijd aan zichzelf af. Hij doet net alsof hij altijd gelijk heeft...'

Maar op zijn beurt klaagt broeder Duimstok over broeder Schuurpapier: 'Die is veel te ruw en altijd tegen de draad.'

En zo gaat de discussie maar door. Broeder Zaag is te rechtlijnig, broeder Beitel te bot, broeder Waterpas te onevenwichtig, broeder Priem te scherp. Aan al het gereedschap ontbreekt wel wat.

Terwijl de discussie nog in volle gang is, komt de Timmerman van Nazareth de werkplaats binnen. Hij pakt een blok hout en gebruikt de Duimstok, de Zaag, de Schaaf, het Schuurpapier en de Hamer om een stoel te maken. Al het gereedschap, hoe verschillend ook, heeft elk zijn eigen functie.

In de handen van de Timmerman is de één niet meer dan de ander. Allen zijn ze even hard nodig.

De Heer Jezus kent geen ‘belangrijke’ en ‘onbelangrijke’ christenen. Hij houdt van elke gelovige evenveel. En voor zover we van elkaar verschillen, is dat om als gemeente beter te kunnen functioneren. Daarom hoort trots niet bij een christen (zie ook Filippiërs 2:1–11).

In het ‘lichaam van Christus’ is het net als in een gewoon lichaam: ‘Als één lid lijdt, lijden alle leden mee; en als één lid wordt verheerlijkt, verblijden alle leden zich mee’ (1 Korinthiërs 12:26–27). Als je been pijn doet, heeft je hele lichaam daar last van. Maar als je met je benen een hardloopwedstrijd wint, dan winnen niet alleen je benen de medaille, maar je hele lichaam.

Zo is het ook in de gemeente. Als één christen ziek is, of het moeilijk heeft, leven de andere gelovigen met zo iemand mee. En als iemand ergens in uitblinkt, is dat geen reden tot jaloezie bij de anderen, maar juist een bron van blijdschap.

Dit is nu het mooie van de gemeente: We leven niet alleen voor onszelf, maar we zijn met elkaar verbonden en delen alles. We dragen allemaal ‘zorg voor elkaar’ (1 Korinthiërs 12:25).

Gaven in de gemeente

Wat zijn gaven?

We hebben gezien dat de gemeente een lichaam vormt, waarvan iedere christen deel uitmaakt. Wij zijn dus de

'lichaamsdelen'. Maar tot nu toe heb ik je niet verteld wát die lichaamsdelen precies voorstellen. Daar gaan we het nu over hebben.

De lichaamsdelen stellen 'gaven' voor. Elke gelovige heeft andere 'gaven'. Onder die 'gaven' – ze worden ook wel 'genadegaven' genoemd, omdat het gaven zijn die God in zijn 'genade' aan ons gegeven heeft – verstaan we de *bekwaamheden* die God aan iemand geschonken heeft. En zoals alle lichaamsdelen anders zijn, zo heeft ook elke christen andere bekwaamheden:

God heeft sommigen in de gemeente gesteld: ten eerste apostelen, ten tweede profeten, ten derde leraars, vervolgens krachten, vervolgens genadegaven van genezingen, hulpbetoningen, besturingen, allerlei talen.

(1 Korinthiërs 12:28)

Er zijn geen twee christenen gelijk! Iedere gelovige heeft van God een speciale gave ontvangen.

Maar het is eigenlijk nog veel mooier: In Efeziërs 4 wordt namelijk op een heel andere manier over gaven gesproken. In 1 Korinthiërs 12 staat dat elke gelovige een gave *heeft*, maar volgens Efeziërs 4 *is* elke gelovige een gave! Je kunt gaven beschouwen als iets dat je hébt, maar het is veel mooier om *jezelf* als een 'gave' te beschouwen, een geschenk van God aan de gemeente! Want elke christen heeft van God een speciale taak ontvangen om de gemeente mee te dienen. Lees Efeziërs 4:11 maar:

En Hij [dat is de Heer Jezus] heeft sommigen gegeven als apostelen, anderen als profeten, anderen als evangelisten, anderen als herders en leraars...

Het doel van de gaven

Daarmee komen we bij het *doel* van de gaven, want deze tekst uit Efeziërs 4 vervolgt met:

... om de heiligen te volmaken, tot het werk van de bediening, tot opbouwning van het lichaam van Christus, totdat wij allen komen tot de eenheid van het geloof en van de kennis van de Zoon van God, tot een volwassen man.

(Efeziërs 4:12–13)

Gaven dienen dus allereerst ‘om de heiligen te volmaken’. Dat betekent dat elke christen zijn gave moet gebruiken om andere gelovigen (ja, elke gelovige is in de Heer Jezus een ‘heilige!’) te helpen voor God te leven. Met je gaven kun je elkaar aanmoedigen, elkaar vermanen, elkaar onderwijzen, en noem maar op! Dit verstaat Paulus onder ‘het werk van de bediening’. Er is werk te doen in de gemeente en christenen kunnen hun gaven voor dat werk gebruiken.

Paulus noemt nog een tweede doel van de gaven, want hij voegt eraan toe dat gaven ook dienen ‘tot opbouwning van het lichaam van Christus’. Paulus zegt hiermee dat het ‘lichaam van Christus’, een beeld van de gemeente, ‘opgebouwd’ moet worden. Wat hij bedoelt, zegt hij er achteraan: Alle christenen moeten leren hoe je als christen

moet leven ('de eenheid van het geloof'). En bovenal moet iedereen de Heer Jezus steeds beter leren kennen ('de kennis van de Zoon van God').

Als dit gebeurt, dan *groeit* het lichaam van Christus, de gemeente, als het ware. De bedoeling van de gaven is om eraan bij te dragen dat de gemeente geen 'baby' blijft, maar een 'volwassen man' wordt! We moeten niet alleen persoonlijk groeien in het geloof, maar ook als gemeente. Daarbij spelen de gaven een rol, want de ene christen kan de bijbel goed uitleggen, een andere kan veel over de Heer Jezus vertellen, terwijl een derde allerlei praktische adviezen heeft over hoe je gemeente kunt zijn.

Je begrijpt inmiddels dat het dus níet de bedoeling is om met je gaven te pronken. De Korinthiërs deden dat wél. Ze vonden sommige gaven zo mooi, dat ze helemaal vergaten waarvoor ze eigenlijk dienden. Zo werd er tijdens de zondagse diensten bijvoorbeeld veel in talen gesproken, terwijl dat nu juist een gave was die in het bijzijn van ongelovigen moest worden uitgeoefend (dit leg ik je zo meteen verder uit). In 1 Korinthiërs 14 vermaant Paulus de Korinthiërs daarom dat gaven alleen uitgeoefend mogen worden als de gemeente erdoor wordt *opgebouwd* (zie 1 Korinthiërs 14:5, 12 en 26).

Onthoud dus goed dat je je gaven niet voor jezelf hebt ontvangen, maar dat je je mede-christenen daarmee moet dienen.

Enkele voorbeelden van gaven

Om je een indruk te geven van wat gaven zoal kunnen zijn, zal ik nu de gaven opsommen die in de bijbel genoemd worden.

Allereerst de gaven uit Efeziërs 4:11:

➤ **Apostelen:**

De apostelen waren de christenen die als eerste het evangelie predikten. Behalve de 12 apostelen die de Heer Jezus had uitgekozen – toen de verrader Judas zelfmoord had gepleegd, werd Matthias in zijn plaats apostel (zie Handelingen 1:12–26) – was ook Paulus een apostel

Vijf van de acht schrijvers van het Nieuwe Testament waren apostelen: Mattheüs (ook wel Levi genoemd), Johannes, Petrus, Paulus en Jakobus, de broer van de Heer Jezus (zie Galaten 1:19).

➤ **Profeten:**

Met de profeten worden de christenen bedoeld die in de begintijd, toen de bijbel nog niet af was, een boodschap van God voor de gemeente hadden. Zo waren de bijbelschrijvers Markus, Lukas en Judas profeten. Zowel de apostelen als de profeten hebben in de begintijd een belangrijke rol gespeeld. Vandaar dat de gemeente gebouwd is op het 'fundament van de apostelen en de profeten' (Efeziërs 2:20), dat is het fundament dat zij hebben gelegd.

➤ **Evangelisten:**

Evangelisten zijn christenen die het evangelie heel duidelijk kunnen (en durven) vertellen aan mensen die nog niet geloven. Een voorbeeld van een evangelist in de bijbel is Filippus (zie Handelingen 8:26–40 en 21:8).

➤ **Herders:**

Een herder is iemand die voor de gemeente zorgt, net zoals een echte herder met zijn schapen omgaat. Als bijvoorbeeld iemand het moeilijk heeft, staat een herder klaar om te troosten (zie ook 1 Petrus 5:1–4).

➤ **Leraars:**

Een leraar kan heel goed de bijbel uitleggen. Hij kan moeilijke dingen zó vertellen dat iedereen ze nog snapt ook.

Nu de gaven die Paulus in 1 Korinthiërs 12:8–10,28 en Romeinen 12:6–8 noemt. Dat zijn er wat meer:

➤ **Een woord van wijsheid:**

De gave om anderen goede raad te geven.

➤ **Een woord van kennis:**

De gave om de bijbel goed te begrijpen en inzicht te hebben in geloofsvragen.

➤ **Geloof:**

Dit is niet zomaar ‘geloof’, want alle christenen geloven in de Heer Jezus. Maar het ‘geloof’ dat hier bedoeld

wordt, is de gave van veel geloofsvertrouwen in een moeilijke situatie. Stéfanus had deze gave bijvoorbeeld (Handelingen 6:5). Dat bleek toen hij gestenigd werd: hij bleef op de Heer Jezus zien (Handelingen 7:54–60).

➤ **Genadegaven van genezingen:**

Iemand die deze gave heeft, kan mensen door een wonder beter maken. Deze gave hoorde bij het apostelschap (zie 2 Korinthiërs 12:12). Petrus en Paulus konden inderdaad mensen genezen (zie Handelingen 3:1–11, 5:15–16 en 19:11–12).

➤ **Werkingen van krachten:**

Hieronder worden andere wonderen verstaan dan het genezen van zieken, zoals het oppakken van slangen zonder schadelijke gevolgen (zie Markus 16:18 en Handelingen 28:3–6).

➤ **Onderscheidingen van geesten:**

Christenen met deze gave kunnen aanvoelen of iemand écht van de Heer Jezus houdt (zie vooral 1 Johannes 4:1–3).

➤ **Allerlei talen:**

Christenen met deze gave, het ‘spreken in talen’ (ook wel ‘tongentaal’ genoemd), kunnen vloeiend vreemde talen spreken, ook al hebben ze die nooit geleerd. Het bekendste voorbeeld is natuurlijk wat er op de eerste pinksterdag gebeurde (zie Handelingen 2:5–11).

➤ **Uitlegging van talen:**

De gave om iemand die in talen spreekt, te vertalen.

➤ **Hulpbetoningen/dienen:**

Het verrichten van allerlei hand- en spandiensten. Denk bijvoorbeeld aan de koster in een kerk.

➤ **Besturingen/leidinggeven:**

De gave van leidinggeven en organiseren.

➤ **Vermanen:**

De gave om andere christenen op een goede manier te waarschuwen of te bemoedigen (zie bijvoorbeeld Handelingen 11:23 en 13:15).

➤ **Meedelen:**

De gave om mensen die het moeilijk hebben, wat eten, kleding of geld toe te stoppen zonder dat die zich bezwaard voelen om het aan te nemen.

➤ **Barmhartigheid bewijzen:**

Mensen met deze gave kunnen vol liefde voor andere mensen zorgen, zonder dat ze daardoor bijvoorbeeld ongeduldig of boos worden. Je kunt hierbij denken aan het verplegen van zieken, zorgen voor bejaarden, en noem maar op.

Zoals je ziet zijn er een heel veel verschillende gaven! Maar je moet vooral niet denken dat dit *á*lle gaven zijn die bestaan, want dat zijn er nog heel veel meer. Er is eigenlijk maar *één* gave die *niet* bestaat, en dat is de gave om 'geen gave' te hebben!

Bestaan alle gaven nu nog steeds?

Zojuist heb ik de gaven opgesomd die de bijbel met name noemt. Toch denk ik niet dat al die gaven nu nog steeds bestaan. Een aantal gaven hoorde namelijk bij de begintijd van de gemeente.

Dit is het duidelijkst voor de gave van 'apostel'. Om apostel te zijn moest je de Heer Jezus gekend hebben toen Hij nog op aarde leefde, zowel vóór als ná zijn opstanding (zie Handelingen 1:21–22). Paulus had de Heer Jezus gezien toen hij op weg naar Damascus was (zie Handelingen 9), zodat ook hij aan deze voorwaarde voldeed (zie ook 1 Korinthiërs 9:1–2).

Iets dergelijks geldt ook voor de gave van 'profeet'. Toen het Nieuwe Testament nog niet af was, wisten de gelovigen nog niet precies hoe ze nu moesten leven. Vandaar dat God hun profeten gaf om dit namens Hem uit te leggen. Maar nu is de bijbel compleet (zie Kolossers 1:25), zodat we geen nieuwe 'openbaringen' meer hoeven te ontvangen (zie ook Openbaring 22:18–19!).

Ik denk dat ditzelfde geldt voor de gaven van genezingen en wonderen. Deze gaven had de Heer Jezus alleen aan de gelovigen in de begintijd beloofd (zie Markus 16:17–18). Ze waren niet bedoeld om gelovigen die ziek waren, snel beter te maken. Je leest immers nergens in het Nieuwe Testament dat ook maar één *gelovige* door de gave van genezing weer gezond werd! Maar de wonderen en tekenen waren juist voor *ongelovige* mensen bedoeld, want daardoor werd hun duidelijk dat de gemeente die ontstaan

was, Góds gemeente was. Waarom gebeurden er anders wonderen?

De discipelen predikten het evangelie, maar de Heer Jezus deed vanuit de hemel wonderen, zodat de mensen daardoor wisten dat ze het evangelie konden geloven (Markus 16:20). Dat deze gave al snel ophield, lees je in Hebreëën 2, waar staat dat God door wonderen 'meegetuigde'. Dat is een verleden tijd. Dus de tijd van wonderen was toen al voorbij.

Is het je trouwens ooit opgevallen dat er wel veel wonderen in de bijbel genoemd worden, maar dat die eigenlijk allemaal in drie vrij korte perioden plaatsvonden? Dat was in de tijd van Mozes en Jozua, in de tijd van Elia en Elisa, en in de tijd van de Heer Jezus en de apostelen. Dit waren telkens perioden van zo'n 70 jaar, waarna de wonderen weer even plotseling ophielden als ze begonnen waren. Er is dus geen reden om te denken dat er ook nu nog wonderen zouden moeten gebeuren.

Het spreken in talen

Tot slot nog iets over het spreken in talen. Met name over deze gave is er veel misverstand, maar ik denk dat hiervoor hetzelfde geldt als voor de gave van genezing: Het spreken in talen hoorde óók alleen bij de begintijd.

Allereerst, mensen die de gave van het spreken in talen hebben, spreken *bestaande* talen, zoals de discipelen op de pinksterdag ook bestaande talen spraken: Grieks, Latijn, Egyptisch, Perzisch, enzovoort. Hierdoor verstonden de

omstanders hen *ieder in hun eigen taal* (zie Handelingen 2:8–11).

Helaas zijn er ook vandaag nog christenen die in talen willen spreken. Omdat niemand hen verstaat, denken zij dat het ‘engelentalen’ zijn. Maar dat mensen met deze gave engelentalen zouden spreken, staat nergens in de bijbel (1 Korinthiërs 13:1 zegt het in ieder geval níet!). En bovendien, waar zou dat nuttig voor zijn?

Verder zegt de bijbel duidelijk dat de gave van het spreken in talen in het bijzijn van ongelovigen moet worden uitgeoefend. Het is immers een ‘teken voor de ongelovigen’, zegt 1 Korinthiërs 14:22. Daarom hoort deze gave bijvoorbeeld niet in een samenkomst van de gemeente thuis.

In 1 Korinthiërs 14:21 staat trouwens voor wélke ongelovigen deze gave bedoeld is: voor het volk Israël (zie Jesaja 28:11, dat hier geciteerd wordt). Het was voor de Joden ondenkbaar dat God ook de volken wilde redden. Maar doordat zij mensen in andere talen dan het Hebreeuws God hoorden prijzen, merkten ze dat een nieuwe tijd was aangebroken. Niet langer Israël, maar de gemeente vormde het volk van God op aarde.

Dit lees je precies zo in het boek Handelingen: De discipelen spraken alleen in talen als er *ongelovige Israëlieten* aanwezig waren. Op de eerste pinksterdag hoorden de Joden de discipelen in vreemde talen ‘over de grote daden van God spreken’ (Handelingen 2:11). Later gebeurde dit nog een paar keer. De talen waren voor het

volk Israël een teken dat God hen niet meer als zijn volk erkende, maar nu een nieuw volk op aarde had: de gemeente. En die bestaat uit mensen uit allerlei volken met allerlei talen!

Zo zie je dus, dat het spreken in talen een heel bijzondere gave was die alleen in de begintijd een rol speelde en dus niets met onze samenkomsten als gemeente te maken heeft.

‘Maar de Korinthiërs dan?’, zul je misschien antwoorden. ‘Die spraken toch ook veel in talen tijdens hun samenkomsten? Als het echt verkeerd was, zou Paulus het hun toch verboden hebben?’

Dat is wel zo, maar Paulus vermaande de Korinthiërs wel degelijk dat ze erg weinig van de gave van de talen hadden begrepen. Om te beginnen moest hij hun nog uitleggen dat iemand die in de gemeente in een vreemde taal spreekt, onverstaanbaar is voor de anderen. Behalve God begrijpt niemand waarover hij het heeft, en dat is niet nuttig. Niemand wordt erdoor opgebouwd, wat uiteindelijk toch de bedoeling van alle gaven is (zie 1 Korinthiërs 14:2–19).

Verder zei Paulus de Korinthiërs dat de gave van de talen in het bijzijn van ongelovige Joden moest worden uitgeoefend, voor wie deze gave immers een teken was (zie 1 Korinthiërs 14:21–22). Maar tijdens de gemeentelijke samenkomsten waren die er waarschijnlijk niet bij!

Bovendien mocht de dienst ook geen wanboel worden, want iedereen moest zijn verstand erbij houden. In de gemeente van Korinthe begon echter iedereen tegelijkertijd

in talen te spreken, wat nergens nuttig voor was (zie 1 Korinthiërs 14:23).

Toch was Paulus nog mild. De Korinthiërs bezaten tenminste nog de échte gave van het spreken in talen (wat van het tegenwoordige spreken in talen nog niet zo duidelijk is...). Daarom wilde Paulus de Korinthiërs niet verbieden om in talen te spreken (ook al vond hij het erg onverstandig). Maar hij gaf wel drie voorwaarden waaraan ze in ieder geval moesten voldoen als ze dan toch per se in talen wilden spreken.

De eerste voorwaarde was dat tijdens een samenkomst maximaal twee of drie christenen in talen zouden spreken. De tweede voorwaarde was dat ze allen op hun beurt moesten wachten. En de derde was dat er een uitlegger bij moest zijn die het voor de gemeente kon vertalen (zie 1 Korinthiërs 14:27–28).

Nogmaals, ik denk dat de tijd van het spreken in talen voorbij is, want dat hoorde bij de begintijd. Maar als er toch nog christenen zijn die denken dat ze in talen moeten spreken, moeten ze zich natuurlijk minstens aan de drie voorwaarden houden die Paulus duidelijk aan de Korinthiërs heeft gegeven!

Jij en jouw gaven

Wat is jÓuw gave?

We zijn bijna aan het eind van dit hoofdstuk gekomen, maar ik kan me voorstellen dat je wel wilt weten hoe je erachter

komt wat nu jóuw gave is. Ik zal proberen je een paar aanwijzingen te geven.

Om te beginnen wil ik je eraan herinneren wat een gave ook al weer was: *Een gave is een geschenk van God aan de gemeente waardoor een christen het ‘werk’ dat gedaan moet worden, goed kan uitvoeren.* Dit betekent dus dat gaven een *doel* hebben: Er is werk te doen!

Gaven staan nooit los van werk dat in de gemeente gedaan moet worden. Als je dus verder wilt komen, blijf jezelf dan niet steeds afvragen ‘wat voor gave je hebt’, maar stel eens twee andere vragen:

De eerste vraag: ‘Wat moet ik doen?’

De eerste vraag die je moet stellen, is wat ook Paulus aan de Heer Jezus vroeg: ‘*Wat moet ik doen, Heer?*’ (Handelingen 22:10).

Het woord ‘gave’ geeft immers aan dat er een *Gever* is: de Heer Jezus (zie Efezi ers 4:11). Hij weet wat er in de gemeente gedaan moet worden. En Hij rust de christenen toe om dat werk goed te kunnen uitvoeren. Als je dus wilt weten wat jouw gave is, vraag dat dan aan degene die jou die gave gegeven heeft!

Je kunt het woord ‘gave’ voortaan beter door het woord ‘*taak*’ vervangen. God heeft ons immers ‘gaven’ gegeven om voor Hem werk te doen. Eigenlijk houdt het hebben van een gave dus een *taak* in. Misschien is de vraag ‘waar je *taak* ligt’, makkelijker te beantwoorden dan de vraag ‘wat voor gaven je hebt’. Een voorbeeld: Als je aan een jonge

moeder zou vragen wat haar *gaven* zijn, haalt ze misschien haar schouders op. Dat weet ze niet. Maar als je haar zou vragen wat haar *taak* is, antwoordt ze ongetwijfeld direct: 'Voor mijn kind zorgen, natuurlijk!'.

Vraag dus aan de Heer Jezus wat Hij wil dat je in de gemeente voor Hem mag doen. Als Hij je dan een *taak* geeft, mag je ervan uitgaan dat je daar ook de *gaven* voor hebt gekregen.

De tweede vraag: 'Wat is er te doen?'

De tweede vraag die je kunt stellen, is: '*Wat is er te doen?*'

Als je je steeds blijft afvragen wat nu jouw gaven zijn, kom je nooit verder. De Prediker zegt daarover:

*Wie steeds op de wind let, zal niet zaaien; en wie
steeds naar de wolken ziet, zal niet maaien.*

(Prediker 11:4)

Je kunt alsmaar blijven piekeren of je ergens wel of niet geschikt voor bent, maar daar schiet je niet veel mee op. Je merkt dat pas *als je het probeert!*

Kijk daarom gewoon of er in je directe omgeving werk te doen is. Zoek niet te ver weg, maar begin met het bezoeken van een ziek gemeentelid, of met het uitdelen van wat evangelie-traktaatjes. Om uit te vinden of je de gave van 'evangelist' hebt, hoef je echt niet eerst naar China te verhuizen! Dat kun je gewoon bij je burens ontdekken.

En probeer van alles. Als iets je niet zo goed afgaat, geef dat niets. Het kan zijn dat je die gave gewoon niet hebt. Of

dat je nog moet leren hoe je die gave moet gebruiken. Want als je een gave hebt, betekent dat nog niet dat je iets pats-boem prima kunt. Iemand die de gave van 'leraar' heeft, kent niet plotseling de hele bijbel uit zijn hoofd. Daarvoor moet hij eerst veel in de bijbel lezen en ook leren om dingen duidelijk uit te leggen.

Nog een paar teksten uit het bijbelboek Prediker:

Al wat uw hand vindt om naar uw vermogen te doen, doe dat...

Werp uw brood uit op het water, want gij zult het vinden na vele dagen. Verdeel het in zevenen, ja, in achten. Zaai uw zaad in de morgen, en laat uw hand tegen de avond niet rusten, want gij weet niet of het ene gelukken zal of het andere.

(Prediker 9:10; 11:1–2,6)

Met andere woorden: Probeer van alles om te ontdekken waarvoor je geschikt bent. Raak niet ontmoedigd als iets niet lukt, want een andere manier om je gaven te leren kennen is er niet. En wees ijverig. Luie mensen kan God niet gebruiken. Maar als je dat wilt, zal de Heer Jezus je ongetwijfeld laten zien wat jij voor Hem mag doen. En dan krijg je waarschijnlijk ook steeds 'grotere' opdrachten, want als je voor een kleine taak je best hebt gedaan, zegt Hij jou daarna:

Voortreffelijk, jij goede en trouwe slaaf: Over weinig ben je trouw geweest, over veel zal ik je stellen!

Hoe ga je met je gaven om?

Tot besluit van dit hoofdstuk nog iets over hoe je met je gaven moet omgaan.

Alle gaven die we bezitten, hebben we van de Heer Jezus gekregen. Daarom zijn we aan Hem verantwoording schuldig.

Dit betekent onder andere dat we *trouw* moeten zijn (zie 1 Korinthiërs 4:2). We moeten bij het uitvoeren van onze taken naar de Heer Jezus kijken. Wat de andere mensen, of zelfs de andere christenen van jou vinden, maakt eigenlijk niet zoveel uit. Als de Heer Jezus je iets opdraagt, moet je dat gewoon doen – ongeacht wat anderen tegen je zeggen. Jona kreeg een opdracht van God, maar holde de andere kant uit. Paulus liet zich daarentegen wél door de Heer Jezus gebruiken. Op wie van de twee wil je lijken?

Verder moeten we *ernst* met onze gaven maken. God wil door jou en mij heen iets in de gemeente bewerken. Dus eigenlijk doen wij het werk niet, maar Góð doet het werk! Daarom zegt Petrus:

Naarmate ieder een genadegave heeft ontvangen, dient elkaar daarmee als goede rentmeesters van de veelvoudige genade van God. Als iemand spreekt, het zijn als uitspraken van God [zelf]; als iemand dient, laat het zijn uit kracht die God verleent, zodat God in alles verheerlijkt wordt door Jezus Christus.

(1 Petrus 4:10–11)

Wees dus nooit *trots* op je gaven. Je moet je niet belangrijker vinden dan de andere christenen. Hoe groter je gave, hoe groter ook je verantwoordelijkheid. Maar we blijven mensen die steeds weer falen. Daarom moeten we niet trots worden, maar juist nederig blijven. Hoe groter onze gave, hoe *afhankelijker* we van de Heer Jezus moeten zijn! Jakobus waarschuwde daarom:

Laten niet velen leraars worden, mijn broeders, omdat u weet dat wij een des te strenger oordeel zullen ontvangen. Want wij struikelen allen dikwijls...

(Jakobus 3:1–2)

In plaats van trots op je gave te zijn, kun je de Heer Jezus beter danken dat je iets voor Hem *mag* doen! En als je een ‘opdracht’ met succes afgerond hebt, blijf dan nederig:

Wanneer u alles hebt gedaan wat u bevolen is, zegt dan: ‘Wij zijn nutteloze slaven; wat wij behoorden te doen, hebben wij gedaan.’

(Lukas 17:10)

Tenslotte wil ik je er nog aan herinneren dat gaven altijd ‘tot opbouw van de gemeente’ behoren te zijn (zie 1 Korinthiërs 14:5,12 en 26). Probeer daarom steeds het doel voor ogen te houden: *De mensen van jouw gemeente moeten door jouw werk meer van de Heer Jezus gaan houden!*

De gelijkenis van de talenten

Toen de Heer Jezus nog op aarde was, heeft hij aan zijn discipelen eens een gelijkenis verteld over hoe je met je gaven moet omgaan (zie Mattheüs 25:14–30).

Een rijke man ging voor een tijdje naar het buitenland. Daarom riep hij zijn slaven en verdeelde zijn bezittingen onder hen, waarvoor zij vervolgens moesten zorgen. De één kreeg vijf ‘talenten’ (een groot bedrag aan geld), een ander twee talenten, en weer een ander één talent.

Toen de heer na lange tijd terugkwam, riep hij zijn slaven bij zich en vroeg wat ze met het geld gedaan hadden. De slaaf met de vijf talenten had er nog eens vijf bijverdiend. De slaaf met de twee talenten had er twee bijgekregen, maar de slaaf met het ene talent had het boeltje in de grond verborgen. ‘Het is toch maar één talent’, dacht hij zeker.

De eerste twee slaven werden daarop door hun heer beloond, maar de laatste slaaf noemde hij ‘lui’ en ‘nutteloos’ en hij werd door hem gestraft. Hij had het geld toch minstens op de bank kunnen zetten...

De betekenis is duidelijk. Gedurende de tijd dat de Heer Jezus in de hemel is, heeft Hij de christenen (ons dus) ‘talenten’ gegeven. Daarmee worden onze gaven bedoeld. De Heer Jezus wil dat wij daarmee handelen door die te gebruiken.

Nu, je hoeft echt niet bang te zijn dat jij je ‘talenten’ verspeelt: De Heer Jezus zorgt ervoor dat iedereen die met zijn gaven aan de slag gaat ‘erbij verdient’. De slaaf met de

twee talenten, kreeg er twee bij; en de slaaf met de vijf talenten, verdiende er nog vijf bij. Alleen al het feit dát je met je gaven aan het werk gaat, is voor de Heer Jezus zo waardevol, dat Hij je ervoor belooft. Iedereen die iets voor Hem doet, zal merken dat de Heer Jezus erbij helpt.

Maar let op: Het is niet zo dat de slaaf die er vijf talenten bijverdiende, een grotere beloning kreeg dan de slaaf die er maar twee had verdiend. Die laatste slaaf kon het immers ook niet helpen dat zijn heer hem in het begin maar twee talenten had gegeven. Daarom was de beloning voor beiden gelijk: 'Ga de vreugde van je heer in!'.
Ditzelfde geldt voor ons. Misschien heb jij maar kleine gaven. Dan moet je er toch gewoon mee handelen. Straks krijg je immers dezelfde beloning als de christenen met grote gaven. God kijkt niet naar het *resultaat*, maar naar de *toewijding* waarmee je je gaven gebruikt hebt! Beide slaven hadden hun bedrag verdubbeld en werden daarom gelijk beloond.

De laatste slaaf was anders. Die was lui. Waarschijnlijk was dat zijn heer al eerder opgevallen en had hij hem daarom maar één talent gegeven. Toch had die slaaf daar iets mee moeten doen.

Zeker als je gaven hebt waarvan je denkt dat ze wat minder 'belangrijk' zijn (die zijn er wel niet, maar je kunt het wel *denken!*), kan het zijn dat je het hele boeltje maar 'begraaft'. Maar de Heer Jezus wil dat nu net níet! Hij wil dat je *doet* wat je *kunt* – of het nu veel of weinig is.

Je kunt je 'talent' trouwens altijd nog op de 'bank' zetten: Ik denk dat de Heer Jezus hiermee bedoelt dat je dan niet zelf werkt, maar in plaats daarvan voor anderen bidt (vergelijk 2 Korinthiërs 1:11). De 'bankier', dat is degene voor wie je bidt, handelt dan als het ware met jouw talent. Ook daarmee is de Heer Jezus tevreden. Alleen als je helemaal *niets* doet (wat waarschijnlijk alleen zo is bij naamchristenen), kun je straks op een uitbrander rekenen.

Dus als je een kleine gave hebt, ga er gewoon mee aan het werk. Het betekent niet dat de Heer Jezus jou geen grotere gaven wil toevertrouwen, maar Hij wil eerst zien hoe *trouw* je bent. Als je er goed mee omgaat, zul je waarschijnlijk vanzelf 'grotere' opdrachten van de Heer Jezus krijgen:

Wie trouw is in het minste, is ook in veel trouw; en wie in het minste onrechtvaardig is, is ook in veel onrechtvaardig.

(Lukas 16:10)

Laten we dus maar direct aan de slag gaan!

Vragen om over na te denken:

- Wat is er vandaag nog zichtbaar van de eenheid van de gemeente? Herinner je je momenten, dat je je verbonden voelde met gelovigen van andere kerken? Heb je ook wel eens momenten gehad, dat je een grote 'scheidsmuur' voelde?

- Functioneert jouw kerk ook als een 'lichaam'? Zie je hoe God aan iedereen verschillende taken gegeven heeft? Is er groei?
- Ken je in jouw gemeente christenen met een 'belangrijke' taak? Ken je ook christenen met een 'onbelangrijke' taak? Zijn die laatsten 'overbodig' of begrijp je toch een beetje waarom God ze in jouw gemeente geplaatst heeft?
- Welke gaven tref je aan bij je mede-christenen? Zie je hoe heel de gemeente daarvan profijt heeft? Of vind je dat sommigen hun gaven niet goed uitoefenen?
- Denk je dat er werk in jouw gemeente is, dat eigenlijk wél gedaan zou moeten worden, maar dat blijft liggen? Ken je christenen die dat werk best zouden kunnen doen? Denk je dat jij daarvoor geschikt bent?
- Op welk gebied denk je dat jij in de gemeente een taak hebt?

3. De gemeente als huis: Bouw je mee?

In het vorige hoofdstuk hebben we gezien dat de gemeente op een 'lichaam' lijkt. Nu gaan we het hebben over de gemeente als een 'huis': het huis van God zelf! Behalve dat een huis gebouwd wordt, moet het ook 'netjes' zijn. We zullen het daarom over de 'huisregels' hebben. Er zijn mensen die de gemeente moeten besturen, de 'oudsten'. En in sommige gevallen, als een christen iets heel zondigs doet, moet hij 'getuchtigd' worden. Dat is natuurlijk geen fijn onderwerp, maar wel heel belangrijk. Want God, die in de gemeente woont, is heilig!

Gods huis op aarde

Waar woont God?

We hebben gezien dat de gemeente op een lichaam lijkt: Alle christenen vormen samen een eenheid, een lichaam, met de Heer Jezus als het hemelse Hoofd. Ieder van ons heeft in dat lichaam een eigen taak.

Nu gaan we het over de gemeente als een 'huis' hebben, als Gods huis op aarde. Zoals het beeld van een lichaam aangeeft dat de gemeente een *eenheid* vormt, maar elke gelovige een eigen taak heeft, zo gaat het bij het beeld van een huis om de *dienst* in de gemeente.

Dat de gemeente in de bijbel met een *lichaam* vergeleken wordt, is eigenlijk heel bijzonder. Want nergens in het Oude

Testament werd iets dergelijks van het volk Israël gezegd. Maar als het Nieuwe Testament zegt dat de gemeente het 'huis van God' vormt, dan herinnert dat wel onmiddellijk aan het Oude Testament. Want toen had God óók een huis op aarde: de tempel in Jeruzalem. Toch is er een verschil: God woonde in de tempel *bij* zijn volk Israël maar God woont nu *in* de gemeente. De gemeente *heeft* geen tempel, maar *vormt* die tempel!

Voor alle duidelijkheid: God woont natuurlijk in de hemel. Maar God is zo groot, dat Hij tegelijkertijd ook op aarde aanwezig kan zijn. De aarde is echter in de macht van de zonde, zodat God niet overal kan wonen. Daarvoor is hij te heilig. In de tijd van het Oude Testament moest het volk Israël daarom in Jeruzalem een tempel bouwen, waarin God afgezonderd van de zondige mensen kon wonen.

Zo zie je dus dat God zowel *op* aarde als *in* de hemel woont. Zo zei koning Salomo het tenminste toen de tempel af was:

Zou God dan werkelijk op aarde wonen? Zie de hemel, zelfs de hemel der hemelen kan U niet bevatten; laat staan dit huis dat ik gebouwd heb.

(1 Koningen 8:27)

In de tijd van het Oude Testament woonde God in de tempel van Jeruzalem. De Israëlieten die Hem wilden aanbidden, moesten dus naar Jeruzalem trekken. Maar sinds de eerste pinksterdag, de dag waarop de Heilige Geest op de aarde kwam wonen, woont God in de gemeente.

Als je Hem nu wilt aanbidden, hoef je niet meer naar Jeruzalem te gaan, zoals die man uit Ethiopië nog wel deed (zie Handelingen 8:27). Maar overal waar je bent, kun je God loven. Hierop doelde de Heer Jezus in Johannes 4:21 en 23:

Er komt een uur, dat u noch op deze berg [de berg Gerizim], noch in Jeruzalem de Vader zult aanbidden. Er komt een uur, en het is er, dat de ware aanbidders de Vader zullen aanbidden in geest en waarheid.

Dit geldt ook voor jou! Want als je in de Heer Jezus gelooft, behoor je tot de gemeente. En dan vorm jij óók een stukje van Gods tempel op

Over huizen en stenen

In het eerste hoofdstuk hebben we gelezen hoe de Heer Jezus de gemeente aankondigde. Hij zou de gemeente 'bouwen'. De eerste keer dat in de bijbel over de gemeente gesproken wordt, wordt die meteen met een 'huis' vergeleken.

We hebben al gezien dat de 'rots' waarop de gemeente gebouwd is, een beeld van de Heer Jezus is. Maar als iemand een huis bouwt, is het niet genoeg om een goede ondergrond te hebben. Het huis moet ook stevig op de rots vastzitten. Daarvoor is een *fundament* nodig, dat op de rots ligt (zie Lukas 6:48).

Ook de gemeente heeft een fundament. Efeziërs 2:20 noemt namelijk het 'fundament van de apostelen en

profeten'. Het fundament van de gemeente is dus door de apostelen en de (Nieuw Testamentische) profeten gelegd.

Wat stelt dat fundament eigenlijk voor?

Lees maar wat Paulus hierover zegt:

Naar de genade van God heb ik als een wijs bouwmeester het fundament gelegd en een ander bouwt erop. Niemand kan een ander fundament leggen dan wat er ligt, dat is Jezus Christus.

(1 Korinthiërs 3:10–11)

Het fundament stelt dus óók de Heer Jezus voor. De 'rots' geeft aan dat de gemeente alleen kan bestaan omdat de Heer Jezus, de Zoon van de levende God, de gemeente draagt. Die rots was er al, maar het fundament is door de apostelen gelegd. Dit fundament verwijst dus naar de prediking van de apostelen, waarin de Heer Jezus centraal stond. Zij spraken niet over zichzelf, maar getuigden van de Heer Jezus. Door dat te doen, kreeg de gemeente een heel stevige basis. De 'rots' is de Heer Jezus zelf, maar het 'fundament' wijst op de Heer Jezus zoals Hij door de apostelen gepredikt is.

Maar aan een fundament heb je nog niet genoeg. Er zijn ook *stenen* nodig.

Je hebt 'belangrijke' stenen en 'minder belangrijke' stenen. In de tijd van het Nieuwe Testament waren de belangrijkste stenen van een huis de *hoekstenen*. Een hoeksteen kon vroeger twee dingen zijn: Soms was de hoeksteen de steen die als *eerste* werd gelegd en waarop het hele gebouw

rustte (zie bijvoorbeeld Job 38:6); maar het kon ook de steen zijn die als *laatste* werd toegevoegd, waarna het gebouw dus klaar was (zie bijvoorbeeld Zacharia 4:7).

Zoals je waarschijnlijk al vermoedt, de *hoeksteen* van de gemeente is natuurlijk óók een beeld van de Heer Jezus. Hij is de steen die als eerste gelegd is:

Zie, Ik leg in Sion een steen ten grondslag, een beproefde steen, een kostbare hoeksteen van een vaste grondslag.

(Jesaja 28:16)

En de Heer Jezus is ook de steen die als laatste wordt toegevoegd. In de Psalmen wordt Hij met een steen vergeleken die steeds door de bouwlieden wordt weggelegd omdat hij niet geschikt is, maar uiteindelijk precies de goede maat heeft om het gebouw te voltooien:

De steen die de bouwlieden versmaad hebben, is tot een hoeksteen geworden.

(Psalm 118:22)

Petrus verwijst in zijn brief naar deze twee teksten en past ze allebei op de Heer Jezus toe (zie 1 Petrus 2:6–7).

Tot slot dan ónze plaats in het huis: Wij vormen de overige *stenen*. Elke gelovige is namelijk een ‘levende steen’ (zie 1 Petrus 2:5).

Door de eeuwen heen wordt zo aan het ‘huis’ van de gemeente gebouwd. Telkens als iemand tot geloof komt, wordt er een steen aan het huis toegevoegd. De eerste

stenen zijn dus op de eerste pinksterdag gelegd. En de laatste stenen worden gelegd als de laatste mensen zich bekeren, vlak voordat de Heer Jezus terugkomt, die immers zelf de 'sluitsteen' is. Nu 'groeien' wij nog op 'tot een heilige tempel in de Heer', maar straks, als de laatste steen is toegevoegd, is de tempel, 'goed samengevoegd', voltooid (zie Efeziërs 2:21).

Het is duidelijk dat de Heer Jezus de belangrijkste plaats in de gemeente inneemt. Zoals van een lichaam het hoofd het belangrijkste is, en de Heer Jezus het Hoofd van de gemeente vormt, zo zijn ook alle belangrijke delen van een huis beelden van de Heer Jezus: de rots, het fundament, de steen die als eerste gelegd wordt, en de steen die als laatste gelegd wordt. De gelovigen zijn 'gewone' stenen en vormen de rest van het huis (de muren en het dak). Maar zónder de Heer Jezus zou het hele huis in elkaar storten!

Wie woont er?

Het huis is nog niet af. Toch betekent dat niet dat er nog niemand woont. In het eerste hoofdstuk hebben we immers gezien dat God niet alleen in elke gelovige woont, maar ook in de gemeente.

Zoals God in de tempel van Jeruzalem bij zijn volk Israël woonde, woont Hij nu ook bij de gemeente, niet in een letterlijke tempel, maar in een 'geestelijk huis', de gemeente zelf (1 Petrus 2:5).

Maar er zijn nog meer bewoners. God woont niet alléén in de tempel, want eigenlijk wonen de gelovigen er zelf ook!

Wij vormen niet alleen de *stenen* van het huis, maar zijn tegelijkertijd de *bewoners*. Dat staat tenminste zo in Efeziërs 2:18–19:

Want door Hem [de Heer Jezus] hebben wij beiden [Jood en niet-Jood] in één Geest de toegang tot de Vader. Dus bent u geen vreemdelingen en bijwoners meer, maar u bent mede-burgers van de heiligen en huisgenoten van God...

Wij zijn dus *huisgenoten* van God! We wonen met God in hetzelfde huis: de gemeente!

Gewone mensen wonen niet in een tempel. In het Oude Testament mochten de gewone Israëlieten er niet eens binnenkomen! Dat was alleen de priesters toegestaan, maar zelfs die mochten er niet *wonen*. Maar bij de gemeente is het anders. Alle christenen zijn *priesters*.

Ze hebben allemaal ‘werk’ te doen in de tempel, maar mogen er bovendien ook *wonen*. Want de priesters *vormen* de tempel: de gemeente.

De Heer Jezus heeft ons zelf tot priesters gemaakt. Toen Johannes op Patmos gevangen zat, dankte hij de Heer Jezus:

Hem die ons liefheeft en ons van onze zonden heeft verlost door zijn bloed, en ons gemaakt heeft tot een koninkrijk, tot priesters voor zijn God en Vader...

(Openbaring 1:5–6)

Wat er ook met je gebeurt, als je christen bent, vorm je een stukje van Gods tempel op aarde en ben je een priester!

Wie bouwt er?

Ik kom straks nog op het belangrijke onderwerp van het priester-zijn terug. Maar we moeten eerst nog nagaan wie het huis van God eigenlijk bouwen.

In de tekst uit Mattheüs 16:18 die we al een aantal keren zijn tegengekomen, zei de Heer Jezus dat *Hij* de gemeente zou bouwen. De grote Bouwer van de gemeente is dus de Heer Jezus. Als het om de eeuwige gemeente gaat, kan niemand anders dat trouwens doen: Welk mens is er in staat om zo'n heilige tempel te bouwen? Alleen de Heer Jezus natuurlijk.

Toch is hiermee niet alles gezegd. Het kan immers best zijn dat de Heer Jezus mensen gebruikt om aan de gemeente te bouwen. Dat heeft Hij tenminste op de eerste pinksterdag wel gedaan, want toen legden de apostelen het fundament. En als je 1 Korinthiërs 3 erbij pakt, wordt het duidelijk dat wij óók aan de gemeente moeten meebouwen!

Ik zal je eerst het gedeelte voorlezen:

Als nu iemand op het fundament bouwt: goud, zilver, kostbare stenen, hout, hooi, stro, – ieders werk zal openbaar worden. Want de dag zal het aan het licht brengen, omdat deze in vuur geopenbaard wordt, en hoe ieders werk is, zal het vuur beproeven. Als iemands werk dat hij daarop gebouwd heeft, zal blijven, zal hij loon ontvangen;

als iemands werk zal verbranden, hij schade lijden; maar zelf zal hij behouden worden, maar zó als door vuur heen.

Weet u niet dat u Gods tempel bent en dat de Geest van God in u woont? Als iemand de tempel van God verderft, God zal hem verderven. Want de tempel van God is heilig, en dat bent u.

(1 Korinthiërs 3:12–17)

Ook dit hoofdstuk spreekt over de gemeente als een 'tempel'. Toch is er een verschil met de gedeelten uit Efeziërs 2 en 1 Petrus 2. Daar werd namelijk over de gemeente gesproken als een huis dat alleen uit goed bouw materiaal bestaat, want de stenen stellen gelovigen voor. Maar hier, in 1 Korinthiërs 3, wordt ook over slecht bouw materiaal gesproken dat in het vuur verbrandt.

Ik denk dat dit een belangrijk punt is. Alles wat *God* bouwt, is volmaakt. Dat kan natuurlijk niet anders. Maar als Hij mensen gebruikt, wil dat niet zeggen dat zij óók alleen maar goed werk afleveren.

Wat óns betreft, als we aan de gemeente meebouwen, kunnen we zowel slecht als goed werk leveren. Maar wat Gód betreft, Hij bouwt alleen maar goed. In het eerste geval wordt de gemeente als een huis gezien waarin zowel slecht als goed bouw materiaal verwerkt is. Maar in het tweede geval, als God bouwt, ontstaat alleen een goede tempel.

Natuurlijk, het gaat in al deze gedeelten over dezelfde gemeente waaraan gebouwd wordt. Maar afhankelijk van wie er bouwt, kan er wel of niet slecht werk worden

geleverd. Voor ons houdt dit vanzelfsprekend de opdracht in om goed op te letten hoe we bouwen.

Bouw je mee aan de gemeente?

Daarmee komen we terug bij ons gedeelte uit 1 Korinthiërs 3. We kunnen op drie manieren aan de gemeente meebouwen.

De eerste manier is om goed bouw materiaal te gebruiken: goud, zilver en kostbare stenen. Maar er zijn ook christenen die op de tweede manier bouwen. Ze bouwen wel, maar ze gebruiken slecht materiaal: hout, hooi en stro (vers 12). Als het huis in brand komt te staan, blijkt het verschil: Goud, zilver en kostbare stenen kunnen niet verbranden, maar van het hout, hooi en stro blijft niet veel over.

Nu, zegt Paulus, straks zal God onze bijdrage aan de bouw van de gemeente beoordelen. Dat doet Hij door het 'vuur', een beeld van Gods heiligheid. Als je werk blijft, zul je loon ontvangen. Maar als je werk verbrandt, en het dus in Gods ogen tekort schiet, zul je 'schade lijden' (vers 13–15).

Dit laatste betekent niet dat je dan verloren gaat, want Paulus voegt eraan toe dat zo iemand 'behouden wordt, maar als door vuur heen'. Hij komt wel in de hemel, maar zal geen loon ontvangen – net zoals Lot, die neef van Abraham, gered werd. Lot was wel een gelovige (zie 2 Petrus 2:7) en kwam daarom niet om in het oordeel van Sodom. Maar alles wat hij opgebouwd had, ging in de vlammen verloren (zie Genesis 19).

Ik hoop dat je dit gedeelte een beetje begint te begrijpen. Het gaat hier niet om je *behoudenis*, want die is niet van je 'prestaties' als christen afhankelijk. Jij komt straks in de hemel, omdat je in de Heer Jezus gelooft. En of je nu veel of weinig voor de Heer Jezus doet, je eindbestemming staat vast.

Maar God heeft de christenen op aarde ook *taken* gegeven. Of je behouden wordt, hangt niet af van hoe je die taken uitvoert. Maar of je straks door God *beloond* wordt, hangt daar wel van af. En daar heeft Paulus het nu over.

De bouwmaterialen die genoemd worden (goud, zilver, enzovoort), stellen geen *mensen* voor (zoals de stenen in 1 Petrus 2 wel mensen voorstelden), maar ze beelden uit hoe iemand met de gemeente omgaat. Mensen die met goud, zilver en kostbare stenen aan de gemeente bouwen, *verrijken* de gemeente door wat ze doen; maar christenen die hout, hooi en stro toevoegen, zijn dom bezig: Ze brengen dingen in de gemeente die misschien wel nuttig *lijken*, maar die voor God waardeloos zijn.

Misschien kun je hiervoor als criterium nemen, dat als door iemands werk christenen meer van de Heer Jezus gaan houden, er met goed materiaal gebouwd wordt. Maar als de gelovigen juist van de Heer Jezus worden afgetrokken en hun aandacht ergens anders op wordt gericht, is er slecht bouw materiaal gebruikt.

Ik zal wat voorbeelden noemen. In de gemeente van Korinthe was een zeer begaafd leraar: leraar Apollos. Van hem hebben de Korinthiërs veel geleerd, want hij kon de

bijbel erg goed uitleggen (zie Handelingen 18:24–19:1). Door zijn werk zullen heel wat christenen de Heer Jezus beter hebben leren kennen. Hij bouwde dus met goed materiaal.

Maar er waren in Korinthe ook christenen die op een andere manier bouwden: Sommigen wilden bijvoorbeeld de preken verfraaien door aandacht te schenken aan allerlei wereldse filosofieën (zie 1 Korinthiërs 1:18–31). Anderen vonden partijvorming iets heel normaal in de gemeente (zie 1 Korinthiërs 1:12). En noem maar op wat er verder in de gemeente van Korinthe allemaal gebeurde. Al deze christenen bouwden óók, maar wel met slecht materiaal. Door wat zij deden, werd de gemeente niet rijker maar armer. Het was gewoon niet *opbouwend*.

Nu wat voorbeelden uit onze tijd: Je kunt door heel simpele dingen op een goede manier aan de gemeente meebouwen, bijvoorbeeld door ervoor te zorgen dat oudere christenen op zondag naar de kerk worden gebracht. Of door een praatje te maken met bezoekers die een samenkomst bijwonen en hun uit te leggen waarom jullie bij elkaar zijn. Ik denk dat dit óók bouwen met goud en zilver is.

Aan de andere kant kun je ook slecht bouwen. In sommige kerken wil men bijvoorbeeld de diensten verfraaien door er een soort showbusiness van te maken: toneel, mooie muziek, en noem maar op. Ik zal niet zeggen dat dat allemaal per se fout is, maar als de kerkdiensten om dit soort dingen gaan draaien en er bijvoorbeeld niet meer uit

de bijbel geprekeet wordt, vraag ik me wel eens af hoe waardevol dat werk voor God is. We mogen elkaar natuurlijk niet veroordelen, maar als we op een goede manier aan de gemeente willen meebouwen, moeten we ervoor waken de gemeente naar onze eigen inzichten te veranderen. Het draait per slot van rekening niet om ons, maar om de Heer Jezus.

Tot slot nog de derde manier om aan de gemeente te bouwen. Die noemde Paulus in 1 Korinthiërs 3:17. Of eigenlijk is dat geen *bouwen* meer, maar *afbreken*. Er zijn namelijk ook mensen die zich wel christen noemen, maar die door de satan gebruikt worden om de gemeente af te breken. Dat zijn bijvoorbeeld dwaalleraars, die opzettelijk proberen christenen van de Heer Jezus af te trekken door verkeerde dingen over Hem te zeggen.

Over dit soort mensen die de gemeente verderven, zegt Paulus dat God ze óók zal verderven. Niemand kan ongestraft de gemeente kwaaddoen, want het is en blijft *Gods tempel*!

Hoe wordt de gemeente bestuurd?

Ons gedrag in Gods huis

De gemeente is Gods tempel. Dit betekent onder andere dat iemand die de tempel verderft, op Gods toorn kan rekenen. Maar het betekent ook dat de christenen zelf zich 'netjes' moeten gedragen. Uit ons gedrag in de gemeente moet duidelijk zijn dat we ons in Gods woonplaats op aarde bevinden.

Paulus schrijft daarover aan Timotheüs:

Ik schrijf je, zodat je weet hoe men zich moet gedragen in het huis van God, dat is de gemeente van de levende God.

(1 Timotheüs 3:15)

Als huisgenoten van God wordt dus het één en ander van ons verwacht!

Paulus geeft daarom in zijn brieven aan Timotheüs een aantal voorschriften. Deze voorschriften handelen over van alles en nog wat. Je moet zelf de twee brieven aan Timotheüs maar eens lezen, want er staan een heleboel praktische aanwijzingen in. Ik zal je er een paar noemen.

Christenen mogen geen ruzie maken. Dat lijkt natuurlijk vanzelfsprekend, maar Paulus noemt het omdat de christenen in Efeze, waar Timotheüs woonde, blijkbaar wel eens onenigheid hadden:

Ik wil dan dat de mannen in elke plaats bidden met opheffing van heilige handen, zonder toorn en twist.

(1 Timotheüs 2:8)

Een ander punt dat Paulus noemt, is onze kleding. Misschien verbaas je je daar een beetje over, maar christenen moeten niet alleen in hun *gedrag*, maar ook in hun *uiterlijk* tonen dat ze van de Heer Jezus houden.

Aan de ene kant betekent dat, dat onze samenkomsten geen modeshow moeten worden:

Evenzo wil ik dat ook de vrouwen zich tooien in waardige kleding, met bescheidenheid en ingetogenheid, niet met haarvlechten en goud of parels of kostbare kleding; maar – zoals het vrouwen past die belijden godvrezend te zijn – door goede werken.

(1 Timotheüs 2:9–10)

Maar het is ook niet goed als we er in gerafelde kleren bijzitten. We zijn immers huisgenoten van God. Als een buitenstaander het verschil niet meer kan zien tussen een kerk en een buurthuis, is er iets grondig mis!

Een derde voorbeeld: Als iemand denkt dat een andere christen in de gemeente verkeerde dingen doet, moet hij hem vermanen. Maar dat moet hij wel op de juiste manier doen, dus met respect voor de ander en in liefde:

Pak een oudere man niet hard aan, maar vermaan hem als een vader; de jongeren als broers; de oudere vrouwen als moeders; de jongere als zusters, in alle reinheid.

(1 Timotheüs 5:1–2)

En tenslotte moeten we in de gemeente natuurlijk ook voor elkaar zorgen. Als er armen zijn, bijvoorbeeld weduwen die van een magere uitkering moeten rondkomen, hebben we de opdracht hen te helpen:

Eer de weduwen die werkelijk weduwen zijn; maar als een weduwe kinderen of kleinkinderen heeft, laten dezen eerst leren aan hun eigen huis

godsvrucht te tonen en hun voorouders vergelding te doen, want dit is aangenaam tegenover God.

(1 Timotheüs 5:3–4)

Zo zie je dus, dat gemeente-zijn veel meer inhoudt dan alleen naar de kerk gaan. Christenen vormen samen het 'huis van God'. Dat betekent dat ook ons gedrag voor God waardevol is. Wij moeten op zondag en door de week op een goede manier met onze mede-christenen (en de andere mensen) omgaan!

Ambten en gaven

Daarmee komen we bij een nieuw onderwerp: Wie zorgen er in de gemeente voor dat alles goed verloopt? Wie besturen de gemeente eigenlijk?

In de gemeente zijn er christenen die 'besturen'. We zeggen dan dat die christenen een *ambt* vervullen. Ze hebben een speciale taak in een plaatselijke gemeente. De bijbel noemt twee ambten: het ambt van *oudste*, ook wel *ouderling* genoemd, en het ambt van *diaken*. Maar voordat we het hierover gaan hebben, wil ik je op de belangrijke verschillen tussen *gaven* en *ambten* wijzen.

In het vorige hoofdstuk hebben we het over *gaven* gehad. Als de gemeente onder het beeld van een 'lichaam' wordt gezien, spreekt de bijbel over *gaven*. Maar als het gaat om de gemeente als een 'huis', vinden we voorschriften over *ambten*. Dit geeft al aan dat we deze twee onderwerpen niet mogen verwarren.

Bij *gaven* gaat het om de groei, dus om de opbouw; maar bij *ambten* moet je vooral aan het besturen van de gemeente denken.

Dit verschil is heel belangrijk, want *gaven* worden door het Hoofd, de Heer Jezus, aan de gemeente gegeven, en kunnen dus overal in de gemeente, waar ook op de aarde, gebruikt worden; maar een *ambt* krijg je omdat je door *mensen* bent aangesteld. Zo iemand heeft dus alleen gezag in een *gemeente in een bepaalde plaats!*

Een ouderling in Rotterdam is bijvoorbeeld geen ouderling in Amsterdam, maar iemand die in Den Haag de gave van 'leraar' heeft, kan ook in Groningen de bijbel uitleggen. Vandaar dat Paulus zich een 'leraar van de volken' kon noemen! (zie 1 Timotheüs 2:7).

Omdat *gaven* door de Heer Jezus uitgedeeld worden, vind je in de bijbel geen voorwaarden waaraan iemand moet voldoen om een bepaalde gave te ontvangen; maar om een *ambt* uit te oefenen, moet iemand door mensen aangesteld worden. Vandaar dat de bijbel hiervoor wel voorwaarden noemt (zie 1 Timotheüs 3 en Titus 1).

Om je *gaven* uit te oefenen, heb je dus geen *menselijke aanstelling* nodig. Als je de gave van 'evangelist' hebt, hoef je niet eerst toestemming van je gemeente te krijgen voordat je kunt gaan evangeliseren. En evenzo, als je de gave van 'leraar' hebt, moet je die kunnen uitoefenen zonder dat je een 'toelatingsexamen' hoeft af te leggen.

Natuurlijk, het kan best zijn dat iemand de gave van 'leraar' heeft en daarom predikant wordt. Maar als je de bijbel goed

leest, vind je om te beginnen nergens het ambt van 'predikant' (wél dat van 'lerend ouderling'); en ten tweede heeft iemand niet pas de taak om de bijbel uit te leggen als *mensen* hem hebben aangesteld, maar hij moet zijn gave uitoefenen omdat *de Heer Jezus* hem die gave, en dus ook die taak, gegeven heeft!

Andersom geldt het wel: Als iemand 'ouderling' wil worden, moet hij daarvoor geschikt zijn en dus de juiste gaven bezitten, bijvoorbeeld de gave van 'leidinggeven' of van 'herder'.

Ik zal de verschillen tussen een *ambt* en een *gave* voor je samenvatten:

- Gaven hebben te maken met de gemeente als *lichaam*; ambten met de gemeente als *huis*.
- Door de uitoefening van de gaven *groeit* de gemeente, maar de ambten dienen om de gemeente te *besturen*.
- Iemand die een gave bezit, moet die gewoon *gebruiken*; maar voor een ambt moet je worden *aangesteld*.
- Om een gave uit te oefenen *hoef je geen ambt te bezitten*; maar als je een ambt hebt, moet je daarvoor wel *passende gaven* hebben.
- Gaven kun je *overal* in de gemeente uitoefenen; maar ambten zijn gebonden aan een *plaatselijke gemeente*.

Je kunt dus zeggen dat een *gave* een 'bekwaamheid' is, maar een *ambt* een 'bestuurlijke taak' voorstelt.

Oudsten

Hiermee komen we bij de twee ambten die de bijbel met name noemt: het ambt van 'oudste' (of: 'ouderling') en het ambt van 'diaken' (of: 'dienaar'). We beginnen met het eerste.

De eerste gemeenten werden bestuurd door 'oudsten', ook wel 'ouderlingen' genoemd. Weer een andere naam is 'opzieners', want op twee plaatsen in de bijbel worden dezelfde personen eerst 'oudsten' genoemd en later 'opzieners' (zie Handelingen 20:17 en 28 en Titus 1:5 en 7). De benamingen 'oudste' en 'opziener' doelen dus op hetzelfde ambt, hoewel ze op andere kenmerken van hun dienst de nadruk leggen. De naam 'oudste' geeft aan dat het om oudere christenen gaat, die dus veel levenservaring hebben, terwijl uit de term 'opziener' duidelijk wordt, dat ze in de gemeente toezicht houden en leiding geven.

De belangrijkste taak van de oudste is om de gemeente te *besturen* (zie 1 Timotheüs 5:17). Niet op een manier zoals een directeur zijn bedrijf leidt, maar zoals de Heer Jezus de gemeente bestuurt. Een oudste moet dus niet *eisen*, maar hij moet *geven*. Hij moet 'zorg dragen voor de gemeente van God' (1 Timotheüs 3:5). Hij moet op de gemeente 'passen' zoals een herder op zijn kudde (Handelingen 20:28). Daarom zegt Petrus, als hij aan de oudsten instructies geeft:

De oudsten onder u vermaan ik: Hoedt de kudde van God die bij u is, en houdt toezicht; niet gedwongen, maar vrijwillig, in overeenstemming

met God; ook niet om schandelijke winst, maar bereidwillig; ook niet als heersers over de gemeente, maar als zij die voorbeelden voor de kudde worden.

(1 Petrus 5:1–3)

Je begrijpt dat iemand die aan de gemeente leiding geeft en zelfs een voorbeeld voor de gemeente moet zijn, wel aan bepaalde voorwaarden moet voldoen. Deze voorschriften kun je bijvoorbeeld in 1 Timotheüs 3:2–7 vinden:

De opziener dan moet onberispelijk zijn, man van één vrouw, nuchter, ingetogen, waardig, gastvrij, geschikt om te leren, geen drinker, vechter, maar inschikkelijk, niet twistziek, niet geldzuchtig, iemand die zijn eigen huis goed bestuurt, zijn kinderen in onderdanigheid houdt met alle eerbaarheid – maar als iemand zijn eigen huis niet weet te besturen, hoe zal hij zorg dragen voor de gemeente van God? – geen pasbekeerde, zodat hij hoogmoedig wordt en in hetzelfde oordeel als de duivel valt. En hij moet ook een goed getuigenis hebben van hen die buiten zijn [dus van de ongelovigen], zodat hij niet in opspraak komt en in de strik van de duivel valt.

Een soortgelijke lijst staat in Titus 1:6–9.

Eén van de eigenschappen van een ‘oudste’ is dat hij ‘geschikt moet zijn om te leren’. Hij moet ‘in staat zijn zowel met de gezonde leer te vermanen als de tegensprekers te weerleggen’ (Titus 1:9).

Hoewel dus elke oudste de bijbel moet kennen, kan het zijn, dat een bepaalde oudste zoveel van de bijbel weet, dat hij niet alleen een 'herder', maar ook een 'leraar' is. Zo'n oudste heeft dus een dubbele taak: én voor de gemeente zorgen, én de gemeente onderwijzen. Dit zijn de zogenaamde 'lerende ouderlingen', waarvan 1 Timotheüs 5:17 zegt dat we ze nóg meer moeten respecteren dan de andere oudsten:

Laat de oudsten die goed besturen, dubbele eer worden waard geacht, vooral zij die arbeiden in woord en leer.

Deze tekst gaat dus niet over het *ambt* van 'predikant' (dat noemt de bijbel nergens), maar over christenen die het *ambt* van 'oudste' hebben, en tevens de *gave* van leraar. Als 'oudste' zijn ze aangesteld, maar los daarvan zijn ze ook 'leraar'.

Diakenen

Een ander ambt dat de eerste gemeenten kenden, is dat van 'diaken'.

Eigenlijk betekent het woord 'diaken' gewoon 'dienaar'. Diakenen zijn christenen die, simpel gezegd, voor de verdeling van het collectegeld zorgen. Het is hun taak te zorgen dat christenen die erg arm zijn of die er alleen voor staan (bijvoorbeeld weduwen), toch aan niets gebrek hebben. Of als er zendelingen naar het buitenland zijn vertrokken om daar het evangelie te verkondigen, sturen de diakenen hun regelmatig geld, waarvan ze kunnen leven.

Dit geld wordt natuurlijk door de gemeente opgebracht. Zo beval Paulus de Korinthiërs dat zij elke zondag geld apart moesten leggen voor de arme gelovigen in Judéa (zie 1 Korinthiërs 16:1–3). De rijke christenen helpen de arme, zodat niemand gebrek hoeft te hebben (zie ook Handelingen 4:34–35):

Laat ieder geven naardat hij zich in zijn hart heeft voorgenomen; niet met tegenzin of dwang, want God heeft een blijmoedige gever lief. En God is machtig alle genade overvloedig te doen zijn jegens u, zodat u in alles, altijd in het bezit van al het nodige, overvloedig bent tot alle goed werk.

(2 Korinthiërs 9:7–8)

Met andere woorden: Als een christen rijk is, geeft hij iets van zijn rijkdom weg; maar als hij ooit arm wordt, ontvangt hij juist geld. Daardoor kun je als christen altijd de taak uitvoeren die de Heer Jezus je heeft gegeven.

Dit principe geldt vandaag nog steeds. Vandaar dat in veel kerken elke zondag één of meer collecten worden gehouden. Maar als het geld opgehaald is, moet het ook aan de juiste personen gegeven worden. Daarvoor zijn nu de ‘diakenen’. Zij beheren het collectegeld van de gemeente (en eventueel ook andere dingen zoals verzamelde kleding) en delen dat uit aan hen die het nodig hebben. Een voorbeeld van hoe dit in de begintijd ging, lees je in Handelingen 6:1–6.

Je begrijpt dat ook diakenen aan bepaalde voorwaarden moeten voldoen. Om het geld van de gemeente te mogen

beheren, moet je vanzelfsprekend goed met geld kunnen omgaan. Maar je moet bijvoorbeeld ook weten wie je wel en wie niet geld moet geven. Het is duidelijk dat niet elke christen voor dit werk geschikt is. Vandaar dat de bijbel voorschrijft welke christenen diaken mogen zijn:

Dienaars [dus diakenen] moeten eveneens eerbaar zijn, niet tweetongig, niet aan wijn verslaafd, niet op schandelijke winst uit, maar ze moeten de verborgenheid van het geloof met een rein geweten vasthouden. En laten zij ook eerst beproefd worden, en als zij onstraffelijk zijn, daarna dienen. Hun vrouwen moeten eveneens eerbaar zijn, niet kwaadsprekend, , in alles trouw. Laten de dienaars mannen van één vrouw zijn en hun kinderen en hun eigen huizen goed besturen.

(1 Timotheüs 3:8–12)

Zo zie je dat zowel ouderlingen als diakenen erg belangrijk zijn. Om in een gemeente in een bepaalde plaats alles ordelijk te laten verlopen, zijn er christenen nodig die *besturen*. Dat zijn dus de ouderlingen en diakenen. De oudsten dragen meer de zorg voor het *geestelijke* welzijn van de gemeente, terwijl de diakenen meer voor de *materiële* zaken zorgen.

Het aanstellen van ouderlingen en diakenen

Nu komen we bij een moeilijk punt: Door wie worden de oudsten en diakenen eigenlijk aangesteld?

In de begintijd werden de oudsten ofwel door de apostelen aangesteld (zie Handelingen 14:23), ofwel door iemand die de apostelen daartoe gemachtigd hadden, zoals Titus (zie Titus 1:5). Maar in onze tijd zijn er geen apostelen meer om oudsten aan te stellen, terwijl je nergens leest dat de gemeente dat nu zelf mag doen.

In Handelingen 20:28 staat dat Gód opzieners in de gemeente stelt. In de begintijd gebeurde dit blijkbaar door middel van de apostelen, die God daarvoor het gezag had gegeven, hoewel zij dit soms aan anderen (zoals Titus) overlieten. Hieruit blijkt, dat de gemeente dus géén gezag heeft om oudsten aan te stellen. Anders had Paulus Titus gewoon kunnen schrijven dat de gemeente op Kreta zelf wel oudsten kon uitkiezen.

De gemeente is duidelijk geen democratie: Niet de meerderheid, maar de Heer Jezus bepaalt wat er gebeurt. Christenen die gezag in de gemeente bezitten, hebben dat gezag van God zelf gekregen, en niet van de gemeente!

Dit maakt de zaak moeilijk: Er zijn vandaag wel oudsten in de gemeente, maar die kunnen niet door mensen aangesteld worden, omdat er geen apostelen meer zijn.

Er blijft dus niets anders over dan op een andere manier te werk gaan: We kunnen geen oudsten meer *aanstellen*, maar we kunnen christenen wel als oudsten *erkennen* als ze aan de voorwaarden voldoen die de bijbel geeft.

De reden om bepaalde christenen oudsten te noemen is dus niet dat *wij* ze geschikt vinden, maar dat *God* ze voor dat ambt roept. Het moet uit hun levenswandel aan de

gemeente duidelijk worden dat zij oudsten *zijn*. Wat de oudsten zelf betreft: Ze moeten niet een erkenning van hun ambt door de gemeente afwachten, maar gewoon proberen het werk van oudsten te *doen* (zie 1 Timotheüs 3:1). De erkenning van hun werk door de gemeente volgt (als het goed is) vanzelf.

Bij diakenen is het eenvoudiger. Omdat diakenen het geld beheren dat de gemeente zelf heeft gegeven, mag de gemeente daarvoor zelf de personen uitkiezen.

Zo lees je in 2 Korinthiërs 8:19 dat *de gemeente* iemand uitkoos om samen met Paulus het collectegeld naar Judéa te brengen. Dat was dus een soort diaken. De bijbel maakt hiermee duidelijk dat de gemeente dus wél zelf mag beslissen over wie diaken wordt.

Hierbij moet de gemeente zich natuurlijk wel aan de voorschriften houden die de bijbel voor diakenen geeft. Maar alle christenen die hieraan voldoen, zijn in principe voor dit ambt geschikt. De gemeente mag uit hen één of meer kiezen.

Ik wil hier nog twee dingen over zeggen.

Allereerst, als de bijbel over 'oudsten' spreekt, geeft het woord 'oudste' al aan dat het om *oudere* christenen gaat. Dit blijkt ook uit 1 Petrus 5:5 dat over 'jongeren' spreekt, in tegenstelling tot de teksten daarvoor, die aan de 'oudsten' waren gericht. 'Ouderlingen' van 30 jaar voldoen niet aan de voorwaarde van Titus 1:6, waar staat dat hun kinderen 'gelovig' moeten zijn en dus al wat ouder. Jonge mensen kunnen daarom nooit oudsten zijn, hoewel ze het in de loop

van de tijd natuurlijk wél moeten worden. Want als het goed is, moet elke christen zo leven, dat hij door zijn levenservaring en toewijding aan de Heer Jezus op latere leeftijd vanzelf een oudste wordt.

Een tweede punt is dat in 1 Timotheüs 3:2 en 12 van zowel de oudsten als de diakenen gezegd wordt, dat ze een ‘man van één vrouw’ moeten zijn. Dit houdt in dat de ambten taken voor *mannen* zijn, en niet voor *vrouwen*. God wil dat het openbare werk in de gemeente door mannen gedaan wordt. Vrouwen hebben kennelijk andere taken in de gemeente (zie bijvoorbeeld Titus 2:3–5). Vrouwelijke oudsten en diakenen bestaan dus niet.

Straf in de gemeente?

Het doel van tucht

Van de tempel in Jeruzalem, Gods vroegere woonplaats op aarde, staat: ‘De heiligheid is uw huis tot sieraad’ (Psalm 93:5). Omdat God daar woonde, was de tempel heilig. Alles wat er plaatsvond, gebeurde in diepe eerbied voor God. ‘In mijn huis zal geen bedrieger wonen; de leugenspreker zal niet bestaan voor mijn ogen’ (Psalm 101:7).

Voor Gods tempel in deze tijd geldt hetzelfde. Omdat God in de gemeente woont, moet er *orde* zijn, want God is geen God van wanorde (zie 1 Korinthiërs 14:33). Verder moet alles wat in de gemeente gebeurt, in overeenstemming met Gods heiligheid zijn. Daarom zegt Petrus: ‘Wordt heilig in heel uw wandel, zoals Hij die u geroepen heeft [God dus] ook heilig is’ (1 Petrus 1:15).

Christenen die zondigen, horen dus niet in de gemeente. Dat betekent natuurlijk niet dat de kerken zondags maar leeg moeten blijven, want elke christen zondigt wel eens. Maar als iemand zondigt, moet hij zijn zonde belijden, waardoor hij weer 'rein' wordt! (zie 1 Johannes 1:9).

Het kan echter zijn dat een christen wel zondigt, maar het niet belijdt. In zo'n geval moeten zijn mede-christenen hem waarschuwen. Als hij zijn zonden dan nog niet belijdt en er zelfs mee doorgaat, moet de gemeente hem 'tuchtigen'.

Het doel van 'tucht' is niet om christenen te straffen omdat ze zo zondig leven. Maar de bedoeling is om iemand duidelijk te maken dat hij, als hij doorgaat met zondigen, niet bij God kan horen. De gemeente moet hem als het ware namens God duidelijk maken dat hij er niet meer bijhoort totdat hij zijn zonden belijdt. Door middel van tucht, wat trouwens op verschillende manieren kan, probeert de gemeente zo iemand zijn verkeerde daden te laten inzien. Als tucht niet bestond, zou je kunnen denken, dat het voor een christen niet uitmaakt hoe hij leeft. Maar het is juist de taak van de gemeente om te laten zien dat dat wél uitmaakt!

Als iemand 'in het geheim' zondigt, is tucht natuurlijk niet mogelijk, want niemand weet ervan. Maar van 'openlijke zonden' moet de gemeente wel wat zeggen. Zonde hoort immers niet in de gemeente.

'Tucht' is dus iets anders dan 'straf'. Straffen doe je om iemand iets te vergelden. De drijfveer is *boosheid*. Maar tucht is een daad van *liefde*. Het dient om iemand die

verkeerd bezig is, te laten ontdekken dat hij fout zit. Anders gaat hij straks verloren zonder dat hij dat inziet. Maar door middel van tucht kan zo iemand ontdekken dat hij zijn zonden moet belijden. De gemeente behandelt hem als het ware zoals God hem straks zal behandelen. Als hij dan inderdaad inziet dat hij gezondigd heeft en zich vervolgens bekeert, is het doel bereikt en kan hij zijn plaats in de gemeente weer innemen. Zo zie je dat 'een onomwonden bestraffing beter is dan verborgen liefde' (Spreuken 27:5).

Tucht heeft daarom niet met de gemeente als *lichaam* te maken, maar met de gemeente als *huis*. Als iemand getuchtigd wordt, betekent dat namelijk niet dat hij geen ware gelovige zou kunnen zijn (en dus geen deel van de gemeente als het lichaam van Christus vormt). Maar iemand wordt getuchtigd omdat hij zich niet als een christen *gedraagt*. In het *huis van God* moet orde zijn, zodat soms ook tucht nodig is.

Je kunt tucht dus een beetje vergelijken met hoe in een gezin kinderen worden opgevoed. Vader wil natuurlijk nette zontjes hebben. Maar als één van hen kattenkwaad uithaalt, pakt zijn vader hem en zet hem op de gang. Voor een tijdje mag hij niet bij het gezin horen, totdat hij zegt dat het hem spijt.

Vormen van tucht

Er zijn verschillende vormen van tucht, variërend van een simpele vermaning tot het wegdoen uit de (plaatselijke) gemeente.

De eerste vorm: Terechtwijzen

In dit geval wordt iemand over zijn verkeerde gedrag ernstig vermaand.

Als het goed is, vermanen de christenen elkaar regelmatig om trouw te blijven aan de Heer Jezus (zie bijvoorbeeld Hebreëën 10:25). Maar een 'terechtwijzing' gaat verder.

Het kan bijvoorbeeld zijn dat iemand wel *weet* wat hij moet doen, maar het gewoon niet *wil* doen. Zo waren er in de gemeente in Thessalonika christenen die niet meer wilden werken (zie 2 Thessaloniërs 3:11). Zij moesten dus worden terechtgewezen (zie 1 Thessaloniërs 5:14). De gemeente moet zulke mensen op hun vingers tikken en zeggen dat hun gedrag niet goed is. Hoewel dit een taak van de hele gemeente is, kan het echter in eerste instantie door bijvoorbeeld een oudste gedaan worden, zodat niet direct de hele gemeente hoeft te weten dat iemand verkeerd bezig is.

Een wat strengere vorm van een terechtwijzing, wordt in 1 Timotheüs 5:20 genoemd: 'Stel hen die zondigen in tegenwoordigheid van allen aan de kaak, zodat ook de overigen vrees hebben'. In zo'n geval wordt iemand in het openbaar terechtgewezen, waarbij de gemeente dit dus wél hoort.

De tweede vorm: Onttrekken

Het kan zijn dat iemand die zondigt, niet naar terechtwijzingen wil luisteren. In dat geval kan een tweede

en wat strengere vorm van tucht worden toegepast, namelijk de 'onttrekking'.

Deze manier van tuchtigen houdt in dat de christenen iemand mijden en minder met hem omgaan. Door hem minder bij het gemeentelven te betrekken, maken ze hem duidelijk dat zij het met zijn wandel niet eens zijn. Toch blijven ze hem als een christen beschouwen. Hij mag gewoon naar de samenkomsten blijven komen, hoewel hem daar wel een 'spreekverbod' kan worden opgelegd (vergelijk Titus 1:10–11).

Paulus noemt de 'onttrekking' twee maal: 'Maar wij bevelen u, broeders, in de naam van onze Heer Jezus Christus, dat u zich *onttrekt* aan iedere broeder die ongeregeld wandelt, en dus niet naar de inzetting die zij van ons ontvangen hebben' (2 Thessaloniërs 3:6). 'En ik vermaan u, broeders, geeft acht op hen die tweedracht en aanleidingen tot vallen verwekken tegen de leer die u geleerd hebt, en *onttrekt* u aan hen' (Romeinen 16:17).

Ook van deze tuchtmaatregel bestaat een wat strengere vorm: het 'tekenen'. Paulus noemt dit in 2 Thessaloniërs 3: 'Maar als iemand ons woord door de brief niet gehoorzaamt, *teken* hem en gaat niet met hem om, zodat hij beschaamd wordt; beschouwt hem echter niet als een vijand, maar wijst hem terecht als een broeder' (vers 14–15). Als dit gebeurt, gaan de gemeenteleden helemaal niet meer om met degene die getuchtigd wordt, hoewel hij nog steeds de samenkomsten mag bezoeken. Maar door hem te negeren maakt de gemeente zo iemand duidelijk dat zijn

gedrag niet goed is en zij daarom niets met hem te maken willen hebben.

De derde vorm: Uitsluiten

De derde en strengste vorm van tucht is de 'uitsluiting'. In zo'n geval wordt iemand uit de gemeente weggedaan. Hij mag de samenkomsten niet langer bezoeken, terwijl ook daarbuiten alle contact met hem wordt verbroken. Bij niemand van de christenen is hij nog welkom:

Als iemand die broeder genoemd wordt, een hoereerder is, of een hebzuchtige, afgodendienaar, lasteraar, dronkaard of rover, moet u met hem geen omgang hebben, ja, u moet met zo iemand zelfs niet eten. ... Doet de boze uit uw midden weg.

(1 Korinthiërs 5:11,13)

Paulus zegt dat die persoon 'aan de satan wordt overgegeven tot verderf van het vlees, zodat de geest behouden wordt in de dag van de Heer Jezus' (1 Korinthiërs 5:5). Daarmee bedoelt hij dat de christen die zondigt en uit de gemeente wordt weggedaan, als het ware weer in de wereld, de plaats waar de satan heerst, wordt teruggezet. Maar het doel is dat zijn 'geest behouden wordt'. De uitsluiting dient ertoe dat hij tot inkeer komt en zijn zonden alsnog belijdt.

Deze derde vorm van tucht wordt natuurlijk alleen in heel ernstige gevallen toegepast. Je kunt bijvoorbeeld denken

aan mensen die een verkeerde leer over de Heer Jezus verkondigen (dus bijvoorbeeld ontkennen dat Hij God is), of aan iemand die in een erge zonde leeft (zoals overspel, waarbij een getrouwde man met een andere vrouw naar bed gaat). In deze gevallen geldt de opdracht: 'Doet de boze uit uw midden weg!'

Door wie wordt de tucht uitgeoefend?

Hiermee komen we bij de vraag op wat voor manier, en door wie tucht moet worden uitgeoefend. Wie bepaalt er bijvoorbeeld of iemand moet worden 'uitgesloten'?

Je kunt als algemene regel aanhouden, dat hoe strenger de tuchtmaatregel is, hoe meer christenen daarover moeten beslissen. Elke christen kan eigenlijk 'vermanen', maar 'uitsluiten' is een zaak van de hele gemeente. Lees maar wat de Heer Jezus hierover heeft gezegd:

Als nu uw broeder tegen u zondigt, ga heen, overtuig hem tussen u en hem alleen; als hij naar u luistert, hebt u uw broeder gewonnen. Als hij echter niet luistert, neem nog één of twee met u mee, zodat door de mond van twee of drie getuigen elk woord vaststaat. Als hij echter hun geen gehoor geeft, zeg het aan de gemeente; als hij echter ook de gemeente geen gehoor geeft, laat hij voor u zijn als de heidenen en de tollenaar.

Voorwaar, Ik zeg u: alles wat u zult binden op de aarde, zal gebonden zijn in de hemel; en alles wat u zult ontbinden op de aarde, zal in de hemel ontbonden zijn.

(Mattheüs 18:15–18)

Als je dus merkt dat een andere broeder zondigt, moet je eerst zelf op hem afstappen. Als je weet dat een andere christen iets tegen jou heeft, moet je al naar hem toegaan (zie Mattheüs 5:23–24); maar als je iemand ziet zondigen, is het helemaal je plicht. Praat er nog niet met anderen over, maar probeer hem eerst zelf te waarschuwen. Als hij zijn zonde dan belijdt, heb je ‘je broeder gewonnen’.

Paulus geeft hierbij wel een waarschuwing: ‘Broeders, zelfs als iemand door een overtreding overvallen wordt, brengt u, die geestelijk bent, zo iemand terecht in een geest van zachtmoedigheid, ziende op uzelf, zodat ook u niet in verzoeking komt’ (Galaten 6:1). Met andere woorden: Als je iemand vermaant, hou er rekening mee dat jij niets beter bent! Ook jij had in diezelfde zonde kunnen vallen...

Als degene die gezondigd heeft, echter niet naar je wil luisteren, moet je één of twee andere christenen meenemen, bij voorkeur twee oudsten, die immers de taak en het gezag hebben om te vermanen (zie 1 Thessaloniërs 5:12–13). Als hij dan nóg niet luistert, wordt het tijd om het ‘aan de gemeente’ te zeggen. Dan worden alle christenen in je plaatselijke gemeente ingelicht. Pas op dat moment eindigt jouw verantwoordelijkheid en wordt het een zaak van de gemeente.

De volgende stap is dat de gemeente de betreffende christen openlijk gaat vermanen. Als hij ook daaraan geen gehoor geeft, volgt pas een strengere vorm van tucht, bijvoorbeeld de ‘onttrekking’ of de ‘uitsluiting’. Maar je ziet

dat minstens twee serieuze vermaningen daaraan moeten voorafgaan, één door de oudsten en één door de hele gemeente (zie ook Titus 3:10).

Aan de uitspraak die de gemeente vervolgens doet, heeft iedereen zich te houden: De betreffende persoon moet 'als een heiden en een tollenaar' beschouwd worden, dus als iemand die geen christen is (Mattheüs 18:17).

De Heer Jezus zegt dat wat de gemeente op aarde zal 'binden', ook in de hemel 'gebonden' is. Daarmee bedoelt Hij dat zelfs God het besluit van de gemeente erkent om iemand die in zonde leeft, uit de gemeente weg te doen! God zegt als het ware vanuit de hemel dat Hij ermee instemt: Zonde hoort niet in zijn gemeente! En omgekeerd, als de gemeente 'ontbindt', dus iemand weer tot de gemeente toelaat, is dat ook in de hemel 'ontbonden'. De beslissing die de gemeente neemt, heeft Goddelijk gezag!

Het doel van de uitsluiting is natuurlijk dat de betreffende christen zijn zonde belijdt, waarna hij weer in de gemeente kan worden toegelaten. God vergeeft zonden en de gemeente moet dat ook doen als iemand berouw toont. Vandaar dat de Heer Jezus onmiddellijk nadat hij over de tucht had gesproken, een gelijkenis over het elkaar vergeven vertelde! (zie Mattheüs 18:21–35).

Daarmee komen we bij het laatste punt: Als iemand uitgesloten wordt, mag dat natuurlijk nooit een reden tot blijdschap zijn. Het is immers iets heel ergs. Een vader vindt het ook niet leuk als hij zijn kind moet straffen, maar het is soms wel nodig. Als iemand als een boze weggedaan moet

worden, moet de gemeente 'treuren' (zie 1 Korinthiërs 5:2 en 2 Korinthiërs 12:21). Want als die persoon geen berouw over zijn zonden krijgt, maar er juist mee doorgaat, is dat een teken dat hij helemaal geen gelovige is. En dan gaat hij, als hij zich niet alsnog bekeert, voor eeuwig verloren!

Waarvoor dient het 'huis'?

De gemeente als 'tempel'

In dit hoofdstuk hebben we het over de gemeente als het 'huis van God' gehad. Maar ik heb je nog niet verteld waarvoor dat huis nu dient. Of anders gezegd: Wat gebeurt er eigenlijk in dat huis?

In de tijd van het Oude Testament was de tempel in Jeruzalem de plaats waar de priesters hun taken uitvoerden. Daar stond immers het altaar waarop zij offers moesten brengen.

In deze tijd vormt de gemeente Gods 'tempel' op aarde (zie 1 Korinthiërs 3:16). En we hebben al gezien dat de christenen 'priesters' zijn. Het is duidelijk dat wij óók priesterdienst moeten verrichten. En het ligt voor de hand dat dat in ónze tempel gebeurt.

Over deze tempeldienst willen we het nu hebben.

Priesterdienst in de tempel

Vroeger stond er in Jeruzalem een tempel, waardoor de mensen aan God herinnerd werden. Zo moet in deze tijd door de gemeente aan de mensen duidelijk worden wie

God is. Dit is zowel een taak van elke christen persoonlijk als een taak van de gemeente als geheel.

Petrus zegt daarom:

U echter bent een uitverkoren geslacht, een koninklijk priesterschap, een heilige natie, een volk tot een eigendom, opdat u de deugden verkondigt van Hem die u uit de duisternis heeft geroepen tot zijn wonderbaar licht.

(1 Petrus 2:9)

Onze eerste taak is dus om *koninklijke priesters* te zijn. Dit betekent dat wij als priesters van God de mensen in de wereld mogen vertellen hoe genadig God is. Hij heeft ons uit de macht van de satan verlost en ons tot zijn eigen volk gemaakt! (zie ook Handelingen 26:18).

Maar we hebben nog een tweede taak, want de bijbel noemt ons ook *heilige priesters*:

En u wordt ook zelf als levende stenen gebouwd, als een geestelijk huis tot een heilig priesterschap, om geestelijke offeranden te offeren, die voor God aangenaam zijn door Jezus Christus.

(1 Petrus 2:5)

Wij vormen niet alleen de 'levende stenen' waaruit het huis van God is opgebouwd, maar we zijn ook de priesters die in dat huis dienst doen! Onze taak is om 'geestelijke offers' te brengen.

Drie soorten offers

De bijbel noemt drie dingen die wij aan God kunnen offeren.

Als eerste zegt Hebréeën 13:15 dat 'wij voortdurend een lofoffer mogen brengen aan God, dat is de vrucht van de lippen die zijn naam belijden'. In de tijd van het Oude Testament brachten de priesters offers die uit dieren bestonden. Maar vandaag brengen wij *geestelijke offers*: de 'offers' van onze lofprijs aan God.

Onze eerste taak als priesters in Gods tempel is dus om God te loven. Paulus schrijft daarover:

Spreekt tot elkaar in psalmen, lofzangen en geestelijke liederen, u in uw hart zingt en jubelt tot de Heer; en dankt onze God en Vader altijd voor alles, in de naam van onze Heer Jezus Christus...

(Efeziërs 5:19–20)

Als wij dat doen, brengen we God offers, namelijk offers van lof en dank!

De tweede soort offers die wij kunnen brengen, zijn de offers van 'weldadigheid en mededeelzaamheid'. Want, zegt Hebréeën 13:16, 'in zulke offers heeft God een welbehagen'.

De eerste soort offers waren geestelijk, maar deze offers zijn materieel: Ze

bestaan uit geld en andere dingen die we aan onze medechristenen schenken. Wat we aan de armen geven, zijn 'offers van weldadigheid', terwijl de 'offers van

mededeelzaamheid' uit het geld bestaan dat we aan medechristenen geven die full-time prediken, dus bijvoorbeeld aan een 'leraar' of een 'evangelist' (zie ook Galaten 6:6).

Heb je er wel eens over nagedacht dat ook het geld dat je in de collectezakcollecte doet, voor God een offer is? God ziet wat we voor anderen over hebben en waardeert dat! En ook de christenen die onze gaven ontvangen, beschouwen dat als een offer. Paulus noemde het geld dat hij van de gemeente van Filippi ontvangen had, 'een welriekende reuk, een aangenaam, God welbehaaglijk offer' (Filippiërs 4:18).

Het derde offer wat je God als priester kunt brengen, is het offer van je 'lichaam'. Dat lees je in Romeinen 12:1:

Ik vermaan u dan, broeders, door de ontfermingen van God, dat u uw lichamen stelt tot een levende offerande, heilig, voor God welbehaaglijk.

Omdat de Heer Jezus je 'met een prijs gekocht heeft', moet je God 'in je lichaam verheerlijken' (1 Korinthiërs 6:20). Alles wat je doet, mag je voor de Heer Jezus doen (Kolossers 3:23). En ook dat neemt God als een offer aan!

Deze drie offers mogen we God elke dag brengen. Maar het hoogtepunt van onze priesterdienst is natuurlijk de erediensteredienst op zondag. Want dan brengen we God heel in het bijzonder onze offers van lof en dank door het Avondmaal te vieren en de Heer Jezus te aanbidden. Dan brengen we onze offers van weldadigheid door met blijdschap (!) geld in de collectezakcollecte te doen. En eigenlijk brengen we tijdens de eredienst ook de offers van

onze lichamen. Want juist door op zondag als christenen bij elkaar te komen, laten we zien dat we God toebehoren en dat we Hem met onze lichamen willen danken.

Gemeente-zijn is dus geen droge 'theorie', maar het is 'praktijk'! Daarom zullen we in het volgende hoofdstuk nagaan hoe we in deze tijd als gemeente moeten samenkomen.

Vragen om over na te denken:

- Waaraan merk je dat God in de gemeente woont?
- Kun je voorbeelden noemen van hoe christenen in jouw kerk aan de gemeente bouwen? Kan God dat werk straks belonen? Of vraag je je soms af of de gemeente van bepaalde dingen wel 'rijker' wordt?
- Kan in jouw gemeente iedereen die *gaven* heeft, die ook uitoefenen? Of worden sommigen belemmerd doordat ze geen *ambt* bezitten?
- Zijn er christenen in jouw gemeente die bestuurlijk werk doen? Voldoen de 'oudsten' en de 'diakenen' aan de voorschriften die de bijbel aan hen stelt? Hebben zij ook echt gezag of wordt er niet naar hen geluisterd?
- Wordt de tucht nog in jouw gemeente toegepast? Wat voor manieren van tucht ken je uit de praktijk? Staat de hele gemeente er dan achter? Of zijn sommigen zo 'verdraagzaam' dat ze tucht ouderwets of onnodig vinden?

- Voel je je tijdens de diensten in jouw gemeente een 'heilige priester' die tot God mag naderen om Hem 'offers' te brengen? Voel je je door de week een 'koninklijke priester', die aan de wereld mag vertellen wie de Heer Jezus is?

4. De gemeente in de praktijk

In de vorige hoofdstukken hebben we gezien dat de gemeente met een lichaam en een huis vergeleken kan worden. Nu gaan we het hebben over hoe de gemeente in deze tijd moet samenkomen. Het is heel belangrijk dat we heilig zijn, dus op geen enkele manier met zonde in contact staan. We mogen immers als heilige priesters het Avondmaal vieren, want dat heeft de Heer Jezus ons zelf bevolen. En als wij zo 'tot zijn naam' bij elkaar zijn, is de Heer Jezus persoonlijk bij ons aanwezig!

De gemeente in dagen van verval

Een samenvatting

In het eerste hoofdstuk hebben we gezien wat de gemeente is: het volk van God in deze tijd. En straks, in de hemel, zal het huwelijk tussen de gemeente en de Heer Jezus worden voltrokken.

We hebben verder in het tweede hoofdstuk gezien, dat de gemeente met een *lichaam* vergeleken kan worden. Alle gelovigen zijn als het ware als lichaamsdelen aan elkaar verbonden, terwijl de Heer Jezus het Hoofd in de hemel is. De gemeente vormt een *eenheid*, hoewel elke christen eigen gaven en dus eigen taken heeft.

In het derde hoofdstuk zagen we dat de gemeente ook een *huis* is, de tempel waarin God op aarde woont. In dat huis

moet *priesterdienst* plaatsvinden. Maar ook de *orde* is belangrijk: God is heilig, zodat er geen zonde in de gemeente mag zijn.

Eenheid en heiligheid

Nu komen we bij de belangrijke vraag hoe we dit in de praktijk moeten brengen.

Er zijn vandaag immers zóveel verschillende kerken, dat van de *eenheid* van de gemeente eigenlijk niet veel meer te zien is. En verder zijn er in onze tijd zoveel naamchristenen, dat het bijna onmogelijk is om alleen met echte gelovigen bij elkaar te zijn, dus zónder ongelovigen en ook zonder christenen die in zonde leven. Toch moet de gemeente *heilig* zijn. De gemeente mag op geen enkele manier met zonde in contact mag staan.

Zie je het probleem? Aan de ene kant vormen alle ware gelovigen met elkaar de ene gemeente. Dus kun je niemand die echt gelooft, weigeren om bijvoorbeeld in jouw kerk aan het Avondmaaldeel te nemen. Dit is het principe van de *eenheid* van de gemeente. Maar aan de andere kant zijn er veel naamchristenen, mensen die wel zéggen dat ze geloven, maar dat in werkelijkheid niet doen. Zulke mensen moet je wél weigeren aan het Avondmaal deel te nemen. En datzelfde geldt natuurlijk ook voor christenen die in zonde leven. Dit is het principe van *heiligheid*.

In de begintijdgemeentelin de begintijd was alles nog simpel. Alle christenen waren échte gelovigen, terwijl niemand van de ongelovigen zich bij de gemeente durfde te

voegen (zie Handelingen 5:13). Met andere woorden: Zowel de eenheid als de heiligheid van de gemeente waren zichtbaar.

In deze tijd is dat veel moeilijker. Het gevaar bestaat dat je denkt dat alleen je eigen gemeente de 'enige, ware kerk' is, en je dus geen andere christenen toelaat. Dan erken je dus *te weinig* christenen als echte gelovigen. Maar tegelijkertijd is er ook het gevaar dat je juist *teveel* christenen tot de gemeente rekent en dus ongelovigen (naamchristenen) toelaat. De gemeente hoort geen enkele ongelovige aan het Avondmaal toe te laten, maar tegelijkertijd geen enkele gelovige, van wat voor kerk ook, buiten te sluiten.

Laten we het eerst over de 'eenheid' hebben. Want je kunt je afvragen of het in onze tijd nog wel mogelijk is om gemeente te zijn zonder de grote verdeeldheid van de kerken te erkennen. Anders gezegd: Kunnen wij vandaag nog met elkaar priesterdienst verrichten, eenvoudig omdat we allemaal door de Heer Jezus gered zijn en bij de gemeente van God horen?

Op deze vraag geeft de volgende geschiedenis uit het Oude Testament een antwoord.

De herbouw van het altaar

Nadat het volk Israël vele malen gezondigd had, liet God zowel de tien stammen als de twee stammen in ballingschap gaan. Het tienstammenrijk was door Assyrië weggevoerd (zie 2 Koningen 17), terwijl de koning van

Babel het tweestammenrijk had weggeleid (zie 2 Kronieken 36).

Toen de Babyloniërs 70 jaar later door de Perzen werden verslagen, mochten de twee stammen naar Israël terugkeren (zie Ezra 1). Een klein groepje Joden, maar zo'n 50.000, ging inderdaad terug. Toen zij in Jeruzalem aankwamen, troffen zij de tempeltempel in Jeruzalem in puin aan. Er was dus geen altaar meer, geen plaats waar zij God konden offeren.

Maar nu moet je eens lezen wat de teruggekeerde Israëlieten toen deden:

Toen nu de zevende maand aanbrak, terwijl de Israëlieten in hun steden waren, verzamelde het volk zich als één man te Jeruzalem. En zij bouwden het altaar van de God van Israël om daarop brandoffers te offeren, voorgeschreven is in de wet van Mozes, de man Gods. Zij richtten het altaar op zijn fundamenten op en zij offerden daarop brandoffers voor de HERE, brandoffers voor de morgen en brandoffers voor de avond.

(Ezra 3:1–3)

Ook al was er maar een klein groepje van de twee stammen teruggekeerd, zij deden wat eigenlijk het hele volk had moeten doen: Ze herbouwden het altaar en begonnen God weer te offeren!

Deze Joden hadden natuurlijk kunnen denken: 'Ach, wat maakt het uit. We zijn nog maar met zó weinig... Tien

stammen zijn nog in ballingschap, terwijl van de twee stammen alleen wij zijn teruggekeerd. Israël vormt geen eenheid meer. Daarom heeft het ook geen zin om nog te offeren. Die paar offers...'

Toch deden ze wat anders. Ze dachten precies het omgekeerde: 'Als de andere Israëlieten niet meer willen offeren, zullen wij die offers maar brengen...' Daarom lees je later, als de tempel herbouwd is:

Toen vierden de Israëlieten, de priesters, de Levieten en de overigen die in ballingschap geweest waren, de inwijding van dit huis van God met vreugde. Ze offerden honderd stieren, tweehonderd rammen en vierhonderd lammeren; verder twaalf geitebokken tot een zondoffer voor geheel Israël, het getal van de stammen van Israël.

(Ezra 6:16–17)

De teruggekeerde Joden dachten niet: 'Twee geiten als zondoffer is voldoende, want er zijn maar twee stammen uit ballingschap teruggekeerd'. Maar ze offerden juist *twaalf* geiten: voor elk van de twaalf stammen één geit.

Met andere woorden: Deze Joden *erkenden* nog steeds de eenheid van het volk Israël, ook al waren tien van de twaalf stammen niet bij hen. Als die andere stammen kwamen opdagen, hadden ze natuurlijk onmiddellijk mee kunnen offeren. Maar ze waren er niet. Dat was natuurlijk niet de schuld van de stammen die wél waren teruggekeerd, maar de schuld lag bij hen die níet terugkeerden.

Toch lieten ze zich hierdoor niet ontmoedigen. Hoewel verder niemand offers bracht aan God, deden zij dat wel, want dat was hun in de ‘wet van Mozes, de man Gods’ bevolen. Van het volk Israël was niet veel over, maar de teruggekeerde Joden wilden tóch proberen God te gehoorzamen. Vandaar dat zij hun best deden om de tempel te herbouwen.

Lessen voor deze tijd

Deze geschiedenis kan ons veel leren. De gemeente is namelijk in de loop van de tijd ook ‘in ballingschap’ terechtgekomen. Ik bedoel daarmee dat er in deze tijd veel christenen zijn die niet inzien dat de gemeente een eenheid vormt. Ze gaan allemaal naar hun eigen kerk, maar realiseren zich niet dat het volk van God uit nog méér christenen bestaat...

Verder is er vandaag nog maar weinig van het ‘altaar’ over. Want hoeveel christenen gaan niet in de eerste plaats naar de kerk ‘om wat te ontvangen’, namelijk een goede preek? Hoe fijn dat ook is, onze belangrijkste taak als gemeente is niet om iets te *ontvangen*, maar om iets te *brenge*n: onze offers van lof en dank! We zijn niet voor niets priesters! Maar van dat ‘altaar’ waarop christenen hun ‘offers’ brengen, is helaas niet veel meer over – net als in de tijd dat de twee stammen naar Jeruzalem terugkeerden.

De geschiedenis uit het boek Ezra leert ons nu twee dingen: ten eerste hoe we met de eenheid van de gemeente moeten omgaan, en ten tweede wat in onze eredienst centraal moet staan.

Wat de eenheid van de gemeente betreft, ook al *zien* we die niet, de eenheid *is* er wel! We mogen dus nooit doen alsof wij de 'enige, ware kerk' zijn, want de gemeente van God bestaat uit alle gelovigen op aarde, in wat voor kerk zij zich ook bevinden.

Zo bestond ook Israël nog steeds uit twaalf stammen, hoewel er maar twee naar Jeruzalem waren teruggekeerd. De Judeeërs brachten daarom ook offers voor de tien andere stammen, waardoor zij toonden dat ze, ondanks het verval, de eenheid van het volk Israël erkenden. Zo mogen ook wij de eenheid van de gemeente *erkennen* – hoe groot de verdeeldheid in onze tijd ook is!

Dit is dus de eerste les. We moeten steeds in ons achterhoofd houden dat de gemeente uit nog veel méér christenen bestaat dan alleen wij!

De tweede les heeft met de oprichting van het altaar te maken. Je zou namelijk kunnen denken dat je in deze tijd niet meer aan de voorschriften van de bijbel over het gemeente-zijn hoeft te voldoen. Er zijn nu eenmaal allerlei verschillende kerken... Wat heeft het dan nog voor zin om de gemeente zo in te richten zoals God dat vroeger wilde?

Ook hierover leert de geschiedenis uit Ezra 3 ons iets. Hoewel veel Israëlieten er anders over dachten, wilde het kleine groepje teruggekeerde Joden God gehoorzamen door het altaar weer op te bouwen en opnieuw de offers te brengen die in de wet van Mozes waren voorgeschreven.

Wij moeten dus óók gewoon de bijbel gehoorzamen in wat die over het gemeente-zijn zegt. De bijbel leert dat de

gemeente *priesterdienst* moet verrichten. Dat moeten we dus gewoon doen!

Een valkuil is dat we denken dat het hopeloos is om ons aan de voorschriften van de bijbel te houden, 'omdat het toch niet meer als in de begintijd wordt'. De teruggekeerde Joden hadden dat ook kunnen denken. Maar toen ze met de herbouw van het altaar begonnen, merkten ze dat God hen zegende! Datzelfde geldt vandaag nog steeds: Zou God christenen die gemeente willen zijn zoals de bijbel dat zegt, niet zegenen?

Laten we daarom Gods voorschriften gewoon gehoorzamen en God in onze samenkomsten ook daadwerkelijk offers brengen!

We hebben nu het principe van de 'eenheid' van de gemeente besproken. Voordat we zullen nagaan wat de bijbel verder over onze samenkomsten zegt, moeten we het nog over het tweede principe hebben, de 'heiligheid'. Daarvoor wil ik je op een gedeelte uit 2 Timotheüs 2 wijzen, waar Paulus heel belangrijke aanwijzingen geeft over hoe je nog gemeente kunt zijn in dagen van verval.

Vaten in het huis van God

In het vorige hoofdstuk hebben we gezien dat de gemeente een 'huis' is waaraan mensen meebouwen. En in de loop van de tijd is er inderdaad heel wat gebouwd, zoveel zelfs dat de gemeente tot een 'groot huis' huis geworden is.

Echter, in hun enthousiasme hebben de christenen helaas niet altijd goed materiaal aangedragen. Lees maar:

In een groot huis nu zijn niet alleen gouden en zilveren vaten, maar ook houten en aarden vaten; en sommige wel tot eer, maar andere tot oneer.

(2 Timotheüs 2:20)

De ‘vaten’ die hier genoemd worden, stellen christenen voor (zie Handelingen 9:15), die op twee manieren worden onderverdeeld:

- *Naar hun materiaal:* Er zijn zowel ‘gouden en zilveren vaten’ als ‘houten en aarden vaten’. De eerste soort vaten stellen de ware gelovigen voor (goud, zilver), en de tweede soort de naamchristenen (hout, aarde; vergelijk hierbij 1 Korinthiërs 3:12–15).
- *Naar hun nut:* Er zijn zowel ‘vaten tot eer’ als ‘vaten tot oneer’. De eerste groep vaten zijn vaten die nuttig gebruikt kunnen worden en het huis dus opsieren. Deze vaten stellen gelovigen voor die God kan gebruiken. De tweede groep vaten is niet nuttig. Ze stellen misschien ook wel gelovigen voor, maar God kan ze niet gebruiken omdat ze bijvoorbeeld in zonde leven.

De eerste vraag die je nu kunt stellen, is: “Hoe weet ik welke christenen rondom mij ‘gouden vaten’ zijn, dus ware gelovigen, en welke christenen ‘aarden vaten’, dus naamchristenen?”

Deze vraag is simpel te beantwoorden: Dat kún je niet weten! Wij kunnen namelijk nooit in het hart van andere mensen kijken. Oké, als iemand heel veel vloekt en met het geloof spot, is het wel erg waarschijnlijk dat dat géén

gelovige is. Maar omgekeerd, je kunt nooit zeker weten of iemand die elke zondag naar de kerk gaat, wel een echte gelovige is.

Maar gelukkig: dat hoeft ook niet! Wij hoeven niet in andermans hart te kijken, want dat doet God wel! (zie 1 Samuël 16:7). Daarom voegt Paulus eraan toe dat niet *wij*, maar '*de Heer* hen die de zijnen zijn, kent' (2 Timotheüs 2:19).

Nu een andere vraag: "Kun je dan wel van je medechristenen zeggen of ze 'vaten tot eer' of 'vaten tot oneer' zijn?"

Op deze vraag is wel een antwoord mogelijk. We kunnen niet precies weten of iemand een gelovige *is*, maar we kunnen wel zeggen of iemand als een gelovige *leeft*. Aan iemands leven kun je zien of hij een 'vat tot eer' is.

Christenen die in zonde leven, zijn 'vaten tot oneer', ongeacht of ze ware gelovigen zijn of niet. Ze leven tot oneer van God. Maar ook christenen die met zulke personen in nauw contact staan, kunnen vaten tot oneer zijn! Dat zegt Paulus tenminste:

Als dan iemand zich van deze vaten reinigt, zal hij een vat zijn tot eer, geheiligd, bruikbaar voor de Meester, tot alle goed werk toebereid.

(2 Timotheüs 2:21)

Alleen christenen die niet met 'deze vaten' in verbinding staan, maar zich daarvan 'gereinigd' hebben, kan God kennelijk gebruiken. Toen Paulus dit aan Timotheüs

schreef, doelde hij waarschijnlijk op bepaalde dwaalleraars (zie vers 16–18). Zolang het zulke mensen toegestaan was in de gemeente te komen, waren de christenen in die gemeente blijkbaar ‘vaten tot oneer’, en dus onnuttig!

Daarom gaf Paulus Timotheüs de opdracht zich van die ‘vaten’, dus van die dwaalleraars, te ‘reinigen’. Of, zoals hij het verderop zegt: ‘Wend je van dezen af!’ (2 Timotheüs 3:5). Timotheüs moest niet alleen zélf niet zondigen, maar hij moest ook afstand houden van de zonde in het leven van ándere christenen!

‘Verbinding’ met zonde

Als christen mag je dus niet met openlijke zonde in contact staan. Dat betekent dat je jezelf nooit zó met iemand die in zonde leeft, mag inlaten, dat je daardoor eigenlijk voor die zonde *medeverantwoordelijk* wordt.

Als bijvoorbeeld iemand in jouw gemeente openlijk dwaalleer verkondigt, of in een erge zonde leeft, en je zegt er niets van, maar je bent wel z’n beste vriend, dan ben jij in Gods ogen óók voor die zonde verantwoordelijk. En dan ben jij dus óók door die zonde verontreinigd! Maar de Heer Jezus wil juist dat je ‘heilig’ bent, afgezonderd van zonde: ‘Laat ieder die de naam van de Heer noemt, zich onttrekken aan ongerechtigheid!’ (2 Timotheüs 2:19).

De Heer Jezus kan je blijkbaar alleen gebruiken als je ten eerste zélf niet gezondigd hebt, en ten tweede ook geen ‘verbinding’ (dus: intiem contact) hebt met mensen die in zonde leven of die dwaalleer verkondigen.

Om deze laatste reden waarschuwt de apostel Johannes:

Als iemand tot u komt en deze leer [over de Heer Jezus] niet brengt, ontvangt hem niet in uw huis en begroet hem niet. Want wie hem begroet, heeft gemeenschap met zijn boze werken.

(2 Johannes 10–11)

Lees 1 Korinthiërs 5:11–13 nog maar eens. Daar zei Paulus dat wij ‘geen omgang moeten hebben’ met christenen die bijvoorbeeld vrije sex voorstaan, lasteren, steeds dronken zijn of stelen. We mogen met hen ‘zelfs niet eten!’ Want als we dat wél doen, hebben we ‘gemeenschap met hun boze werken’ en worden wij nutteloos voor God!

Natuurlijk, als Paulus dit zegt, bedoelt hij niet dat je als christen alleen maar met andere christenen zou mogen omgaan. De meeste mensen die je op straat tegenkomt, zijn immers ongelovigen. Omdat ze zich niet bekeerd hebben, leven ze in zonde. Maar Paulus spreekt niet over de *wereld*, maar over de *gemeente* (zie 1 Korinthiërs 5:9–10).

In zekere zin hóórt zonde bij de mensen in de *wereld*, want de wereld ligt in de macht van de satan (zie 1 Johannes 5:19). Maar de *gemeente* is Gods heilige woonplaats op aarde. Daarom past zonde niet bij christenen. Als een christen in een plaatselijke gemeente toch in openlijke zonde leeft, en niet getuchtigd wordt, wordt de hele gemeente daardoor als het ware ‘onrein’. De christenen in die gemeente zijn dan voor die zonde

medeverantwoordelijk, omdat ze die zonde niet veroordelen.

Je zou kunnen zeggen dat de gemeente zich dan met zonde 'verbindt'. Het betreft immers een bewuste *eenmaking* met zonde: Als in een gemeente iemand in zonde leeft, en de gemeente *weet* dat, maar treedt er toch niet tegen op, dan houdt God óók de gemeente voor die zonde verantwoordelijk! Als christen kun je in zo'n geval niet doen alsof je neus bloedt. Zonde 'verontreinigt', als je er tenminste niet tegen optreedt. Zó erg is zonde in Gods oog, want zó heilig is God, die in de gemeente woont!

Dit was al zo in de tijd van het Oude Testament, want een Israëliet moest bijvoorbeeld al een offer brengen als hij een vloek hoorde, maar er niets van zei (zie Leviticus 5:1). En als hij met iets onreins in aanraking gekomen was, was hij daardoor ook zelf onrein geworden (zie Haggai 2:14), en mocht hij niet meer van het vredeoffer eten (zie Leviticus 7:21). Zo kunnen wij ook verontreinigd worden als we zonde in de gemeente toestaan.

Heiligheid

Wat Paulus in 2 Timotheüs 2 zegt, is daarom heel belangrijk. Want als er in jouw gemeente mensen zijn die eigenlijk als een 'boze' moesten worden uitgesloten, dan wordt de hele gemeente daardoor verontreinigd!

Al zulke 'christenen' behoren daarom onmiddellijk uit de gemeente worden weggedaan. Dat gebiedt 1 Korinthiërs 5 tenminste. Maar het lijkt wel of Paulus een beetje in onze

tijd gekeken heeft, want vandaag is de christenheid een 'groot huis' geworden met van alles en nog wat erin. In de kerken bevinden zich gelukkig veel gelovigen. Maar er zijn helaas ook veel ongelovigen, veel naamchristenen. Die hadden natuurlijk nooit toegelaten moeten worden, maar nu ze er zijn, krijg je ze waarschijnlijk niet meer weg.

Wat moet je dan doen?

De oplossing van Paulus is eenvoudig: Als jouw gemeente zo 'verontreinigd' is, dat het niet langer mogelijk is om 'de boze uit je midden weg te doen', dan moet je er zelf uitstappen! Je moet je 'onttrekken aan ongerechtigheid', zodat je op een afgezonderde plaats de Heer kunt dienen, samen met andere christenen die zich óók 'gereinigd' hebben:

Als dan iemand zich van deze vaten reinigt, zal hij een vat zijn tot eer, geheiligd, bruikbaar voor de Meester, tot alle goed werk toebereid. ontvlicht de begeerten van de jeugd en jaag naar gerechtigheid, geloof, liefde en vrede met hen die de Heer aanroepen uit een rein hart.

(2 Timotheüs 2:21–22)

Zie je wat er gebeurt? Als je de Heer hierin gehoorzaamt, zul je andere christenen tegenkomen, die zich óók hebben afgezonderd, omdat er in hun vroegere gemeente eveneens zonde was. Samen met hen mag je 'de Heer aanroepen uit een rein hart'.

Ditzelfde staat in 2 Korinthiërs 6:14–18:

Gaat niet met ongelovigen onder een ongelijk juk. Want wat hebben gerechtigheid en wetteloosheid met elkaar te maken? Of licht met duisternis? Of Christus met Belial [een boze geest]? Of een gelovige met een ongelovige? welke overeenstemming heeft Gods tempel met de afgoden? Want wij zijn de tempel van de levende God, zoals God gezegd heeft: 'Ik zal onder hen wonen en wandelen, en Ik zal hun God zijn en zij zullen mijn volk zijn'. Daarom, weg uit hun midden en scheidt u af, zegt de Heer, en raakt niet aan wat onrein is, en Ik zal u aannemen; en Ik zal u tot Vader zijn, en u zult Mij tot zonen en dochters zijn, zegt de Heer de Almachtige.

God kan alleen bij ons wonen als we niet met zonde in verbinding staan.

Zo dadelijk zullen we zien dat de Heer Jezus graag in ons midden wil zijn als wij als gemeente samenkomen. Maar dan moet Hij daar wel aanwezig *kunnen* zijn. En dat kan Hij niet als er christenen zijn die in zonde leven.

In de gemeente moet elke openlijke zonde geoordeeld worden. Degene, die gezondigd heeft, moet zijn zonde belijden, of, als hij dat weigert, uit de gemeente worden weggedaan. Als dit niet gebeurt en er dus wél zonde in een gemeente is, geldt voor ons de opdracht om zelf weg te gaan. De Heer Jezus kan er dan namelijk óók niet zijn.

Als de Heer Jezus niet meer in een gemeente kan zijn, maar buiten staat en aan de deur moet kloppen – zoals dit

bij de gemeente in Laodicéa het geval was (zie Openbaring 3:20) – dan hebben ook wij niets meer in zo'n gemeente te zoeken. In dat geval klinkt de oproep: 'Laten wij tot Hém uitgaan...' (Hebreeën 13:13).

Nogmaals eenheid en heiligheid

Je ziet dus dat de bijbel twee belangrijke principes geeft waaraan elke (plaatselijke) gemeente moet voldoen.

Aan de ene kant vormt de gemeente een *eenheid*. Er is geen verschil tussen gelovigen uit de ene of de andere kerk, want we behoren allemaal tot de ene gemeente van de Heer Jezus. Wat dit betreft, moeten we dus alle ware gelovigen die 'onze' kerk binnenstappen, aan het Avondmaal toelaten.

Maar aan de andere kant moet de gemeente ook *heilig* zijn. En dat kan betekenen dat je sommige gelovigen niet toelaat omdat ze in zonde leven. Of omdat ze met zonden van anderen 'verbonden' zijn (dus op de één of andere manier voor die zonden medeverantwoordelijk kunnen worden gehouden). Dat kan bijvoorbeeld gebeuren als ze een belangrijke plaats in een kerk innemen waar openlijk dwaalleer gepredikt wordt.

Zo zie je dat je aan de ene kant de eenheid van de gemeente moet *erkennen*, maar aan de andere kant jezelf van zonde moet *afgescheiden* moeten houden. Dat is de moeilijke opdracht voor de gemeente in deze tijd!

Tot mijn naam...

Een belofte van de Heer Jezus

Een belangrijke tekst over hoe je als gemeente moet samenkomen, staat in Mattheüs 18:20:

*Waar twee of drie tot mijn naam vergaderd zijn,
daar ben ik in hun midden.*

Deze tekst volgt direct op de aanwijzingen van de Heer Jezus over hoe de gemeente moet handelen als een christen gezondigd heeft. Toen we dit gedeelte bespraken hebben we gezien, dat een christen die zijn zonden niet belijdt, uit de gemeente moet worden weggedaan en dat God het besluit van die gemeente erkent.

Maar ik heb je nog niet verteld waaróm God daarmee instemt. Want zeker in onze tijd kun je je afvragen of de gemeente, zo verdeeld als die is, nog wel gezag heeft.

Welnu, de Heer Jezus zegt dat de gemeente kan 'binden' en 'ontbinden', *omdat Hij zelf in het midden van de gemeente aanwezig is*. Dáárom heeft gemeente gezag op aarde!

Laten we deze tekst eens in detail bekijken.

Waar twee of drie vergaderd zijn

Mattheüs 18:20 begint met: 'Waar twee of drie vergaderd zijn...'

Dit 'vergaderd zijn' verwijst duidelijk naar het bij elkaar komen van een *plaatselijke gemeente* (zie vers 17). Het is

niet zomaar een ontmoeting van een aantal christenen (bijvoorbeeld om samen te bidden of een bijbelstudie te houden), maar het gaat om een samenkomst van de *hele gemeente*, dus bijvoorbeeld om als gemeente te bidden (zie vers 19; vergelijk 1 Korinthiërs 11:18).

Er staat immers niet ‘waar twee of drie bij elkaar zijn...’, maar ‘waar twee of drie *vergaderd* zijn...’. De christenen *worden* bij elkaar gebracht. Degene, die hen bij elkaar brengt, is natuurlijk de Heilige Geest. Daarom kan dit vers alleen op een samenkomst van de gemeente slaan, zoals Paulus ook in 1 Korinthiërs 5:4 aangeeft:

...als u en mijn geest vergaderd zijn met de kracht van onze Heer Jezus.

De reden dat christenen bij elkaar komen is niet omdat ze over bepaalde onderwerpen hetzelfde denken, of omdat ze lid zijn van dezelfde kerk. Maar ze komen bij elkaar omdat ze door het werk van de Heer Jezus aan elkaar verbonden zijn. Ze behoren tot dezelfde gemeente, ‘het lichaam van Christus’. De Heilige Geest wil ons deze ‘eenheid van het lichaam’ laten beleven.

De Heer Jezus spreekt niet over honderd of duizend christenen die bij elkaar komen, maar over *twee of drie*. Dat is het kleinste aantal dat je als gemeente kunt hebben (in je eentje kun je immers niet ‘bij elkaar’ komen).

Dit is belangrijk, want het betekent dat de belofte van dit vers nog steeds kan gelden, ook nu de gemeente zo verdeeld is! De Heer Jezus kijkt niet naar het *aantal* christenen dat bij elkaar komt, maar naar het *doel* waarvoor

ze samenkomen. Daarom vervolgt dit vers met de woorden 'tot mijn naam'.

Tot mijn naam

De Heer Jezus wil dat de 'twee of drie' met een heel bijzonder doel bij elkaar komen: Niet als 'kerk-zus' of 'gemeente-zo', maar 'tot zijn naam'.

Wat wordt hiermee bedoeld?

Ten eerste betekent de uitdrukking 'mijn naam' hier: 'Mijzelf'. Iemands *naam* geeft immers aan wie iemand *is*. Daarom spreekt de bijbel soms over 'de Naam', terwijl de Heer Jezus zelf bedoeld wordt (zie Handelingen 5:41). Als de Heer Jezus 'tot mijn naam' zegt, bedoelt Hij dus 'tot Mijzelf'.

Ten tweede moeten we nagaan wat het woordje 'tot' betekent. In veel bijbelvertalingen staat in plaats van 'tot mijn naam': 'in mijn naam', maar de eerste vertaling is beter, omdat deze woorden een *bedoeling* aangeven. De Heilige Geest wil ons niet zomaar bij elkaar brengen, maar het moet 'tot de Heer Jezus' zijn.

Dit 'tot mijn naam' houdt drie dingen in:

- De Heer Jezus is de *reden* van onze komst (we komen 'om Hem'). Omdat de Heer Jezus onze zonden gedragen heeft, komen we bij elkaar. We willen Hem danken en door het vieren van het Avondmaal aan Hem denken.

- De Heer Jezus is het *doel* van onze komst (we komen 'voor Hem'). We komen niet voor onszelf bij elkaar, maar voor de Heer Jezus. We willen bij Hem zijn!
- We erkennen dat de Heer Jezus degene is die *gezag* over ons heeft, ook in de gemeente (we laten ons leiden 'door Hem'). In de gemeente heeft Hij het voor het zeggen. Daarom bepalen we niet zelf hoe de samenkomst verloopt, maar laten we dat aan Hem over.

Samengevat: Als we als gemeente bij elkaar zijn, moet de Heer Jezus centraal staan!

Daar ben Ik in hun midden

Als we 'tot zijn naam' bij elkaar zijn, geeft de Heer Jezus ons de belofte dat Hij in ons midden wil zijn.

In het laatste vers van het evangelie van Mattheüs belooft de Heer Jezus: 'Zie, Ik ben met u, alle dagen tot aan de voleinding van de eeuw' (Mattheüs 28:20). Hij is altijd bij ons, waar we ook zijn, en helpt ons als we van Hem getuigen (zie vers 19). Deze belofte is aan elke christen persoonlijk gegeven, en heeft dus niets met het samenkomen als gemeente te maken.

Maar de belofte van Mattheüs 18 stijgt hier nog bovenuit. De Heer Jezus is niet alleen altijd *met* ons. Als we als gemeente bij elkaar zijn, is Hij ook *bij* ons: Hij is dan persoonlijk in ons midden! Als we 'tot zijn naam' samenkomen, wil Hij zelf het middelpunt vormen, zoals de discipelen op de paasmorgen óók ondervonden:

Toen het dan avond was op die eerste dag van de week, kwam Jezus, ging in het midden staan en zei tot hen: 'Vrede zij ul'. En toen Hij dit had gezegd, toonde Hij hun zijn handen en zijn zijde. De discipelen dan verblijdden zich toen zij de Heer zagen.

(Johannes 20:19–20)

Wat een geweldige belofte! Met hoe weinig we ook zijn – twee of drie is al genoeg! – en waar we ook zijn, als we als gemeente rondom de Heer Jezus samenkomen, is Hij in het midden!

Ook vandaag is het nog mogelijk om als gemeente samen te komen op de manier die de bijbel hier noemt. We moeten dan geen eigen regels opstellen, maar eenvoudig bij elkaar komen 'rondom de Heer Jezus'.

Dit betekent aan de ene kant dat we alle gelovigen die bij ons komen, in onze samenkomst toelaten – want alle ware gelovigen horen bij het 'lichaam van Christus'; maar aan de andere kant moeten we ervoor waken dat ongelovigen of christenen die in zonde leven toegelaten worden – want dan kan de Heer Jezus ook niet bij ons zijn. En of we nu met veel of weinig christenen bij elkaar zijn, de Heer Jezus is er wél. En dat is toch genoeg?

De samenkomsten van de gemeente

Drie soorten samenkomsten

De eerste christenen kenden drie soorten samenkomsten. Of in ieder geval kwam de gemeente vroeger om minstens drie redenen bij elkaar:

- Ze vierden regelmatig het *Avondmaal*. Juist hierdoor worden christenen eraan herinnerd wat de Heer Jezus voor hen heeft gedaan. De tekenen van brood en wijn vormen vaak de aanleiding voor het verrichten van onze *priesterdienst*: We brengen God en de Heer Jezus onze offers van lof en dank. Dit is dus de *eredienst*.
- Daarnaast kenden de eerste christenen ook samenkomsten waarin zij iets *ontvingen*: God sprak tot hen door de bijbel heen. Dit noemen we *woordbediening*.
- En ten derde hielden ze ook samenkomsten om te *bidden*, de *bidstonden*. Er is immers veel om als gemeente voor te bidden.

Lees Handelingen 2:42 nog maar eens:

Zij nu bleven volharden in de leer van de apostelen en in de gemeenschap, de breking van het brood en in de gebeden.

Met de 'leer van de apostelen' wordt bedoeld dat de eerste christenen gezamenlijk de bijbel bestudeerden, terwijl de apostelen hun uitleg gaven. De 'breking van het brood' verwijst natuurlijk naar het Avondmaal, terwijl de uitdrukking

de 'gebeden' aangeeft dat ze ook bidstonden kenden. Als vierde wordt nog de 'gemeenschap' genoemd. Hieronder wordt de grote verbondenheid verstaan die de eerste christenen met elkaar voelden. Ze behoorden tot dezelfde gemeente, het ene lichaam, en brachten dat in de praktijk!

We zullen de drie samenkomsten van de eerste christenen stuk voor stuk bespreken.

De eredienst¹

Je zou jezelf de vraag kunnen stellen: 'Als de Heer Jezus in het midden van de gemeente is, wat doet Hij daar dan?'

Op deze vraag zijn twee antwoorden.

Het eerste is dat de Heer Jezus zichzelf aan ons laat zien. Dat deed Hij ook op de paasmorgen aan de discipelen: 'Hij toonde hun zijn handen en zijn zijde' (Johannes 20:20). Bij de kruisiging waren er spijkers door zijn handen geslagen, terwijl zijn zijde later met een speer doorboord werd (zie Johannes 19:34). De discipelen werden dus herinnerd aan wat de Heer Jezus op het kruis voor hen had gedaan: Hij wilde hun zonden dragen!

Ditzelfde doet de Heer Jezus ook bij ons. Als Hij op zondag in ons midden is, toont Hij zichzelf aan ons. Niet letterlijk, maar wel figuurlijk: Het avondmaalsbrood herinnert ons eraan hoe Hij voor ons gestorven is, terwijl de wijn een

¹ Zie voor de betekenis van het Avondmaal ook hoofdstuk 6 van mijn boekje *Voor wie leef je?*

symbool is van zijn bloed dat voor onze zonden moest vloeien:

In de nacht waarin de Heer Jezus werd overgeleverd, nam Hij brood; en nadat Hij gedankt had, brak Hij het en zei: 'Dit is mijn lichaam, dat voor u is; doet dit tot mijn gedachtenis'. Evenzo ook de drinkbeker na de maaltijd, en Hij zei: 'Deze drinkbeker is het nieuwe verbond in mijn bloed; doet dit, zo dikwijls u die drinkt, tot mijn gedachtenis'. Want zo dikwijls u dit eet en de drinkbeker drinkt, verkondigt u de dood van de Heer, totdat Hij komt.

(1 Korinthiërs 11:23–26)

De Heer Jezus is dus als het ware de gastheer bij het Avondmaal. Hij geeft ons het brood en de wijn aan en wijst daardoor op zichzelf, op hoe Hij voor onze zonden gestorven is. Denk je niet dat wij ons dan net als de discipelen gaan 'verblijden'? (Johannes 20:20).

Daarmee komen we bij het tweede wat de Heer Jezus doet als Hij in ons midden is: Hij wil bij ons horen (Hij noemt ons zelfs zijn broeders!) en gaat samen met ons God prijzen:

Daarom schaamt Hij zich niet hen broeders te noemen en zegt: 'Ik zal uw [dus Gods] naam aan mijn broeders verkondigen; in het midden van de gemeente zal Ik u lofzingen'.

(Hebreeën 2:11–12)

Nu begrijp je waarom het Avondmaal een ideaal moment is om onze *priesterdienst* te verrichten: Als we door de symbolen van brood en wijn onder de indruk raken van de liefde van de Heer Jezus en de grootheid van God, gaan we vanzelf God onze offers van lof en dank brengen!

Nu komen we bij nog een tweede betekenis van het brood en de wijn van het Avondmaal. Aan de ene kant herinneren ze ons aan het lichaam en het bloed van de Heer Jezus. Maar aan de andere kant, als we als gelovigen bij elkaar zijn, herinnert het brood óók aan de eenheid van de gemeente, terwijl de wijn een beeld is van de 'gemeenschap' die wij als christenen met elkaar en met de Heer Jezus mogen beleven (zie ook 1 Johannes 1:3). Paulus zegt dit zo:

De drinkbeker der zegening die wij zegenen, is die niet de gemeenschap van het bloed van Christus? Het brood dat wij breken, is dat niet de gemeenschap van het lichaam van Christus? Want wij, de velen, zijn één brood, één lichaam; want wij allen nemen deel aan het ene brood.

(1 Korinthiërs 10:16–17)

Zoals het avondmaalsbrood uit heel veel tarwekorrels gemaakt is, zo bestaat de gemeente uit heel veel gelovigen, niet alleen die uit jouw kerk, maar uit alle gelovigen over de hele aarde. En jij mag ook een stukje van de gemeente, het 'lichaam van Christus', vormen!

Als de Heer Jezus in ons midden is, wil Hij ons ook aan deze eenheid van de gemeente herinneren. De gemeente is

zijn gemeente. Hij hield zoveel van haar, dat Hij wilde sterven om de gemeente tot zijn bruid te kunnen maken!

Je begrijpt dat de viering van het Avondmaal een aanleiding vormt om God te gaan prijzen. De dienst wordt dan vanzelf een 'eredienst', een samenkomst waarin we God als *priesters* naderen!

Hoe vaak moeten we het Avondmaal vieren?

Voordat we het over de andere samenkomsten gaan hebben, wil ik je nog twee dingen over het Avondmaal zeggen. Het eerste gaat over *hoe vaak* je het Avondmaal moet vieren, en het tweede over *wie* dat mogen doen.

Allereerst de eerste vraag: Hoe vaak moet je het Avondmaal vieren? Is vier keer per jaar voldoende? Of eens per maand? Of is het beter om het elke week te doen?

Ik denk dat we de vraag beter iets anders kunnen stellen. Niet: 'Hoe vaak *moeten* we het Avondmaal vieren?' Maar: 'Hoe vaak *mogen* we het vieren?' Het is immers geen *plicht*, maar een *gunst*!

In de nacht voordat de Heer Jezus aan het kruis voor onze zonden zou sterven, heeft Hij zelf het Avondmaal ingesteld. Hij zei daarbij: 'Doet dit tot mijn gedachtenis' (Lukas 22:19). De Heer Jezus wilde dus dat we steeds aan Hem zouden denken. Paulus herhaalde deze wens van de Heer Jezus (zie 1 Korinthiërs 11:24) en voegde er zelfs aan toe: 'zo dikwijls u dit doet...' (vers 26). Hij ging er blijkbaar van uit dat de christenen het zéér vaak doen!

Dit hebben we trouwens ook van de eerste christenengemeente! in de begintijd gelezen:

Zij nu bleven volharden in de breking van het brood.

(Handelingen 2:42)

En in Handelingen 20:7 staat:

Toen wij nu op de eerste dag van de week vergaderd waren om brood te breken...

Elke zondag – voor christenen is dit niet de *laatste* maar de *eerste* dag van de week, want de Heer Jezus stond op een zondag uit de dood op! – kwamen de eerste christenen blijkbaar bij elkaar ‘om brood te breken’. Hun doel was met elkaar het Avondmaal te vieren. Het vormde kennelijk het hoogtepunt van hun wekelijkse samenkomst!

Al met al geeft de bijbel genoeg aanwijzingen om het Avondmaal elke week te vieren. Elke week mogen we op deze bijzondere manier aan de Heer Jezus denken en van zijn liefde onder de indruk komen! En voor het geval je denkt, dat dit alleen voor de begintijd gold, in 1 Korinthiërs 11:26 staat dat we het Avondmaal mogen vieren ‘totdat Hij komt’. Totdat de Heer Jezus ons komt ophalen, mogen we steeds weer het Avondmaal vieren. Maar straks zal het niet meer nodig zijn, want als Hij terugkomt, zullen we Hem met onze eigen ogen kunnen zien en hebben we de symbolen van brood en wijn niet meer nodig!

Wie mogen het Avondmaal vieren?

De tweede vraag gaat over *wie* het Avondmaal mogen vieren. Zijn dat alleen volwassenen of mogen kinderen er ook aan deelnemen?

Om te beginnen, het Avondmaal is natuurlijk alleen voor gelovigen. De Heer Jezus heeft het namelijk ingesteld om aan Hem te denken. Ongelovigen hebben geen deel aan het verlossingswerk van de Heer Jezus, zodat zij er uiteindelijk ook niets van kunnen begrijpen.

Verder kunnen christenen die in zonde leven en uitgesloten zijn, er evenmin aan deelnemen. Het Avondmaal vormt de meest 'intieme gemeenschap' die christenen op aarde met elkaar en met de Heer Jezus kunnen hebben. Daar past natuurlijk geen zonde bij.

Ten slotte dan de vraag of kinderen eraan mogen deelnemen. Als Paulus het over het Avondmaal heeft, zegt hij: 'Ik spreek als tot verstandigen: beoordeelt u wat ik zeg' (zie 1 Korinthiërs 10:15). Hieruit kunnen we opmaken dat alleen zij die de betekenis van het Avondmaal kunnen begrijpen, daaraan mogen deelnemen. En ik denk dat kleine kinderen dat niet kunnen.

Wat dit laatste betreft, alle christenen die het Avondmaal vieren, moeten zich goed bewust zijn van wat ze doen. Het is immers geen gewone maaltijd (wat sommige Korinthiërs blijkbaar wél dachten...; zie 1 Korinthiërs 11:20–22). Paulus zegt dat iemand die het Avondmaal eet alsof het een gewone maaltijd is, het 'onwaardig eet' en dus 'schuldig is aan het lichaam en bloed van de Heer' (vers 27).

Daarom moet iedereen 'zichzelf beproeven' (zie vers 28). Dit betekent niet dat je je eindeloos moet afvragen of je wel goed genoeg geloofd. Maar het betekent dat je met grote eerbied aan het Avondmaal moet deelnemen. En als je bijvoorbeeld met iemand ruzie hebt, moet je dat eerst goedmaken (zie Mattheüs 5:23–24). Bij het Avondmaal is de Heer Jezus immers de gastheer!

De woordbediening

Nu komen we bij een ander soort samenkomst: de woordbediening. Het doel hiervan is niet om God iets te *geven* (zoals de offers die wij als priesters tijdens de eredienst brengen), maar we komen om iets *ontvangen*, namelijk onderwijs over de bijbel. Nu is het dus God die óns iets geeft.

Deze samenkomst om de bijbel te bestuderen is even belangrijk als de eredienst. We kunnen God immers alleen offers van lofoffers! van lof en dank en dank brengen als we ook *iets* hebben om te geven. Onze offers moeten we eerst 'verzamelen'. En daarvoor is het nodig dat we de Heer Jezus steeds beter leren kennen. Dat gebeurt als we door de week de bijbel lezen. Maar ook de woordbediening helpt ons hierbij, want als de bijbel voor ons wordt uitgelegd, gaan we meer van het werk van de Heer Jezus begrijpen, waardoor we ook meer offers zullen kunnen brengen. We hebben dan immers meer om de Heer Jezus voor te danken.

De apostelen vonden de prediking ook heel belangrijk. Het was, zoals ze zelf zeiden, hun voornaamste taak:

Wij echter zullen volharden in het gebed en in de bediening van het Woord.

(Handelingen 6:4)

Zo lees je dat de eerste christenen *onderwezen* werden: 'En het gebeurde, dat zij [Barnabas en Paulus] een heel jaar in de gemeente [in Antiochië] bijeenkwamen en een aanzienlijke menigte leerden' (Handelingen 11:26). Verder werden de christenen ook *vermaand*: 'Hij [Barnabas] vermaande allen met het voornemen van hun hart bij de Heer te blijven' (Handelingen 11:23). En ze werden ook *vertroost*: Judas en Silas 'vertroostten de broeders met vele woorden en versterkten hen' (Handelingen 15:32).

Anders gezegd: In de gemeente moet een plaats zijn waar gelovigen aan de ene kant onderricht krijgen over de bijbel, en aan de andere kant praktische aanwijzingen ontvangen over hoe je als christen moet leven. Het eerste kun je '*leer*' noemen, het tweede '*profetie*'.

Onder 'profetie' verstaan we dan niet 'het ontvangen van nieuwe openbaringen van God' (de bijbel is nu immers compleet), maar wat algemener: profetie! in deze tijd het 'spreken tot opbouw, vermaning en vertroosting' (zie 1 Korinthiërs 14:3). 'Profetie' is dus de toepassing van de bijbel op ons leven.

Tijdens de woordbediening krijgen we dus zowel 'theorie' als 'praktijk', zodat we beter in staat zijn om door de week als christenen te leven en God te eren.

De vrije uitoefening van gaven

Nu komen we bij de belangrijke vraag hoe zo'n samenkomst in de praktijk moet verlopen. Wie moet er bijvoorbeeld preken? De bijbel noemt immers nergens een ambt van 'predikant'. Maar iemand moet de dienst toch leiden?

Ik denk dat het antwoord heel simpel is: *De Heer Jezus leidt de dienst.*

We hebben al gezien dat 'tot zijn naam samenkomen' betekent dat de Heer Jezus gezag in de gemeente heeft. Net zoals Hij tijdens de eredienst in het midden van de gemeente aanwezig is om ons voor te gaan in het prijzen van God, is Hij er ook tijdens de woordbediening, maar dan om ons te onderwijzen en te bemoedigen. Dat doet Hij door middel van de 'gaven' die Hij aan de gemeente gegeven heeft (zie Efeziërs 4:11–12).

De Heer Jezus is degene die 'gezag' in de gemeente heeft. Hij moet tijdens de samenkomsten dan ook kunnen bepalen wie er wat zegt. In de regel gebruikt Hij hiervoor de gaven die Hij heeft gegeven. In de dienst mogen gelovigen dus de gaven gebruiken als de Heer Jezus daarvoor opdracht geeft.

De samenkomsten als gemeente vormen zo een plaats waar christenen hun gaven kunnen uitoefenen, tenminste als het gaven zijn die tijdens de samenkomsten uitgeoefend *kunnen* worden (in tegenstelling tot bijvoorbeeld het spreken in talen). Wat de woordbediening betreft, daarin gebruiken onder andere de leraars en de profeten hun

gave: De christenen met de gave van 'leraar' leggen de bijbel uit, terwijl gelovigen met de gave van 'profeet' de bijbel toepassen op ons dagelijks leven.

Maar dit betekent niet dat tijdens de samenkomsten alléén leraars en profeten spreken. Alle christenen mogen een bijdrage aan de dienst leveren, want ieder kan zijn eigen gave uitoefenen, als het maar 'tot opbouw' is. Dat is immers het uiteindelijke doel van de woordbediening:

Hoe is het dan, broeders? Wanneer u samenkomt, heeft ieder een psalm, heeft een leer, heeft een openbaring, heeft een taal, heeft een uitlegging: laat alles gebeuren tot opbouw.

(1 Korinthiërs 14:26)

Tijdens de samenkomsten moet er dus wel *orde* zijn. Bij de Korinthiërs was er juist *wanorde*. Zij praatten allemaal door elkaar heen en waren vergeten dat ze elkaar moesten 'opbouwen'. Daarom vermaande Paulus hen:

Laten twee of drie profeten spreken en laten de anderen het beoordelen. En als aan een ander die daar zit, iets geopenbaard wordt, de eerste zwijgen. Want u kunt allen, één voor één, profeteren, allen leren en vertroost worden. En de geesten van de profeten zijn aan de profeten onderworpen. Want God is niet een God van verwarring maar van vrede, zoals in alle gemeenten van de heiligen.

(1 Korinthiërs 14:29–33)

Zo zie je dus dat er tijdens de samenkomsten aan de ene kant een grote *vrijheid* is: Alle gelovigen mogen aan de dienst deelnemen. Maar tegelijkertijd wordt deze vrijheid ook *ingeperkt*, want alles moet ordelijk verlopen en natuurlijk tot eer van de Heer Jezus zijn. Daarom mag iemand alleen iets zeggen als hij denkt dat de Heer Jezus dat wil. Hij leidt de dienst immers!

Als we de samenkomsten zo laten verlopen, dus op de manier die de bijbel aangeeft, is het gevolg natuurlijk dat de Heer Jezus de dienst gaat zegenen. Door wat er gezegd wordt, raakt iedereen opnieuw van de liefde van de Heer Jezus onder de indruk. En iedereen ontvangt precies dátgene wat hij ook nodig had. En als er 'buitenstaanders' bij aanwezig zijn, worden ze eveneens getroffen door de woorden die de Heer Jezus, door de 'profeten' heen, spreekt, en ervaren ze dat de Heer Jezus zelf in het midden is:

Maar als allen profeteren en er komt een ongelovige binnen, dan wordt hij door allen overtuigd, door allen beoordeeld; het verborgene van zijn hart wordt openbaar, en dus zal hij op zijn aangezicht neervallen en God aanbidden en verkondigen dat God werkelijk onder u is.

(1 Korinthiërs 14:24–25)

De bidstond

De derde soort samenkomst die de eerste christenen kenden, was de bidstond. In de woordbediening spreekt

God tot ons, door de bijbel heen, maar in de bidstond, net als in de eredienst, spreken wij tot God. Tijdens de eredienst brengen wij Hem onze dank, maar tijdens de bidstond vertellen wij God wat ons bezighoudt en waar we zijn hulp bij nodig hebben.

Zoals gezegd hielden de christenen in de begintijd ook bidstonden. De gemeente is zelfs tijdens een bidstond ontstaan! Nadat de Heer Jezus naar de hemel was gegaan en de Heilige Geest beloofd had, 'volhardden zij [de apostelen] eendrachtig in het gebed' (Handelingen 1:14). Tijdens een dergelijke 'gemeenschappelijke bijeenkomst' kwam de Heilige Geest op aarde en werd de gemeente gevormd (zie Handelingen 2:1-4).

Het boek Handelingen noemt nog meer bidstonden. In Handelingen 4:24 wordt bijvoorbeeld beschreven hoe de eerste christenen 'eendrachtig hun stem tot God verhieven' en om vrijmoedigheid baden. En toen Petrus in de gevangenis zat, 'werd door de gemeente voor hem vurig een gebed tot God gedaan' (Handelingen 12:5), waarop God Petrus bevrijdde (vers 6-17). Bij de uitzending van Barnabas en Paulus werd eveneens een bidstond gehouden (Handelingen 13:3), terwijl de gemeente van Tyrus een bidstond hield voordat Paulus hen verliet (Handelingen 21:5).

Aan de ene kant kun je dus persoonlijk bidden, bijvoorbeeld tijdens je stille tijd en voor het eten. Maar aan de andere kant kan de gemeente ook als geheel bidden. Als iemand het moeilijk heeft, kan de hele gemeente voor hem

voorbede doen; en als iemand blij is, kan de hele gemeente met hem danken. Ook tijdens de bidstond beleven we dus de 'eenheid' van de gemeente:

Als één lid lijdt, lijden alle leden mee; en als één lid wordt verheerlijkt, verblijden alle leden zich mee.

(1 Korinthiërs 12:26)

Voor bidstonden geldt natuurlijk eveneens dat ze ordelijk moeten verlopen. Alle christenen kunnen voorgaan in gebed, maar dat moet wel met 'verstand' gebeuren (1 Korinthiërs 14:15). Het moet onder andere voor iedereen verstaanbaar zijn, zodat de hele gemeente 'amen kan zeggen op uw dankzegging' (1 Korinthiërs 14:16).

In een bidstond bid je immers met elkaar. Elk gebed wordt wel door christen uitgesproken, maar de hele gemeente staat er telkens achter, wat uit het gezamenlijke 'amen' blijkt. En God beschouwt zo'n gebed dan inderdaad als afkomstig van de hele gemeente!

Samen gemeente-zijn

Zo zie je dus dat de gemeente om drie redenen bij elkaar komt: Allereerst om de Heer Jezus ervoor te danken dat Hij onze zonden wilde dragen. Ten tweede om samen de bijbel te bestuderen en om te luisteren naar wat God ons te zeggen heeft. En ten derde om alles wat ons bezighoudt, als gemeente in gebed bij God te brengen.

Uiteindelijk ligt hierin ook onze kracht als gemeente: We kunnen in de praktijk alleen écht gemeente-zijn als we, net

als de eerste christenen, ‘volharden in leer van de apostelen, in de breking van het brood en in de gebeden’ (Handelingen 2:42). Daardoor hebben we dan ‘gemeenschap’ met elkaar: We voelen ons met elkaar verbonden, want samen maken we deel uit van de wereldwijde, eeuwige gemeente van de Heer Jezus Christus!

Vragen om over na te denken:

- Welke rol speelt in jouw gemeente het principe van ‘heiligheid’? Anders gezegd: Zijn er in jouw gemeente christenen die wegens dwaalleer of wegens hun gedrag eigenlijk moesten worden uitgesloten?
- Wat staat in jouw gemeente centraal: De prediking van het Woord of de eredienst? Wordt het gezag van de Heer Jezus tijdens de diensten erkend?
- Hoe vaak wordt in jouw gemeente het Avondmaal gevierd? Wordt er tijdens de viering ook ‘priesterdienst’ verricht?
- Kan elke gelovige tijdens jullie samenkomsten zijn gaven uitoefenen? Dient alles wat er gezegd wordt, tot opbouwning?
- Hoe zijn de bidstonden bij jou in de gemeente? Kun je, als je ergens mee zit, dat aan jouw gemeente vertellen, zodat de hele gemeente voor jou gaat bidden? Wordt er ook ‘vurig’ gebeden?

5. De gemeente in onze tijd

In het vorige hoofdstuk hebben we gezien hoe de gemeente moet samenkomen. De Heer Jezus wil dan zelf in het midden zijn! Maar ook naar buiten toe hebben wij een verantwoordelijkheid, want de gemeente is in deze wereld een 'kandelaar'. Helaas is er vandaag nog maar weinig van dat 'licht' te zien. In dit hoofdstuk zullen we daarom nagaan hoe de Heer Jezus in deze tijd naar de gemeente kijkt. En verder zal ik je nog een paar adviezen geven als je met de vraag zit naar welke kerk je nu moet gaan.

Over christenen die slapen...

Het licht van de wereld

In deze donkere wereld, waar de mensen in de macht van de satan zijn, heeft God een gemeente. De wereld leeft voor zichzelf, maar de gemeente leeft voor de Heer Jezus. De mensen dienen de 'overste van deze wereld', de duivel (Johannes 12:31), maar de christenen dienen God.

De mensen van deze wereld leven in 'duisternis': ze kennen God niet. De satan, de 'god van deze eeuw' heeft hun gedachten verblind (2 Korinthiërs 4:4). Als zij zich niet bekeren, gaan ze verloren. Daarom moet hun het evangelie verteld worden, 'zodat zij zich bekeren van de duisternis tot het licht, en van de macht van de satan tot God, zodat zij vergeving van zonden ontvangen' (Handelingen 26:18). Het

is de taak van de gemeente om dit als een 'koninklijk priesterdom' te doen (zie 1 Petrus 2:9).

De christenen vormen 'lichtjes' in de duisternis van deze wereld. Zo vermaant Paulus in Filippiërs 2:15:

dat u onberispelijk en rein bent, onbesproken kinderen van God temidden van een krom en verdraaid geslacht, waaronder u schijnt als lichten in de wereld.

En ook de Heer Jezus heeft het zijn discipelen gezegd:

U bent het lichtlicht van de wereld van de wereld; een stad die op een berg ligt, kan niet verborgen zijn. Ook steekt men geen lamp aan en zet die onder de korenmaat, maar op de kandelaar, en zij schijnt voor allen die in het huis zijn. Laat zo uw licht schijnen voor het oog van de mensen, zodat zij uw goede werken zien en uw Vader die in de hemelen is, verheerlijken.

(Mattheüs 5:14–16)

We moeten dus én persoonlijk én als gemeente een 'licht' zijn in deze wereld: De mensen moeten aan ons kunnen zien dat we God dienen. En ze moeten van ons horen dat de Heer Jezus ook hen bij God wil brengen!

Het licht gedoofd

De gemeente is echter in de loop van de tijd in slaap gesukkeld. Het licht, dat de eerste christenen nog zo helder uitstraalden, is langzaam aan zwakker geworden. Van de

schitterende begintijd van de gemeente is niet veel meer over. Hoewel er nog steeds één gemeente is, de gemeente van God, hebben de christenen vele kerken gesticht. En omdat ze het met elkaar over van alles oneens zijn, is er van het 'licht' dat we moeten uitstralen, niet veel meer te zien.

De Heer Jezus heeft dit verval van de gemeente voorzien. Daarom vertelde Hij een gelijkenis over tien meisjes, vijf verstandige en vijf domme:

Dan zal het koninkrijk der hemelen gelijk zijn geworden aan tien meisjes die hun lampen namen en uitgingen, de bruidegom tegemoet. Vijf van hen waren dwaas en vijf wijs. Want de dwaze namen hun lampen, maar namen geen olie met zich mee; de wijze echter namen olie in hun kruiken met hun lampen. Toen nu de bruidegom uitbleef, werden zij allen slaperig en sliepen in. Maar te middernacht klonk een geroep: 'Zie, de bruidegom! Gaat uit, hem tegemoet!'

(Mattheüs 25:1–6)

De meisjes stellen natuurlijk de christenen voor, die op hun 'Bruidgom', de Heer Jezus, wachten. De Heer Jezus komt immers straks terug om zijn bruid te halen. Maar 'toen de bruidegom uitbleef', toen de Heer Jezus in de loop van de tijd steeds maar niet terugkwam, vielen de christenen in slaap.

In de begintijd was de gemeente levend en enthousiast, nu zijn de christenen 'slaperig', ongeïnteresseerd in de dingen

van God. Vroeger bruiste de gemeente van energie om het evangelie te prediken, maar tegenwoordig hebben veel christenen daar 'geen zin' meer in. Vroeger zag de gemeente vurig naar de terugkeer van de Heer Jezus uit, maar vandaag is de kerk ingedommeld en zijn de christenen vergeten dat de Bruidegom eraan komt...

In de kerken wordt wel gepreekt en het Avondmaal wordt gewoon gevierd. Maar nog maar weinig christenen brengen de grote taak van de gemeente in de praktijk: de Heer Jezus als priesters eren, Hem verwachten en tot die tijd een 'licht' zijn voor de mensen.

Nogmaals: Het lijkt er soms wel op alsof de kerk in 'slaap' is gevallen...

Maar de gelijkenis gaat verder. Plotseling klinkt de roep: 'Zie, de bruidegom! Gaat uit, hem tegemoet!'

De Heer Jezus wil dat wij 'waken', dat wij Hem als gemeente verwachten. Daarom is het de hoogste tijd om wakker te worden:

Ontwaak, u die slaapt, en sta op uit de doden, en Christus zal over u lichten!

(Efeziërs 5:14)

De wereld is 'dood', maar de gemeente 'slaapt'. Uiterlijk is er nauwelijks verschil, want geen van beiden verroert zich. Maar de gemeente moet juist anders zijn: Zij is het licht van deze wereld. Daarom moeten de christenen 'wakker' worden en doen wat er gedaan moet worden: De priesters moeten weer priesterdienst verrichten!

Gebrek aan olie

Door de roep dat de bruidegom kwam, schrokken de meisjes wakker:

Toen stonden al die meisjes op en brachten hun lampen in orde. De dwaze nu zeiden tot de wijze: 'Geeft ons van uw olie, want onze lampen gaan uit'. De wijze antwoordden echter: 'Nee, dan is er misschien niet genoeg voor ons. Ga liever naar de verkopers en koopt voor uzelf'. Toen zij echter wegingen om te kopen, kwam de bruidegom; en zij die gereed waren, gingen met hem naar de bruiloft, en de deur werd gesloten. Daarna kwamen ook de overige meisjes en zeiden: 'Heer, heer, doe ons open!' Hij antwoordde echter: 'Voorwaar, ik zeg u: Ik ken u niet!'

(Mattheüs 25:7–12)

Toen de meisjes hun lampen wilden aansteken, ontdekten de vijf domme meisjes dat ze helemaal geen olie bij zich hadden. En omdat ze die niet van de anderen konden lenen, moesten ze eerst nog olie proberen te kopen. Maar rond middernacht is dat best lastig. En tegen de tijd dat die meisjes weer terug waren, was de bruidegom al gekomen en de deur naar de bruiloftszaal inmiddels gesloten.

Wat bedoelt de Heer Jezus met dit laatste stukje?

De gelijkenis zegt niet dat de meisjes niet met de bruidegom mee mochten omdat ze in slaap waren gevallen.

Alle meisjes hadden immers geslapen. Het gaat om iets anders: Sommige meisjes hadden olie, maar anderen niet.

Olie is in de bijbel een bekend beeld van de Heilige Geest. Er zijn christenen die de Heilige Geest ('olie') wél bezitten en er zijn christenen die de Heilige Geest níet bezitten. De vijf wijze meisjes stellen dus échte gelovigen voor, maar de vijf domme meisjes zijn naamchristenen.

Die laatste christenen gaan óók naar de kerk en zeggen óók de Heer Jezus te verwachten, maar hebben nooit hun zonden beleden. Daarom bezitten ze de Heilige Geest niet. Ze zijn wel 'christen', maar ze horen niet bij de Heer Jezus. 'Als iemand de Geest van Christus [de Heilige Geest] niet heeft, die behoort Hem [de Heer Jezus] níet toe' (Romeinen 8:9). Tegen zulke christenen zal de Heer Jezus straks moeten zeggen: 'Ga weg van mij, want Ik ken jullie niet...'

Over tarwe en dolik

Zoals van de tien meisjes er vijf wél olie hadden, maar vijf niet, zo bestaan vandaag de meeste kerken uit zowel ware gelovigen als naamchristenen. Hierop doelde de Heer Jezus ook in een andere gelijkenis:

Het koninkrijk der hemelen is gelijk geworden aan een mens die goed zaad in zijn akker zaaide. Maar terwijl de mensen sliepen, kwam zijn vijand en zaaide dolik midden tussen de tarwe. Toen nu het graan opkwam en vrucht voortbracht, kwam ook de dolik te voorschijn.

(Mattheüs 13:24–26)

In deze gelijkenis is de 'akker' een beeld van de wereld, terwijl de 'zaaiër' de Heer Jezus voorstelt. De 'vijand' is natuurlijk de duivel, die 'toen de mensen sliepen', óók ging zaaien (zie Mattheüs 13:37–39).

Het zaad dat de Heer Jezus zaait, levert tarwe op. Dit 'goede zaad' stelt daarom de ware gelovigen voor (zie ook Johannes 12:24). Daarnaast schiet eveneens het zaad van de duivel op, waardoor ook 'dolik' op de akker gaat groeien. Dolik is een onkruid dat in het begin precies op tarwe lijkt. Maar als er vrucht moet komen, blijkt dat het geen tarwe is, want er komen geen graankorrels aan. De dolik stelt dus de naamchristenen voor.

Je kunt de christenen dus in twee groepen verdelen. Er zijn christenen die wel naar de kerk gaan, maar niet echt geloven, en voor God dus ook geen 'vruchten' kunnen voortbrengen. Dit zijn de naamchristenen, die in de twee gelijkenissen door respectievelijk de vijf 'domme meisjes' en de 'dolik' werden voorgesteld. En er zijn christenen die wél geloven. Omdat ze hun zonden beleden hebben, bezitten ze de Heilige Geest, waardoor ze wél vruchten voortbrengen. Deze christenen werden door de vijf 'wijze meisjes' en de 'tarwe' uitgebeeld.

In de toekomst zal dit onderscheid haarscherp duidelijk worden: Alle ware gelovigen mogen met de Heer Jezus mee naar de hemel, zoals de vijf wijze meisjes de bruiloftszaal binnen mochten. Maar de naamchristenen blijven dan achter en zullen door de Heer Jezus geoordeeld worden.

Je kunt dus gerust zeggen dat het met de christenheid droevig gesteld is: Een groot deel van de mensen die naar de kerk gaan, gelooft niet echt. En van de rest die wel gelooft, slapen er ook nog eens een heleboel...

Misschien vind je nu dat ik wel wat negatief ben. Maar dan wil ik je eraan herinneren dat de Heer Jezus zelf zich op een gegeven moment afvroeg hoeveel mensen nog zullen geloven, als Hij op aarde terugkomt (zie Lukas 18:8):

Als evenwel de Zoon des mensen komt, zal Hij dan [nog] geloof vinden op de aarde?

Het *is* slecht met de gemeente gesteld. Wat God zo mooi gemaakt heeft, hebben wij, de christenen, bedorven!

Laten we daarom nu eens luisteren naar wat de Heer Jezus van de gemeente in onze tijd vindt.

De gemeente als kandelaar

De Man tussen de kandelaren

In het laatste bijbelboek, het boek Openbaring, beschrijft de apostel Johannes hoe hij een ontmoeting met de Heer Jezus had. Johannes, inmiddels een oude man, was vanwege zijn geloof naar het kleine eilandje Patmos verbannen.

Op een zondag hoorde hij plotseling een stem achter zich. Toen hij zich omdraaide, zag hij de Heer Jezus, niet als Heiland, maar als Rechter, als Rechter van de gemeente en als Rechter van de aarde:

En ik keerde mij om, om de stem te zien die met mij sprak. En toen ik mij had omgekeerd, zag ik zeven gouden kandelaars; en in het midden van de kandelaars iemand, de Zoon des mensen gelijk, bekleed met een gewaad tot de voeten en aan zijn borst omgord met een gouden gordel, en zijn hoofd en haar wit als witte wol, als sneeuw, en zijn ogen als een vuurvlam, en zijn voeten aan blinkend koper gelijk, als gloeiden zij in een oven, en zijn stem als een gedruis van vele wateren. En Hij had in zijn rechterhand zeven sterren en uit zijn mond kwam een scherp, tweesnijdend zwaard, en zijn gezicht was zoals de zon schijnt in haar kracht.

(Openbaring 1:12–16)

Wat een geweldige verschijning! Ook al had Johannes de Heer Jezus op aarde gekend en was hij Hem meer dan drie jaar gevolgd, hij raakte toch diep onder de indruk. Zó had hij de Heer Jezus nog nooit gezien. Hij was zelfs *bang* voor Hem: ‘En toen ik Hem zag, viel ik als dood aan zijn voeten’ (Openbaring 1:17).

De Heer Jezus stelde Johannes echter gerust en gaf hem de opdracht op te schrijven wat hij zag (zie vers 17–19). De zeven kandelaren waartussen de Heer Jezus stond, stelden namelijk de gemeenten van zeven plaatsen voor, waaraan Johannes zijn boek moest sturen: ‘De zeven kandelaars zijn de zeven gemeenten’ (vers 20; zie ook vers 11).

Omdat de gemeente de opdracht heeft om in de wereld een ‘licht’ te zijn, vormt elke plaatselijke gemeente eigenlijk een

'kandelaar'. En de Heer Jezus staat als het ware tussen al die gemeenten, zoals Johannes Hem tussen de zeven kandelaren zag staan. Hij beoordeelt welke gemeenten aan hun doel beantwoorden.

Johannes zag de Heer Jezus daarom als de *Rechter* die de 'kandelaren' beoordeelde. Zijn ogen 'als een vuurvlam' zien dwars door alles heen. Elke kerk en elke gemeente wordt door Hem getoetst. En als die niet langer tot zijn eer is, 'neemt Hij de kandelaar weg' (Openbaring 2:5). Dat betekent dat Hij zo'n gemeente niet langer als zijn gemeente wil erkennen...

Het rapport van de Heer Jezus over de zeven gemeenten waaraan Johannes zijn boek moest sturen, moest de apostel opschrijven (zie Openbaring 2-3). Want hoewel geen van die plaatsen nog bestaat, lijken onze kerken veel op die gemeenten van vroeger. Net als toen is er heel wat mis. En net als vroeger ziet de Heer Jezus dat. Door middel van de brieven aan die zeven gemeenten uit de begintijd, waarschuwt Hij ons daarom.

Johannes moest dus zeven brieven schrijven aan zeven gemeenten. De laatste drie hiervan waren gericht aan de gemeenten in Sardis, Filadelfia en Laodicéa. We zullen nu nagaan wat er in deze drie gemeenten goed was en wat verkeerd. Ik hoop dat je daardoor ontdekt dat de kerken in onze tijd veel op die gemeenten van vroeger lijken.

Een dode gemeente

Allereerst de boodschap van de Heer Jezus aan de gemeente in Sardis:

Schrijf aan de gemeente in Sardis: Ik weet uw werken, dat u de naam hebt dat u leeft, en u bent dood. Word waakzaam en versterk het overige dat dreigde te sterven; want Ik heb uw werken niet volkomen bevonden voor mijn God.

(Openbaring 3:1–2)

De gemeente van Sardis stond blijkbaar bekend als ‘een levende gemeente’. Er was veel kennis van de bijbel, de samenkomsten werden goed bezocht en er werd van alles georganiseerd. De christenen hadden ‘de naam te leven’. Iedereen vond de gemeente van Sardis een ‘fijne, levende kerk’.

Maar toen kwam het oordeel van de Heer Jezus. Hij prikte door de buitenkant heen en keek naar hun toewijding. Ze hadden wel ‘werken’, maar in het licht van God schoten ze tekort. Hun werken waren ‘niet volkomen’, ze waren niet wat de Heer Jezus van een toegewijde gemeente verwachtte. Daarom moest Hij de gemeente in Sardis zeggen: ‘U hebt de naam dat u leeft, maar u bent dood...’

Er werd veel in de kerk gedaan, maar niet voor de Heer Jezus. Er werden samenkomsten gehouden, maar de Heer Jezus stond niet centraal. Het leek alsof de kerk ‘leefde’, maar in werkelijkheid was zij ‘dood’. Hoe fraai de buitenkant er ook uitzag, de Heer Jezus vond van binnen geen ‘leven’.

Daarom riep Hij de christenen in die gemeente op tot bekering. Als ze dat niet deden, zouden ze door zijn terugkomst worden verrast: 'Als u dan niet waakt, zal Ik komen als een dief, en u zult geenszins weten op wat voor uur Ik tot u zal komen' (vers 3). Net als de domme meisjes zou de gemeente plotseling wakker schrikken en ontdekken dat het te laat was om zich nog te bekeren, om alsnog 'olie' te halen.

Gelukkig, in de gemeente van Sardis waren nog enkele toegewijde christenen:

Maar u hebt enkele namen [dus personen] in Sardis die hun kleren niet bevlekt hebben, en zij zullen met Mij wandelen in witte kleren, omdat zij het waard zijn.

(Openbaring 3:4)

Hoe slecht het ook met een kerk gesteld is, in de meeste gevallen zul je er toch ware gelovigen kunnen vinden. Maar omgekeerd, de aanwezigheid van zulke christenen in een bepaalde gemeente betekent níet dat de kerk als geheel niet 'dood' zou kunnen zijn.

Zo zie je hoe je je kunt vergissen. Als wij een gemeente beoordelen, moeten we niet naar *uiterlijke* dingen kijken ('hoeveel wordt er gedaan?'), maar moeten we allereerst kijken of *de Heer Jezus echt centraal staat*, en of de christenen aan Hem *toegewijd* zijn. Dat is namelijk het kenmerk van een 'levende' gemeente.

Een trouwe gemeente

Een voorbeeld van zo'n 'levende' gemeente is de kerk in Filadelfia. Ook van deze gemeente kende de Heer Jezus haar 'werken', maar de Heer Jezus zag nu *toewijding* aan Hem:

En schrijf aan de gemeente in Filadelfia: Ik weet uw werken; zie, ik heb een geopende deur voor u gegeven, die niemand kan sluiten; want u hebt kleine kracht, en u hebt mijn woord bewaard, en mijn naam niet verloochend.

(Openbaring 3:7-8)

De gemeente van Sardis was misschien wel groot, maar was ook 'dood'. De gemeente van Filadelfia was klein, maar juist toegewijd. Ze had slechts 'kleine kracht', maar het beetje wat ze deed, had de Heer Jezus opgemerkt.

En natuurlijk zegent de Heer Jezus zo'n gemeente: Hij gaf hun een 'geopende deur'. Dat betekent dat er mensen tot geloof kwamen toen die christenen het evangelie predikten (zie 2 Korinthiërs 2:12). De gemeente groeide!

In Filadelfia was dus een kleine maar 'levende' gemeente. Wat was nu hun geheim? Waarom waren zij wél levend, terwijl de grote kerk in Sardis 'dood'was?

De Heer Jezus gaf het antwoord: Zij hadden 'zijn woord bewaard' en ze hadden 'zijn naam niet verloochend'.

Aan de ene kant was de gemeente van Filadelfia trouw gebleven aan de bijbel: Ze hadden het Woord van God

'bewaard'. Wat anderen ook zeiden, ze hielden vast aan de bijbel en gehoorzaamden die. De gemeente van Filadelfia was een *bijbelgetrouwe* gemeente.

Aan de andere kant bleven de christenen in Filadelfia ook trouw aan de Heer Jezus. Ze 'verloochenden' Hem niet. Dat betekent dat ook van de Heer Jezus durfden te getuigen. De kerk in Filadelfia was dus ook een *evangeliserende* gemeente.

Zoals de Heer Jezus de gemeente in Sardis moest vermanen dat ze niet meer naar zijn terugkomst uitzagen, zo kon de Heer Jezus de gemeente in Filadelfia prijzen dat ze Hem wél verwachtten:

Omdat u het woord van mijn volharding hebt bewaard, zal Ik ook u bewaren voor het uur van de verzoeking dat over het hele aardrijk zal komen, om te verzoeken hen die op de aarde wonen. Ik kom spoedig! Houd wat u hebt, niemand uw kroon neemt.

(Openbaring 3:10–11)

De Heer Jezus beloofde dat Hij de gemeente van Filadelfia, die zo naar Hem uitzag, zou ophalen. Hij zou hen niet in slaap vinden, want ze waakten. Ondanks het verval in de andere gemeenten, bleven zij trouw!

Een lauwe gemeente

De laatste gemeente waaraan Johannes een brief moest schrijven, was de gemeente in Laodicéa. Die gemeente was er het slechtste aan toe:

En schrijf aan de gemeente in Laodicéa: Ik weet uw werken, dat u niet koud bent en niet heet. Was u maar koud of heet! Daarom, omdat u lauw bent en niet heet of koud, zal Ik u uit mijn mond spuwen. Omdat u zegt: 'Ik ben rijk en verrijkt en heb aan niets gebrek', u weet niet dat u de ellendige, jammerlijke, arme, blinde en naakte bent, Ik u aan goud van Mij te kopen, gelouterd door vuur, zodat u rijk wordt; witte kleren, zodat u bekleed wordt en de schande van uw naaktheid niet openbaar wordt; en ogenzalf om uw ogen te zalven, zodat u kunt kijken.

(Openbaring 3:14–18)

De gemeente van Laodicéa was 'lauw': De christenen waren *onverschillig* geworden. Als iemand de naam van de Heer Jezus noemde, werden ze daar niet koud of heet van. Hun harten brandden niet meer van liefde voor de Heer Jezus. Maar echte óngelovigen waren ze eigenlijk ook niet. Ze haatten Hem niet, maar ze hielden ook niet van Hem. Ze waren *lauw*.

Dit is het ergste wat een gemeente kan overkomen. Een 'slapende' gemeente kun je 'wakker maken'. Maar een 'lauwe' gemeente kun je niet opnieuw 'opwarmen'. Want voor alles wat je zegt, halen de christenen uit zo'n

gemeente hun schouders op. Dat weten ze allemaal al en het interesseert ze verder niet...

De gemeente in Laodicéa bestond dus uit *naamchristenen*. Ze dachten dat ze 'rijk' waren en 'aan niets gebrek' hadden. Maar in werkelijkheid waren ze 'ellendig, jammerlijk en arm', want de Heer Jezus was bij hen weggegaan. Ze waren 'blind', want ze wisten niet wie de Heer Jezus eigenlijk was. En ze waren 'naakt', want ze hadden nooit hun zonden beleden en de 'witte kleren' van de Heer Jezus ontvangen. De kerk van Laodicéa was een gemeente die niets met de Heer Jezus te maken wilde hebben. Daarom zou Hij hen oordelen en hen 'uit zijn mond spuwen'.

Nog eenmaal riep de Heer Jezus de gemeente van Laodicéa op tot bekering. Misschien was er iemand die naar Hem terugverlangde... Of misschien was er iemand die zich tóch nog wilde bekeren:

Wees dan ijverig en bekeer u. Zie, Ik sta aan de deur en Ik klop; als iemand mijn stem hoort en de deur opent, zal Ik bij hem binnenkomen en de maaltijd met hem houden en hij met Mij.

(Openbaring 3:19–20)

De gemeente van Laodicéa hield ongetwijfeld samenkomsten. Maar de Heer Jezus was niet meer in hun midden. In de gemeente van Sardis was Hij er tenminste nog. Maar in de kerk van Laodicéa stond Hij allang buiten.

Toch klopte Hij nog op de deur. Misschien luisterde iemand nog naar Hem... Hij zou de gemeente niet meer

binnengaan, want daar was voor Hem geen plaats. Maar als iemand op zijn kloppen de deur opendeed en alsnog naar Hem vroeg, zou Hij die enkeling toch nog willen zegenen: Hij zou 'bij hem binnenkomen en de maaltijd met hem houden'. Zo genadig is de Heer Jezus!

Eén gemeente, vele kerken

De kerken van onze tijd lijken wel een beetje op die drie gemeenten van vroeger.

Sommige kerken zijn net als de gemeente van Sardis: Uiterlijk is alles in orde, maar er is nauwelijks enthousiasme voor de Heer Jezus. Andere kerken lijken op de gemeente van Laodicéa: Ze doen van alles, maar niemand gelooft nog in de Heer Jezus. Hij staat buiten. Gelukkig zijn er ook nog kerken die op de gemeente van Filadelfia lijken: Hoe moeilijk het ook is, ze proberen toch trouw te blijven aan de Heer Jezus. En ze willen de bijbel blijven gehoorzamen, omdat dat het 'Woord van God' is.

Natuurlijk, ook in onze tijd is er uiteindelijk nog steeds één gemeente: de wereldwijde, eeuwige gemeente van God. Ongeacht wat wij ervan maken, blijft die gemeente bestaan.

Maar op aarde is de gemeente verdeeld. Elke kerk heeft zijn eigen kenmerken, zijn goede dingen, maar ook zijn slechte dingen. Aan die verdeeldheid kunnen we nauwelijks iets doen.

Maar wat de andere christenen ook vinden, *wij* moeten trouw blijven aan de Heer Jezus. Ook al lijken veel kerken op de gemeenten van Sardis en Laodicéa, w'ij moeten

proberen een gemeente te zijn als die van Filadelfia! Dat kan door zo goed mogelijk in de praktijk te brengen wat de bijbel over gemeente-zijn zegt. En bovenal, we moeten met elkaar *toegewijd* blijven aan de Heer Jezus. Als wij voor Hem willen leven, zal Hij onze gemeente zegenen!

Op zoek naar de juiste kerk...

Jij en de kerk

Nu komen we bij de grote vraag: Naar welke kerk moet je gaan?

In onze tijd zijn er heel veel verschillende kerken. Maar ze zijn niet allemaal hetzelfde. De ene kerk is 'ouderwets', de andere heel 'modern'. In de ene kerk verlopen de diensten op de ene manier, maar in een andere kerk gaat alles weer heel anders. Maar naar welke kerk moet *jij* nu gaan? Of, anders gezegd: Naar welke kerk wil *de Heer Jezus* dat jij gaat? Dat is een belangrijke, maar ook moeilijke vraag.

De makkelijkste oplossing is natuurlijk om helemaal nergens naartoe te gaan.

Er zijn christenen die dat inderdaad doen. Juist vanwege de verdeeldheid vinden ze het onmogelijk om een keuze te maken. Ze denken dat ze wel kunnen geloven zonder naar een kerk te gaan.

Natuurlijk, om straks *in de hemel* te komen hoef je alleen in de Heer Jezus te geloven. Daarvoor is het echt niet nodig dat je eerst 'lid' wordt van een gemeente. Maar God wil jou ook *op aarde* gebruiken! Hij wil dat je 'meebouwt' aan de

gemeente. En daarvoor is het wél nodig dat je contact hebt met andere christenen. Zoals God in het Oude Testament van elke Israëliet verwachtte dat hij niet op z'n eentje geloofde, maar regelmatig naar de tempel in Jeruzalem trok om God daar *samen* met andere Israëlieten te prijzen, zo verwacht God dat ook van ons: Hij wil dat we Hem niet alleen persoonlijk, maar ook *als gemeente* eren.

Je *kunt* dus niet in je eentje christen zijn. We vormen samen de ene gemeente van God. Dat moeten we dan ook *beleven*. En dat doe je niet in je eentje, maar met elkaar in een gemeente. Alleen zo kun je elkaar als christenen helpen, elkaar aanmoedigen, elkaar opbeuren, en bovenal: met elkaar de Heer Jezus danken voor wat Hij op het kruis van Golgotha heeft gedaan.

In de vorige hoofdstukken hebben we het over de gemeente als een 'lichaam' gehad. Als je in de Heer Jezus gelooft, ben je ook een stukje van dat lichaam. Maar dan heb jij ook een *taak* in dat lichaam: Je hebt *gaven* die je in de gemeente moet gebruiken.

We hebben het ook over de gemeente als een 'huis' gehad. Jij bent daar óók een steen van. Dat is eveneens een reden om andere christenen op te zoeken en samen te ervaren wat het is om deel uit te maken van de gemeente van de Heer Jezus. Aan een 'losse steen' heeft niemand iets. Een steen in een muur is nuttig, maar een losse steen is hoogstens een struikelblok voor anderen.

Als je in de Heer Jezus gelooft, hoor je bij zijn gemeente. Dan mag je dat ook in praktijk brengen door naar een kerk

te gaan, ook al is het best moeilijk om een goede kerk te vinden.

Geen enkele kerk is volmaakt. Maar dat mag natuurlijk nooit een belemmering vormen om toch een gemeente te zoeken. Per slot van rekening ben je zelf óók niet volmaakt. En mocht je wel een volmaakte kerk vinden, dan kun je daar toch geen 'lid' van worden, want vanaf het moment dat jij erbij komt, is het geen volmaakte kerk meer...

Omdat er geen *volmaakte* kerk is, moet je de *beste* kerk opzoeken. Je moet proberen de kerk te vinden die het meest overeenkomt met wat de bijbel van de gemeente zegt. Om je hierbij te helpen, zal ik nog eens samenvatten wat volgens de bijbel voor een gemeente belangrijk is. Waarschijnlijk zul je geen enkele gemeente vinden die aan *al* deze voorwaarden voldoet. Maar zoek er in ieder geval wél naar.

Kenmerken van een bijbelgetrouwe kerk

Als je naar een goede kerk zoekt, zul je waarschijnlijk bij verschillende gemeenten op 'bezoek' gaan. Om na te gaan hoe bijbelgetrouw een bepaalde kerk is, moet je jezelf de volgende vragen stellen:

➤ *Staat de Heer Jezus in die kerk centraal?*

De gemeente is de gemeente van de Heer Jezus. Alles draait dus om Hem. De Korinthiërs waren verdeeld in groepen waarin mensen centraal stonden (zie 1 Korinthiërs 1:12), maar eigenlijk is alleen de Heer Jezus belangrijk. Dat moet je aan een kerk kunnen 'proeven'.

- *Vind je veel toewijding aan de Heer Jezus bij de christenen in die kerk?*

In een kerk kan de Heer Jezus wel *in theorie* centraal staan, maar dat moet natuurlijk ook in de praktijk blijken uit het *leven* van de christenen van die kerk: Het moet bij die christenen duidelijk zijn dat ze van de Heer Jezus houden en voor Hem willen leven.

- *Wordt het gezag van de Heer Jezus in die kerk erkend?*

De kerk moet zich afvragen hoe de Heer Jezus wil dat de gemeente functioneert. Het is zijn gemeente, dus moet Hij kunnen bepalen wat er gebeurt. Dit geldt zowel voor de samenkomsten (kan de Heer Jezus in de praktijk de dienst leiden?) als voor het gemeentelven (gehoorzamen de christenen uit die kerk de Heer Jezus als Hij hun iets opdraagt?).

- *Wordt het gezag van de bijbel in die kerk erkend?*

De kerk moet gehoorzaam zijn aan de bijbel, het Woord van God. Sommige kerken kennen naast de bijbel ook 'belijdenisgeschriften', maar die mogen natuurlijk nooit evenveel gezag als de bijbel zelf hebben. Het gaat er uiteindelijk niet om wat in de 'catechismus' staat, maar wat de bijbel zegt.

- *Is er geen verkeerde leer in die kerk?*

In een kerk mag geen 'verkeerde leer' verkondigd worden. Je mag natuurlijk wel eens een andere mening over de betekenis van een Bijbeltekst hebben, maar dit mag nooit over essentiële onderwerpen gaan. Want dan

wordt het 'dwaalleer', dat is verkeerde leer die zó erg is dat het wezen van het christendom erdoor wordt aangetast.

Bijbelgetrouwe kerken moeten minstens aan de volgende 'leerstellingen' vasthouden:

– *De 'inspiratie' van de bijbel:*

De hele bijbel is 'van kaff tot kaff' het Woord van God. Op elke pagina spreekt God tot ons.

– *De drieënige God:*

God bestaat uit drie Goddelijke personen: God de Vader, God de Zoon en God de Heilige Geest, maar is toch één God.

– *De Godheid van de Heer Jezus:*

De Heer Jezus, de Zoon van God, is niet 'minder' God dan God de Vader.

– *De mensheid van de Heer Jezus:*

De Heer Jezus is ook echt mens, geboren uit de maagd Maria. Alleen kon Hij niet zondigen.

– *Het verzoeningswerk van de Heer Jezus:*

De Heer Jezus is voor onze zonden aan het kruis van Golgotha gestorven. De straf die wij verdienden, heeft Hij daar in onze plaats gedragen.

– *De opstanding van de Heer Jezus:*

De Heer Jezus is drie dagen na zijn kruisiging uit de dood opgestaan.

– *De wederkomst van de Heer Jezus:*

De Heer Jezus komt straks terug. De wereld blijft niet zo, maar God zal ingrijpen. Alle mensen die niet in Hem wilden geloven, zullen dan geoordeeld worden.

Iemand die één van deze punten loochent, kan geen echte gelovige zijn. Want ze zijn zó belangrijk, dat als je één punt niet gelooft, je de rest ook niet serieus kunt nemen.

➤ *Is er geen openlijke zonde in die kerk?*

Zonde hoort niet bij de gemeente. Als in een kerk bekend is dat iemand in zonde leeft, moet die gemeente daartegen optreden. Dat een christen niet mag stelen of doden is natuurlijk duidelijk. Maar ook andere zonden horen niet in de gemeente thuis, zoals bijvoorbeeld dronkenschap, laster, vrije sex, overspel en homoseksuele relaties (zie 1 Korinthiërs 5:9–11 en 6:9–10).

➤ *Als je de diensten van die kerk meemaakt, ervaar je dan dat je bij de Heer Jezus bent?*

De zondagse samenkomsten zijn volgens de bijbel heel bijzonder, want de Heer Jezus wil dan persoonlijk in het midden zijn. Als ongelovigen al bij zo'n samenkomst de aanwezigheid van God moeten merken (zie 1 Korinthiërs 14:24–25), moet je dat als christenen zeker kunnen ervaren.

- *Neemt het Avondmaal tijdens de dienst een belangrijke plaats in en wordt er dan priesterdienst verricht?*

De Heer Jezus heeft ons gevraagd of wij door het vieren van het Avondmaal aan Hem willen denken. We moeten dat uit *gehoorzaamheid* dus ook doen. Het Avondmaal zal, als het goed is, de aanleiding vormen voor het verrichten van onze priesterdienst. Het is immers één van de grote taken van de gemeente om de Heer Jezus te prijzen.

- *Wordt de 'eenheid' van de gemeente erkend? (of denkt die kerk alleen de 'ware kerk' te zijn?)*

De gemeente vormt een eenheid, hoe verdeeld de christenen vandaag ook zijn. Die eenheid moeten we gewoon *erkennen*. God ziet geen verschil tussen een gelovige uit de ene en uit de andere kerk. Wij moeten dat verschil dus óók niet maken. Iedereen die in de Heer Jezus gelooft, hoort bij de gemeente van de Heer Jezus. Alle gelovigen die een kerk bezoeken, moeten daarom ook als gelovigen behandeld worden. Ze mogen geen 'buitenstaanders' blijven.

In de praktijk kan een kerk zich onderscheiden door een bepaalde *leer* te bezitten, bijvoorbeeld over de doop of over Israël. Maar dit soort 'leerstukken' mag nooit zo belangrijk worden dat iemand alleen tot een kerk mag behoren als hij over die onderwerpen hetzelfde denkt als de anderen.

- *Werkt de tucht in die kerk?*

Dit is waarschijnlijk niet de eerste vraag die je jezelf stelt als je een kerk binnenstapt. Toch is dit onderwerp erg belangrijk. Aan de ene kant moeten we de eenheid van de gemeente erkennen en dus alle ware gelovigen toelaten. Maar aan de andere kant mogen christenen die in zonde leven, niet aan het Avondmaal deelnemen, net als mensen die zich niet bekeerd hebben. De kerk moet heilig zijn, want als zonde wordt getolereerd, kan de Heer Jezus er niet meer zijn. Dit houdt in dat soms tucht moet worden toegepast. Kerken die nooit tucht uitoefenen, zijn geen kerken die de ernst van zonde begrijpen.

➤ *Is er orde in die kerk?*

De bijbel geeft aanwijzingen over hoe de samenkomsten moeten verlopen. Alles wat er gebeurt, moet tot 'opbouw' van de gemeente dienen. God is geen God van 'verwarring', maar van 'vrede' (1 Korinthiërs 14:33).

➤ *Kan iedereen die een gave heeft, die tijdens de dienst ook uitoefenen?*

Elke gelovige moet tijdens een samenkomst door God 'gebruikt' kunnen worden om iets aan de dienst bij te dragen (zie 1 Korinthiërs 14:26). Dit kan bijvoorbeeld door een lied op te geven of door voor te gaan in gebed. En iemand met de gave van 'leraar' moet tijdens de dienst gewoon een toespraak kunnen houden, ook al is hij geen 'lid' van die kerk. God heeft de gaven immers aan de *hele* gemeente gegeven, en niet sommige

gaven aan de ene groep christenen en andere gaven aan een andere groep (zie Efeziërs 4:11–12).

Wat denk je, als de apostel Paulus in deze tijd zou leven en die kerk bezoekt, mag hij daar dan preken? Of is dat alleen bepaalde christenen van die kerk toegestaan?

➤ *Wordt er als kerk veel gebeden?*

Een bijbelgetrouwe kerk weet immers dat ze van de Heer Jezus afhankelijk is. Daarom zal er veel gebeden worden, zowel door de gemeenteleden afzonderlijk als tijdens de gezamenlijke ‘bidstonden’.

➤ *Is er gezag in die kerk?*

God heeft mensen met ‘gezag’ in de gemeente gesteld, de ‘oudsten’. Het is heel belangrijk dat dat gezag ook *erkend* wordt en dat er naar zulke christenen wordt geluisterd. Dat hoort bij de *orde* die er in de gemeente moet zijn. In de praktijk betekent dit dat de ‘oudsten’ op een goede manier voor de gemeente moeten ‘zorgen’, terwijl de jongeren de oudsten moeten gehoorzamen (zie 1 Petrus 5:1–5).

➤ *Evangeliseert die kerk?*

De christenen vormen een ‘koninklijk priesterdom’. Zij moeten de mensen in de wereld laten zien wie God is. Dit houdt onder andere in dat de gemeente evangeliseert. Een kerk die de mensen niet meer van de Heer Jezus vertelt, heeft haar taak in de wereld niet begrepen.

➤ *Is er in die kerk zorg voor elkaar?*

De gemeente vormt een eenheid. Zowel verdriet als blijdschap worden gedeeld. In de praktijk zullen christenen dus een warme belangstelling voor elkaar uitstralen. Ze *willen* en *kunnen* alles met elkaar delen. En als iemand iets verkeerd gedaan heeft, wordt hij op liefdevolle wijze gecorrigeerd. Hieruit blijkt echte broederliefde. Een simpele test of de christenen in een kerk met anderen meeleven, is trouwens om een keertje een dienst bij te wonen en te kijken of iemand van die gemeente een praatje met je maakt.

➤ *Heb je het in die kerk naar je zin?*

Veel mensen beginnen met deze vraag. Ze zoeken naar een kerk waar ze het fijn hebben. Maar dat hoeft niet altijd te betekenen dat de Heer Jezus die kerk óók fijn vindt. Je moet daarom niet met deze vraag beginnen, maar ermee eindigen. Want als een kerk aan de voorwaarden voldoet die ik hierboven genoemd heb, is de Heer Jezus in het midden. En dan *zul* je het gegarandeerd naar je zin hebben!

De Bruidegom komt!

Je bent nu aan het eind van dit boek gekomen. Ik hoop dat je veel over de gemeente hebt geleerd.

Maar misschien heb je dit boek gelezen zónder dat je zelf tot de gemeente behoort. Je gaat misschien wel naar de kerk, maar je hebt nog nooit je zonden voor God beleden.

Ik zou je dan willen zeggen: *Doe dat nu!*

Belijd je zonden maar voor de Heer Jezus en vraag Hem om vergeving. Hij zal ze dan ook vergeven. En dan mag je óók bij zijn gemeente horen, de gemeente die Hij zó lief had, dat Hij daarvoor aan het kruis wilde sterven!

Nu staat de Heer Jezus nog aan de deur. Hij klopt en vraagt of jij je hart aan Hem wilt geven. Hij wil bij je binnenkomen en jou gelukkig maken: 'Zie, Ik sta aan de deur en Ik klop; als iemand mijn stem hoort en de deur opent, zal Ik bij hem binnenkomen en de maaltijd met hem houden en hij met Mij' (Openbaring 3:20).

Ik hoop verder dat je een bijbelgetrouwe gemeente zult vinden, waar je samen met andere christenen de Heer Jezus kunt prijzen. Je mag er zeker van zijn dat God ook jón in die gemeente een taak geeft. Maar bovenal mag je daar samen met andere gelovigen ervaren hoe geweldig het is om tot de gemeente van de Heer Jezus te behoren!

Het duurt denk ik niet lang meer voordat de Heer Jezus terugkomt. Dan zal Hij ons, de gemeente, als zijn bruid ophalen! Dat is ook jouw schitterende toekomst als je in de Heer Jezus gelooft. Met alle andere gelovigen mag je het de Heer Jezus toeroepen:

'Kom, Heer Jezus!' En de Geest en de bruid zeggen: 'Kom!'. En laat hij die het hoort, zeggen: 'Kom!'. En laat hij die dorst heeft, komen; laat hij die wil, het levenswater nemen om niet! Hij die deze dingen getuigt, zegt: 'Ja, Ik kom spoedig!'. Amen, kom, Heer Jezus!

Vragen om over na te denken:

- Leeft in jouw gemeente de verwachting van de spoedige terugkomst van de Heer Jezus?
- Straalt jouw gemeente in je woonplaats 'licht' uit? Anders gezegd: Kennen de mensen jouw gemeente en weten ze dat jullie christenen zijn die de Heer Jezus willen dienen?
- Waarin lijkt jouw kerk op de gemeente van Filadelfia? En waarin op die van Sardis? Herken je ook iets van de gemeente van Laodicéa?
- Als de Heer Jezus een brief aan jouw gemeente zou schrijven, wat zou dan daarin staan? Waarover denk je dat Hij jullie moet vermanen? En wat zou Hij bij jullie kunnen prijzen?
- Volg de lijst hierboven en ga na in hoeverre jouw gemeente 'bijbelgetrouw' is.

Ten slotte

Dit bestand vormt de digitale versie van *Jij en de Kerk*, oorspronkelijk uitgegeven door uitgeverij Initiaal (Den Haag, 1994). De digitale versie van dit boek is vrij verkrijgbaar (als pdf, epub en mobi-bestand). Zie hiervoor de website www.rudihakvoort.nl.

Van de hand van Rudi Hakvoort zijn meer boeken verschenen, waarvan de nieuwere nog in druk zijn:

De Man van Nazareth – Hoogtepunten uit het Leven van Jezus Christus, Lulu, 2012.

De Nachtgezichten van de profeet Zacharia – Deel I: Zacharia 1–3, Lulu, 2012.

Onbijbels Dagboek, Kok, Kampen, 2010.

Het mysterie van het lijden, Voorhoeve, Kampen, 2008.

Wie was Jezus eigenlijk?, Voorhoeve, Kampen, 2008.

De Leider uit het Jaar Nul, Kok, Kampen, 2007.

Een leerpad voor leiders – Leiderschap volgens Jezus, Lannoo, Tielt, 2005.

Voor wie leef je?, Initiaal, Den Haag, 1992.

Namen van God in het Oude Testament, Initiaal, Den Haag, 1992.

Informatie over de verkrijgbaarheid van genoemde boeken vindt je op de website www.rudihakvoort.nl.

Wanneer je over dit boek contact wilt opnemen of de auteur wilt uitnodigen voor het verzorgen van de prediking in een kerkdienst of samenkomst, kun je via de website www.rudihakvoort.nl in contact komen.